

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

ОТЧЕТ • ЯНУАРИ – ЮНИ 1998

Издание на Българската народна банка
1000 София, пл. „Княз Александър Батенберг“ № 1
Телефон: 85-51
Телекс: 24090, 24091
Факс: 980 2425, 980 6493
Печат: Полиграфична база на БНБ

© Българска народна банка, 1998

Материалите и информацията, публикувани в Отчета на БНБ за първото шестмесечие на 1998 г., могат да се ползват без специално разрешение, единствено с изричното позоваване на източника.

**Уважаеми г-н Председател
на Народното събрание!
Уважаеми госпожи и господа
народни представители!**

В съответствие със Закона за БНБ, член 1, алинея 2 Българската народна банка се отчита за дейността си пред Народното събрание. Имам честта да ви представя съгласно член 50 от споменатия закон Отчета на Българската народна банка за първото шестмесечие на 1998 година.

**Светослав Гаврийски
Управител на Българската
народна банка**

**Ръководство на
Българската народна банка**

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ

Светослав Гаврийски, управител

Мартин Заимов, подуправител

Румен Аврамов

Емилия Миланова, подуправител

Гарабед Минасян

Валентин Цветанов, подуправител

Георги Петров

Съдържание

I. Развитие на световната икономика и финанси

1.	Обзор и глобални тенденции в развитието на световната икономика _____	7
2.	Развити страни _____	7
3.	Страни в преход към пазарна икономика _____	9

II. Преглед на развитието на българската икономика

1.	Реален сектор _____	10
	Брутен вътрешен продукт _____	10
	Доходи и разходи на населението _____	11
	Цени _____	13
	Заемост _____	15
2.	Външен сектор _____	17
	Платежен баланс _____	17
	Външен дълг _____	27
3.	Паричен сектор _____	29
4.	Фискален сектор _____	36
	Държавен бюджет _____	36
	Размер и структура на правителствения дълг _____	40

III. Управление на валутния резерв и емисионна дейност

1.	Структура и управление на валутния резерв _____	45
2.	Емисионно-касова дейност на БНБ _____	47

IV. Финансови пазари и ликвидност

1.	Междубанков паричен пазар _____	50
2.	Пазар на ДЦК _____	51
3.	Лихвени проценти по операциите на търговските банки _____	53
4.	Валутен курс и валутен пазар _____	53
5.	Задължителни минимални резерви _____	56
6.	Платежна система и сетълмент _____	56

V. Банков сектор и банков надзор

1.	Развитие на банковия сектор _____	58
2.	Изпълнение на надзорните изисквания _____	65
3.	Дейност на банковия надзор _____	67

VI. Финансови резултати от дейността на БНБ _____ 70

Приложения _____ 73

Абревиатури

БВД	<i>брутен външен дълг</i>
БВП	<i>брутен вътрешен продукт</i>
БИСЕРА	<i>Банкова интегрирана система за електронни разплащания</i>
БМР	<i>Банка за международни разплащания, Базел, Швейцария</i>
Г-24	<i>групата на 24-те индустриално развити страни</i>
Г-7	<i>Великобритания, Германия, Италия, Франция, Канада, САЩ и Япония</i>
ДМА	<i>дълготрайни материални активи</i>
ДСК	<i>Държавна спестовна каса</i>
ДФРР	<i>Държавен фонд за реконструкция и развитие</i>
ДЦК	<i>държавни ценни книжа</i>
ЕБВР	<i>Европейската банка за възстановяване и развитие</i>
ЕИБ	<i>Европейската инвестиционна банка</i>
ЕС	<i>Европейски съюз</i>
ЗБ	<i>Закон за банките</i>
ЗБНБ	<i>Закон за БНБ</i>
ЗДБ	<i>Закон за държавния бюджет</i>
ЗДЗВСТБ	<i>Закон за държавна защита на влогове и сметки в търговските банки, за които БНБ е открила производство по несъстоятелност</i>
ЗИОНК	<i>Закон за информация относно необслужвани кредити</i>
ЗМР	<i>задължителни минимални резерви</i>
ЗУНК	<i>Закон за уреждане на необслужваните кредити, договорени до 31 декември 1990 г.</i>
ИИЦ на МФ	<i>Информационно-изчислителен център на Министерството на финансите</i>
КВД	<i>краткосрочен външен дълг</i>
КДБ	<i>консолидиран държавен бюджет</i>
МВФ	<i>Международен валутен фонд</i>
МТТ	<i>Министерство на търговията и туризма</i>
МФ	<i>Министерство на финансите</i>
НС	<i>Народно събрание</i>
НСЗ	<i>Национална служба по заетостта</i>
НСИ	<i>Национален статистически институт</i>
ОББ	<i>Обединена българска банка</i>
ОблНС	<i>областни народни съвети</i>
ОбНС	<i>общински народни съвети</i>
ОИСР	<i>Организация за икономическо сътрудничество и развитие</i>
ОЛП	<i>основен лихвен процент</i>
РБ	<i>републикански бюджет</i>
СИБ	<i>Съвет за икономическа взаимопомощ</i>
СПТ	<i>специални права на тираж</i>
ТБ	<i>търговски банки</i>
ЦЕФТА	<i>Централноевропейска зона за свободна търговия</i>
ЦРБ	<i>централен републикански бюджет</i>
CIF	<i>Cost, Insurance, Freight</i>
FESAL	<i>Заем от Световната банка за реструктуриране на финансовия и реалния сектор</i>
FLIRB	<i>облигации с първоначално намалени лихви</i>
FOB	<i>Free on board</i>

І. Развитие на световната икономика и финанси

1. Обзор и глобални тенденции в развитието на световната икономика

През изминалите месеци на 1998 г. в резултат от задълбочаването на финансовата криза в страните от Югоизточна Азия и Япония и финансовите проблеми на Русия глобалните икономически условия се влошиха. Поради това прогнозата¹ за растежа на световното производство през 1998 г. претърпя корекция надолу до 2%. Очакванията се обединяват около становището, че се поставя началото на нова тенденция към забавяне темповете на растеж в глобален мащаб, особено подчертано в индустриалния сектор.

Прогнозира се ниска инфлация в развитите страни и умерена в развиващите се и в страните в преход. Тя е подкрепена от спадането на международните цени на основни стоки, като петрол, рафинирана мед, дървесина, естествен каучук. Слабата инфлация и забавянето на растежа ще поддържат ниски нивата на номиналните лихвени проценти в глобален мащаб.

2. Развити страни

Според прогнозите развитите страни ще забавят темповете на растеж до 2%. Това се дължи преди всичко на спада в Япония и Южна Корея. Равнището на инфлация ще се колебае около 1.7%. Безработицата се очаква да спадне. По прогнозни данни в основните седем индустриални държави размерът на бюджетните дефицити е средно 1.3% спрямо БВП. Това предопределя по-ниски обеми на емитираните от тези страни държавни ценни книжа.

Европейски съюз

След срещата, проведена през май в Брюксел между управителите на централните банки и министрите на финансите от страните – членки на ЕС, бяха фиксирани двустранните валутни курсове между паричните единици на 11-те страни, участващи в третия етап на Европейския валутен механизъм. С това бе направена предпоследната стъпка към въвеждането от 1 януари 1999 г. на общата парична единица евро.

За разлика от САЩ и Великобритания, които се намират в пика на икономическия цикъл, при страните от Европейския съюз има изоставане. Прогнозата за настоящата година е 2.8% нарастване на БВП, 2% инфлация и спадане на безработицата до 10.6%. Относително по-висок от средния ще бъде растежът във Франция – 2.9%, Гърция – 3.5%, Португалия – 3.7% и Ирландия – 8.2%. Болезненият проблем за съюза си остава високата безработица въпреки постигнатото намаляване в страни като Германия и Франция.

Поради кризата в Азия и нестабилността на валутите на страни, които са традиционни търговски партньори на ЕС, като Русия и Полша, се наблюдава спадане на експорта от Европейския съюз. При тези обстоятелства растежът се трансформира от експортно ориентиран, какъвто е до края на 1997 г., в растеж, движен от нарастването във вътрешното търсене. Тази тенденция бе подкрепена от тримесечните данни на показателите „увереност на домакинствата“ от всички страни от ЕС, която е в най-високата си точка от 1990 г. насам. Продажбите на дребно заедно с дейността на строителните компании показват стабилно нарастване за цялата еврозона².

¹Тук са използвани прогнозите на МВФ от World Economic Outlook, October 1998, IMF.

²С изключение на Германия.

Очаква се въвеждането на общата парична единица да има благоприятно въздействие върху показателите за средносрочен растеж във всички страни от паричния съюз (оценките³ се колебаят между 1.5% и 2%). Това ще даде положителен тласък на страните – износители за ЕС, като за България оценките⁴ са за допълнително нарастване на БВП между 0.45 и 0.6%.

През първата половина на 1998 г. инфлационният климат в ЕС остава спокоен. Германия и Франция продължават да са под средното инфлационно равнище, докато Италия и Холандия остават над него.

Германия. За разлика от останалите държави в ЕС икономическият цикъл в Германия показва известно изоставане. От началото на тази година се наблюдава подчертано възходяща тенденция. Приносът на промишлеността е най-голям, като данните показват енергично нарастване на производството на капиталови стоки от отрасъл „Машиностроене“. Под очакванията са стойностите на показателите за прираст в строителството.

Благоприятните очаквания до края на годината се формират на базата на регистрираното непрекъснато повишаване увереността на домакинствата и значително намаляване на безработицата. Не на последно място те са резултат и от по-големите разполагаеми доходи поради въведените промени в подоходното облагане.

Всички тези фактори са в подкрепа на прогнозата за 2.6% нарастване на БВП през настоящата година.

САЩ

Въпреки че макроикономическата среда в глобален мащаб се влошава, икономиката на САЩ продължава своя стабилен растеж. За първото тримесечие БВП в реално изражение нарасна с 1% спрямо предходното и с 3.5% спрямо същия период на миналата година. Макар международната търговия да бе задържащ фактор (износът намаля спрямо предходното тримесечие, а вносът се увеличи), поради регистрираното увеличаване на вътрешното потребление, инвестициите и строителството спадът бе компенсиран.

Въпреки нарастването на разходите за труд спрямо същия период на миналата година и регистрирането на непрекъснато увеличаване на заетостта до 4.3% темповете на инфлация намаляват поради по-евтиния внос. За 1998 г. прогнозата на МВФ е за 3.5% прираст на БВП и 2.3% инфлация.

Япония

Японската икономика се намира в дълбока рецесия. За първото тримесечие индустриалното производство спадна с 3% в сравнение с предходното, а спрямо същия период на 1997 г. – с 4.5%. Сви се вътрешното търсене и силно намаля износът за страните от региона. Надеждите за по-бързо излизане от кризата са свързани с правителствена програма за стимулиране на вътрешното търсене, която сумарно се равнява на 3% от БВП. Тя ще покаже своя ефект не по-рано от последното тримесечие на 1998 г.

Все пак съмнително е дали потребителите и инвеститорите ще увеличат рязко доверието си във възможностите на икономиката особено на фона на структурните проблеми във финансовия сектор. На този фон прогнозите⁵ за настоящата година са спад на БВП с 2.5% и 1.7% инфлация.

³ Според Austrian Institute of Economic Research.

⁴ World Economic Outlook, October 1998, IMF.

⁵ Ibid.

3. Страни в преход към пазарна икономика

Според прогнозата⁶ през 1998 г. държавите в преход ще отбележат растеж, оценяван на 2.9%. Това ще е втората поредна година след осемгодишен период на спад. За страните от Централна и Източна Европа очакванията са за 3.4%. Финансовата криза в Русия може да забави темповете на растеж в тях.

Средната стойност на инфлацията в държавите от Централна и Източна Европа (без Украйна и Беларус) се очаква да е 18.3%.

Страни от Централна Европа

Страните от Централна Европа запазват, макар и с по-бавни темпове, тенденцията към устойчив икономически растеж, съпроводен с умерена инфлация.

Унгария и *Полша*, както през предходните години, бележат висок икономически растеж, съчетан с умерена инфлация. Прогнозите са съответно за 4.8% и 5.7% прираст на БВП при 13% и 11% инфлация. Те са подкрепени от полугодишната статистика, която показва увеличение на индустриалното производство спрямо същия период на миналата година.

Според статистическите данни за полугодieto се наблюдава постоянно нарастване на индустриалното производство спрямо същия период на миналата година и двуцифрена инфлация. Прогнозите⁷ за настоящата година са за 2.2% растеж и 11% инфлация.

Русия

През 1998 г. се очакваше да бъде прекъсната тенденцията от изминалите седем години към непрекъснат спад в БВП и да се постигне малък растеж. Развитието на икономическата ситуация през изминалите месеци обаче показва бързо влошаване. Полугодишните данни потвърдиха тази тенденция. Има намаляване на индустриалното производство спрямо същия период на миналата година, свиване на търговския излишък, нарастване на цените на потребителските стоки, задълбочаване на бюджетния дефицит, повишаване на лихвените проценти. Натрупаните задължения на правителството за изплащане на заплати в бюджетната сфера устойчиво нарастват. Всичко това провокира криза на доверие сред инвеститорите и изтегляне на портфейлни инвестиции. На този фон прогнозата за развитието в краткосрочна перспектива изглежда неблагоприятна.

Страни с паричен съвет

През изминалото полугодие икономиката на *Естония* постигна устойчиво увеличаване на продажбите в индустрията, забавяне темповете на инфлация, намаляване на бюджетния дефицит и стабилизиране на дефицита по текущата сметка. Прогнозите на правителството⁸ за 1998 г. са за растеж от 5.5%, средногодишна инфлация 9.6 – 10% и реализиране на бюджетен излишък.

Икономическите данни за *Литва* регистрират по-големи продажби в индустриалния сектор, забавяне на инфлацията и намаляване на безработицата. Единствено при текущата сметка на платежния баланс има нарастване на дефицита. Прогнозите на правителството за 1998 г. са за 7% растеж при 6% средногодишна инфлация.

⁶ World Economic Outlook, October 1998, IMF.

⁷ Ibid.

⁸ Economic Indicators for Eastern Europe BIS, Basle, June 1998, Monetary and Economic Department.

II. Преглед на развитието на българската икономика

1. Реален сектор

През изминалото полугодие развитието на българската икономика бе предопределено от стабилизационния ефект на паричния съвет. Динамиката на основните характеристики на стопанството е сходна с тази на други страни, въвели парични съвети. Настоящата и предходната година са решаващи за преминаването на българската икономика от стабилност към устойчив растеж⁹.

Брутен вътрешен продукт

През първото шестмесечие на 1998 г. номиналният брутен вътрешен продукт на страната достигна 9514 млрд. лв. В реално изражение брутната добавена стойност нараства с 11.9% в сравнение със същия период на предходната година. Същевременно увеличението на брутния вътрешен продукт през първото тримесечие на 1998 г. спрямо това на 1997 г. е 18.9%, а нарастването му през второто тримесечие – 6.4%. Това са най-високите темпове на прираст спрямо съответния период на предходната година от началото на икономическите реформи в страната. Тази тенденция в развитието на реалния БВП се определя от ниските му равнища през първото шестмесечие на 1997 г., определени от безпрецедентния спад на икономическата активност през този период. От друга страна, въведеният в страната през втората половина на 1997 г. паричен съвет и постигнатата финансова стабилизация са добра основа за стабилен дългосрочен растеж.

БВП по компоненти на крайно търсене

Вътрешното търсене остава определящ фактор за динамиката на БВП и през първото шестмесечие на 1998 г. Крайното потребление в икономиката за периода януари – юни 1998 г. е 8077 млрд. лв., което възлиза на 84.9% от БВП. По съпоставими цени то е с 11.7% по-високо в сравнение със същия период на миналата година. В общата структура на крайното потребление най-голям е дялът на потребителските разходи на домакинствата (71.4%), които нарастват с 13.7% в реално изражение спрямо същия период на предходната година. Тази динамика се определя от нарастването на реалните доходи на домакинствата и свитото потребление през първото шестмесечие на 1997 г. Крайните потребителски разходи на правителството достигнаха 6.6% от крайното потребление, като в реално изражение се увеличават с 2.4% в сравнение със същия период на 1997 г.

Брутните инвестиции достигат 1294 млрд. лв. през първата половина на 1998 г., като техният дял достига 13.6% от вътрешното търсене. Брутното образуване на основен капитал през първите шест месеца е 10.3% от брутната добавена стойност, като в реално изражение се отчита намаляване с 5.5% в сравнение със същия период на предходната година.

Нетният износ през първото полугодие е положителен и достига 2.2% от БВП. Износът на стоки и услуги е 4939 млрд. лв., или 51.9% от БВП, а вносът – 4733 млрд. лв. В реално изражение спрямо същия период на 1997 г. вносът на стоки и услуги нараства с 5.6%, докато износът намалява с 5.1%.

⁹ Подробен анализ на първата година от функциониране на паричния съвет е даден в „Първата година на паричния съвет в България“. БНБ, Дискусионни материали, DP/1/1998.

Отраслова структура на БВП

Постигнатата финансова стабилизация след въвеждането на паричен съвет в страната способства за реалния растеж на добавената стойност във всички икономически сектори на стопанството. В индустриалния сектор брутната добавена стойност е 2730 млрд. лв., като в реално изражение нарастването е с 19.5% в сравнение със съответния период на 1997 г. Добавената стойност в селското и горското стопанство също нараства с 8% в реално изражение, достигайки 1273 млрд. лв. през първото шестмесечие. Услугите в реално изражение се увеличават с 4.8%, достигайки 4279 млрд. лв.

БВП по произход на собствеността

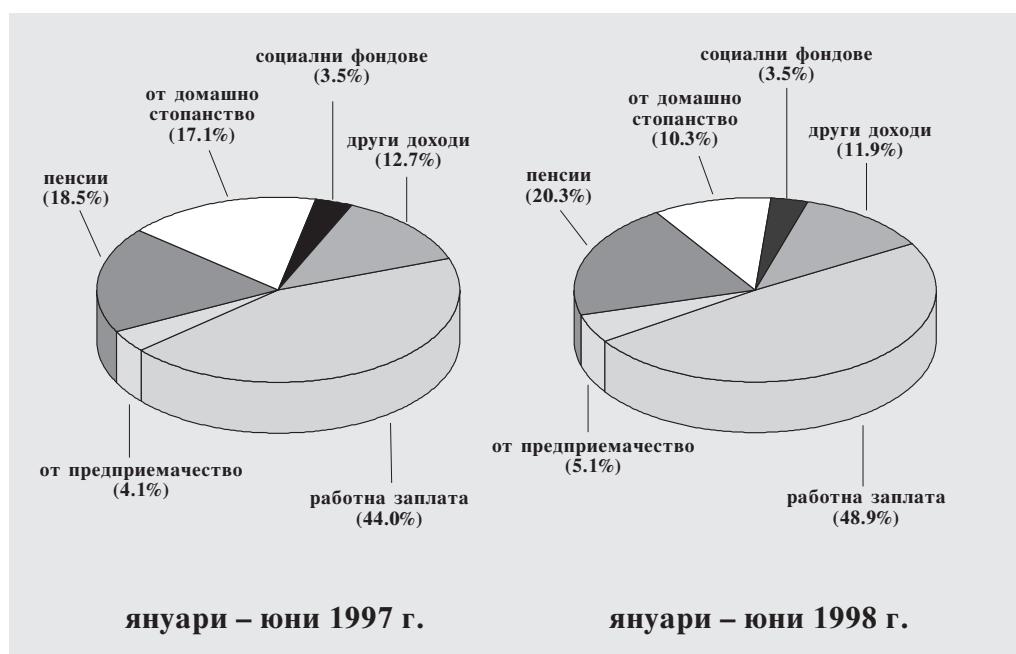
Данните за първото полугодие показват стабилна тенденция добавената стойност в частния сектор да заема все по-голям дял в БВП. По текущи цени тя възлиза на 4997 млрд. лв., което е 60.3% от брутната добавена стойност в цялата икономика. Най-висок е дялът на частния сектор в селското и горското стопанство, като за първите шест месеца на 1998 г. той достига 96.1%. Големият дял на селското стопанство се определя в значителна степен и от включването на домашното стопанство в методологията за отчитане на добавената стойност в селското стопанство. Най-голям дял в общата добавена стойност, произведена в частния сектор, както и през предходните периоди, имат услугите, които възлизат на 53.6%. Увеличението на добавената стойност от частния сектор в индустрията е по-бавно поради необходимостта от относително по-големи по размер инвестиции в основен капитал в тези отрасли.

Доходи и разходи на населението

Доходи

През първите шест месеца на 1998 г. доходите на населението отбелязаха реално увеличение. От началото на годината размерът на общите доходи (парични и натурални) нарасна номинално с 11.5%. Ниските темпове на инфлация след въвеждането на паричен съвет в страната доведоха през първите шест месеца на 1998 г. до реално увеличаване с 9% на общите доходи на домакинствата.

СТРУКТУРА НА ОБЩИТЕ ДОХОДИ НА НАСЕЛЕНИЕТО

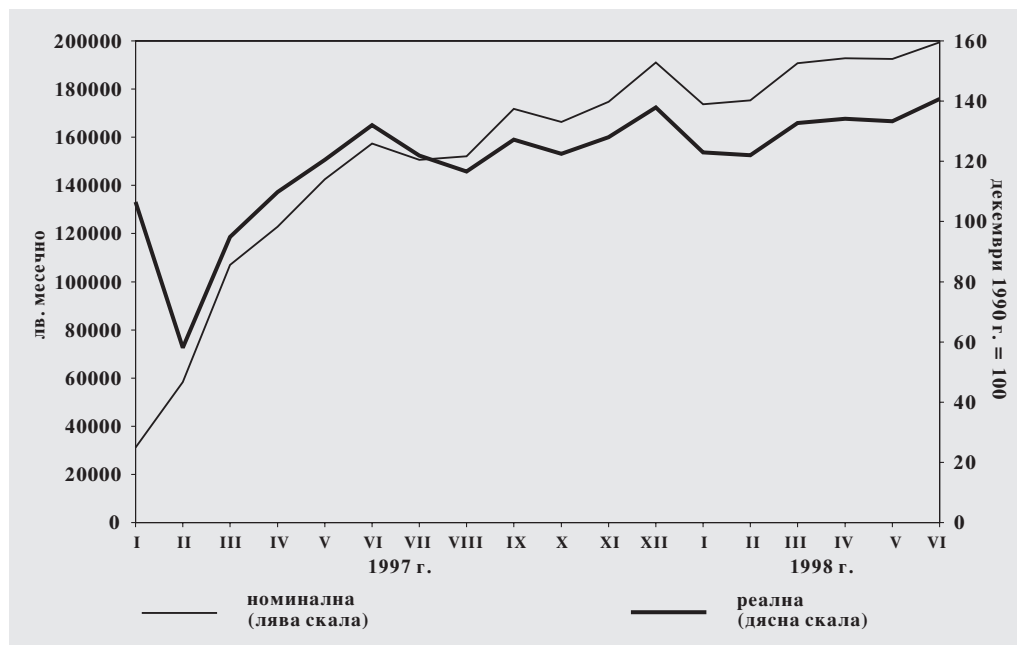
Източник: НСИ.

Както и през миналата година, доходите от работна заплата, пенсии и домашно стопанство формират най-голяма част от общата издръжка на населението (69%), като едновременно повишават своя дял през първите шест месеца на 1998 г. с 0.4 пункта. Големият дял на доходите от домашно стопанст-

во (14.7%) през 1997 г. намалява през първото шестмесечие на т. г. до 9% за сметка на увеличаване дела на доходите от работна заплата и пенсии съответно с 4.6 и 1.6 пункта.

За първото полугодие работната заплата добави 4.6 пункта към относителния си дял в общите доходи на домакинствата, достигайки 42.4% при 37.9% в края на 1997 г. Средномесечната работна заплата в общественния сектор през първите шест месеца достигна 199.4 хил. лв. В сравнение с края на м. г. тя е нараснала номинално с 4.4%, а реално – с 2%.

СРЕДНА РАБОТНА ЗАПЛАТА В ОБЩЕСТВЕНИЯ СЕКТОР

Източник: НСИ.

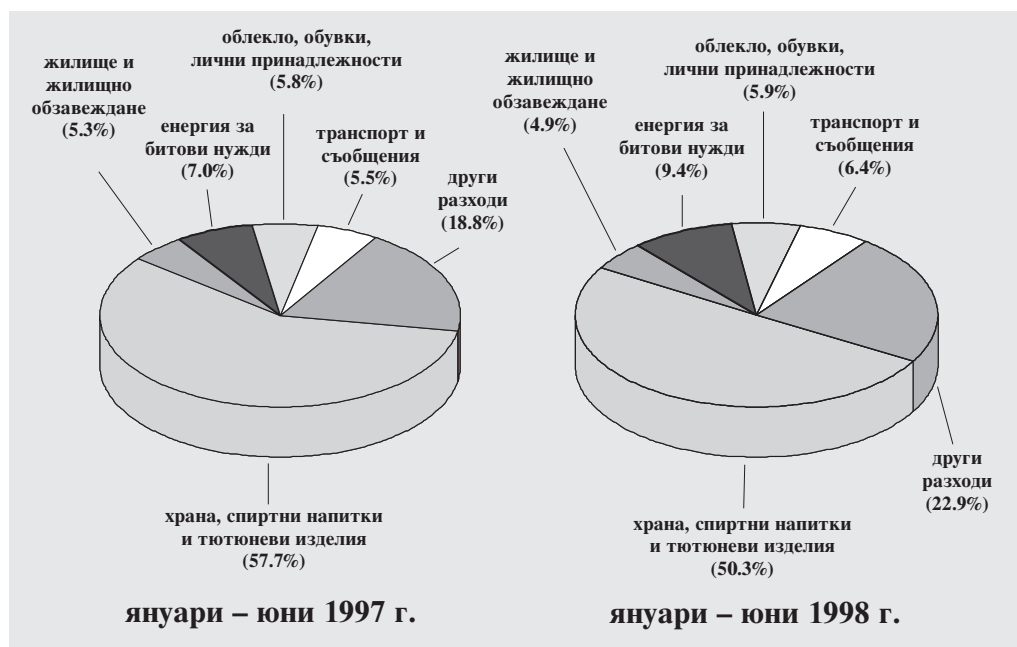
Както и през 1997 г., през първото шестмесечие на 1998 г. доходите от социални фондове имат много малък относителен дял в общите доходи на домакинствата. Те съставляват 3% от общите доходи на домакинствата, запазвайки дела си от м. г.

Разходи

През първите шест месеца на 1998 г. общите разходи на домакинствата нараснаха със 144% спрямо същия период на 1997 г., докато в сравнение с втората половина на м. г. те намаляват номинално с 3%. В реално изражение през полугодията те спадат с 9.6% спрямо последните шест месеца на 1997 г.

В структурно отношение се забелязва тенденция към намаляване дела на разходите за храна, спиртни напитки и тютюневи изделия, като през първите шест месеца техният относителен дял намалява със 7.4 пункта, достигайки 50.3% от общите разходи. Наблюдава се и тенденция към повишаване на разходите за енергия за битови нужди, които нарастват с 2.4 пункта, достигайки 9.4% от общите разходи на домакинствата. Същевременно разходите на домакинствата за жилища и обзавеждане продължават, както и през м. г., да се свиват. Основна характеристика на структурата на разходите на домакинствата е големият дял на тези за стоки и услуги с ниска еластичност на търсене.

СТРУКТУРА НА ОБЩИТЕ РАЗХОДИ НА ДОМАКИНСТВОТА

Източник: НСИ.

Цени

Въведеният в страната паричен съвет успя бързо да постигне своята основна задача – постигането на ценова стабилност. Фиксирането на валутния курс (който беше основната детерминанта, определяща индекса на цените през първите години на икономически реформи и променени инфлационни очаквания на населението) определи ниските равнища на инфлация през първите шест месеца на 1998 г. Балансирането на правителствения бюджет и премахването на възможността за монетизация на бюджетния дефицит допълнително спомогнаха за овладяване на инфлационните очаквания на населението. Очерталата се от началото на м. г. трайна тенденция към спад на цените на основните суровини на международните пазари изигра допълнителна роля за овладяването на вътрешната инфлация. Силната зависимост на страната от вноса на основни енергийни суровини и същевременно намаляване на техните цени на международните пазари определиха липсата на шокове на предлагането, което допълнително способстваше за постигането на най-ниската инфлация за първите шест месеца на годината от започването на икономическите реформи.

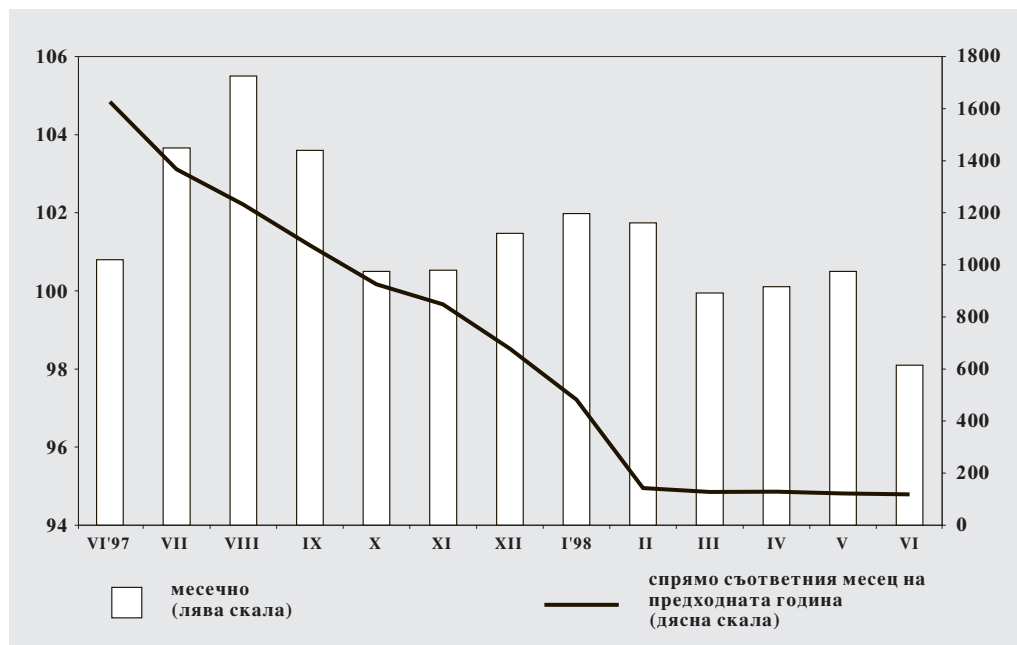
Индекс на потребителските цени

Стойността на потребителската кошница през юни 1998 г. е с 2.4% висока, отколкото през декември 1997 г. През първите два месеца на т. г. цените нараснаха съответно с 2% и 1.7%. Последвалите ниски темпове на месечна инфлация и регистрираната през март и юни дефлация допринесоха общата инфлация за първите шест месеца на 1998 г. да бъде 2.4%. Тези ниски нива са съпоставими с равнището на инфлация в Германия, което способства за забавяне темповете на реално поскъпване на лева при режим на фиксиран валутен курс.

В сравнение с края на 1997 г. цените на хранителните стоки са се увеличили с 2.5%, на нехранителните са намалели с 2.2% и на услугите са нараснали с 9.8%. Динамиката на цените на хранителните стоки през първото полугодие е определяща за общия индекс на потребителските цени, тъй като те имат най-голям дял в потребителската кошница (55.1%). Стабилността на цените на хранителните стоки се определя от липсата на шокове на предлагането (нямаше промяна в цените на горивата, енергията и някои предлагани

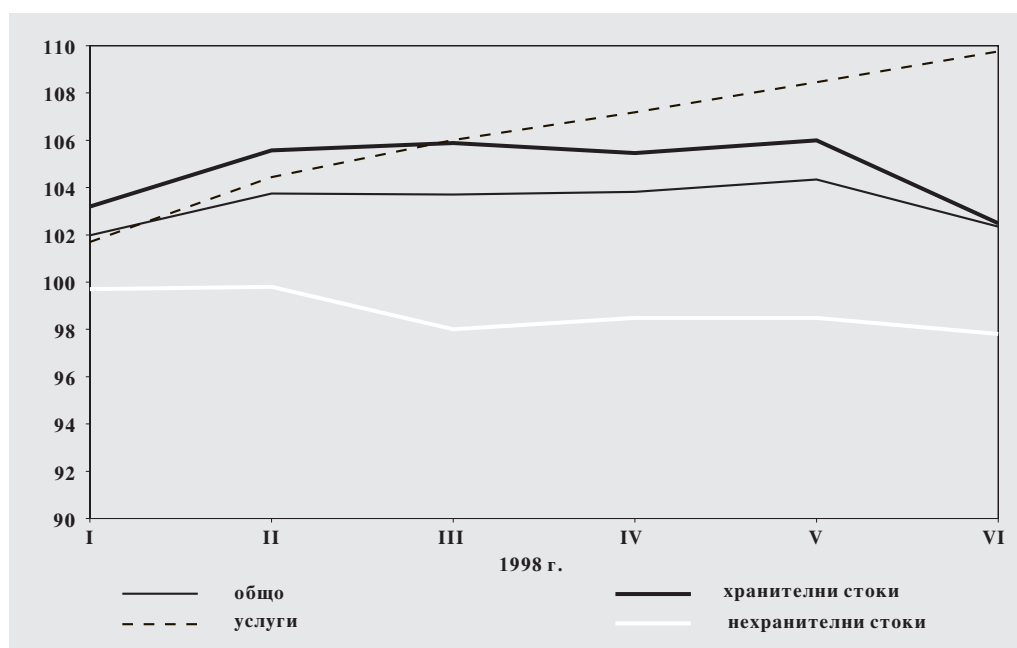
от монополисти стоки и услуги), както и от слабото потребителско търсене на населението. Цените на нехранителните стоки намаляха с 2.2% през първите шест месеца (тази тенденция се определя от факта, че голям дял от разглежданите стоки се търгуват на международните пазари). През същия период услугите поскъпват с по-високи темпове, отколкото се увеличават цените на хранителните и нехранителните стоки, но по-малкият им дял в потребителската кошница (15.5%) определя тяхното слабо влияние върху общия индекс на потребителските цени. Тази динамика се определя от факта, че голяма част от тях са нетъргуеми, поради което са с ниска еластичност на предлагане.

ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ

Източник: НСИ.

ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ПО СТОКОВИ ГРУПИ (декември 1997 г. = 100)

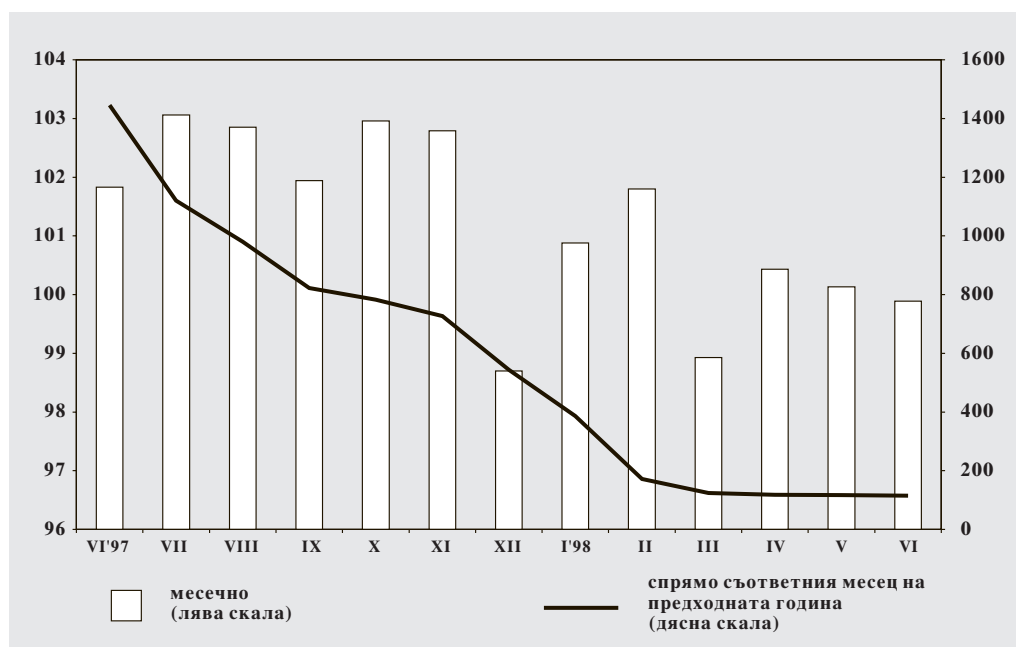
Източник: НСИ.

Индекс на цените на производител

През полугодия месечните индекси на изменение на цените на производител бяха близки до потребителските цени. В периода декември 1997 г. – юни 1998 г. цените на производител на промишлена продукция са се увеличили с 2.1%, което е с 0.3 пункта по-малко от потребителските цени за същия период.

Определящи фактори за динамиката на цените на производител на промишлена продукция са динамиката на валутния курс, външното и вътрешното търсене. Фиксирането на валутния курс на лева и относително стабилното съотношение на курса щ. д./герм. марка елиминираха влиянието на валутния курс върху индекса на цените на производител. Спадът на цените на някои основни суровини на международните пазари допълнително допринесе за постигане на по-ниските темпове на нарастване цените на производител. Същевременно през разглеждания период вътрешното търсене е много слабо и не оказва съществено влияние върху динамиката на цените на производител.

ИНДЕКСИ НА ЦЕНИТЕ НА ПРОИЗВОДИТЕЛ

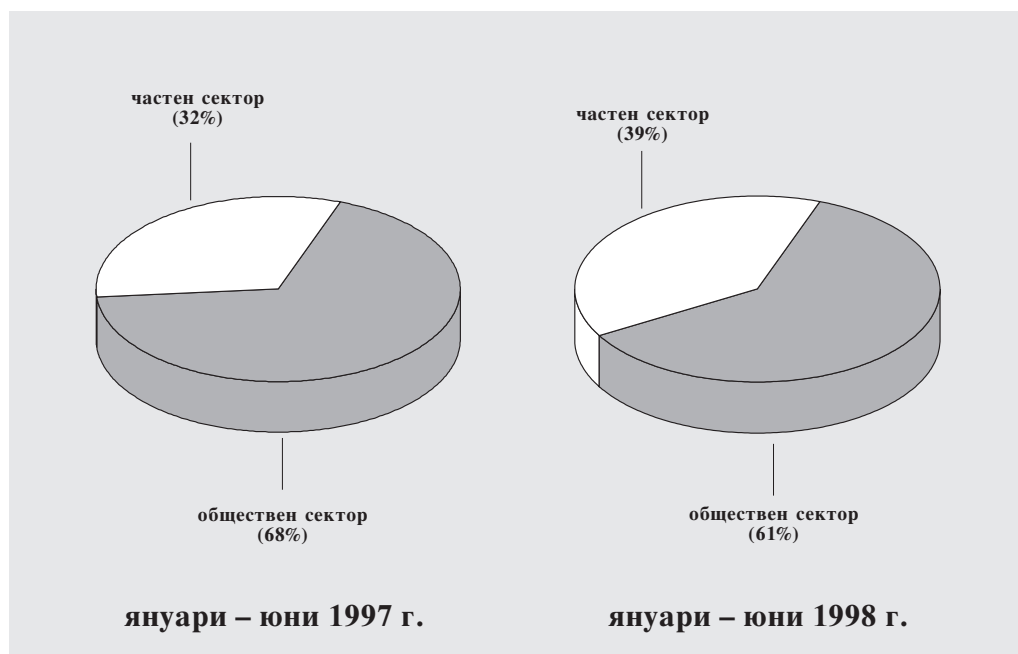

Източник: НСИ.

Заетост

Настъпилата макроикономическа стабилизация и прекъсването спада на брутния вътрешен продукт се отразиха съществено върху динамиката на заетостта. Наблюденията показват, че за първите шест месеца на 1998 г. заетите са нараснали средно с 46.4 хил. души (2.3%) спрямо края на м. г., като същевременно продължават процесите на реструктуриране на заетостта. Броят на напусналите обществения сектор (111.5 хил. души) е по-малък от увеличението броя на заетите в частния сектор (157.9 хил. души), като тази разлика се компенсира от намалението на безработните с 89 хил. души.

ЗАЕТОСТ В ОБЩЕСТВЕНИЯ И В ЧАСТНИЯ СЕКТОР
(по трудово правоотношение)

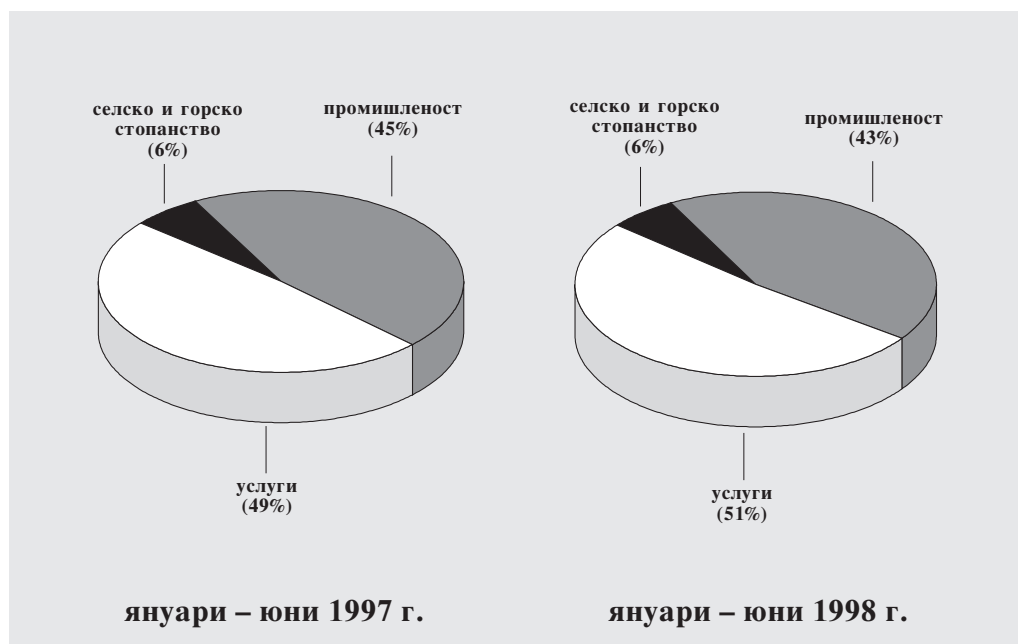

Източник: НСИ.

Заеетостта в общественния сектор е спаднала с 8%, като средно през първите шест месеца на 1998 г. заетите са наброявали 1261.3 хил. души при 1516.6 хил. души за 1997 г. Намалението се дължи на продължаващото и през т. г. реструктуриране на реалния сектор. Голям брой предприятия преминаха от обществен в частния сектор, с което се намали и броят на заетите в общественния сектор.

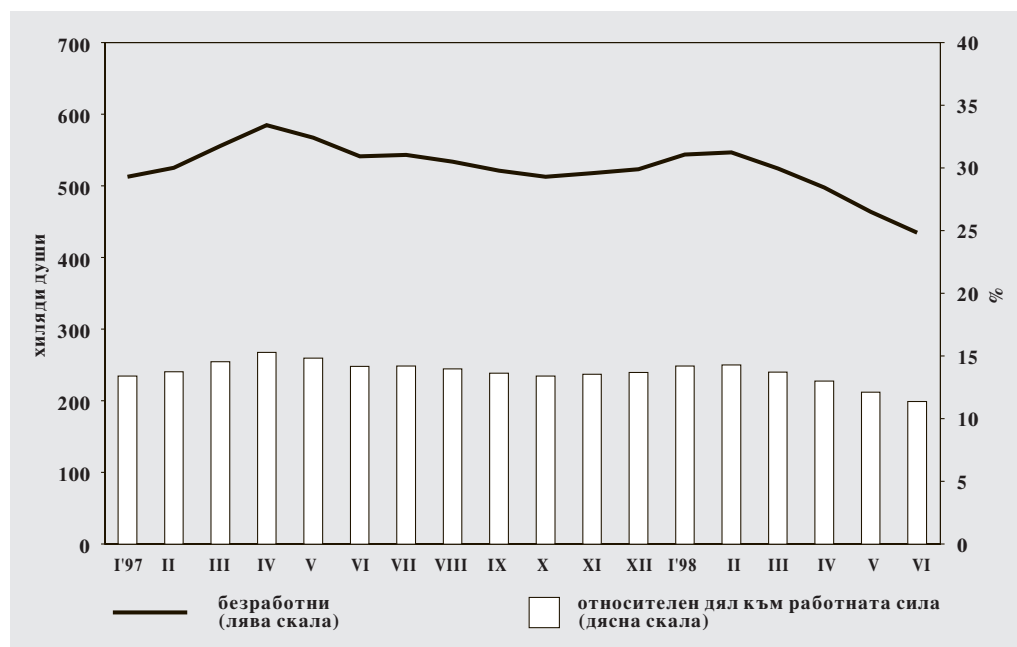
В структурно отношение се наблюдава устойчива тенденция към свиване на заеетостта в индустрията за сметка на нарастване на работещите в сферата на услугите.

ОТРАСЛОВА СТРУКТУРА НА ЗАЕТОСТТА

Източник: НСИ.

БЕЗРАБОТИЦА

Източник: НСЗ.

През юни 1998 г. по данни на Националната служба по заетостта в страната са регистрирани 435 хил. души безработни, или със 107 хил. души по-малко от края на юни 1997 г. Относителният им дял спрямо трудовите ресурси е намалял в периода от 14.2% до 11.4%.

2. Външен сектор

Платежен баланс¹⁰

Текуща сметка

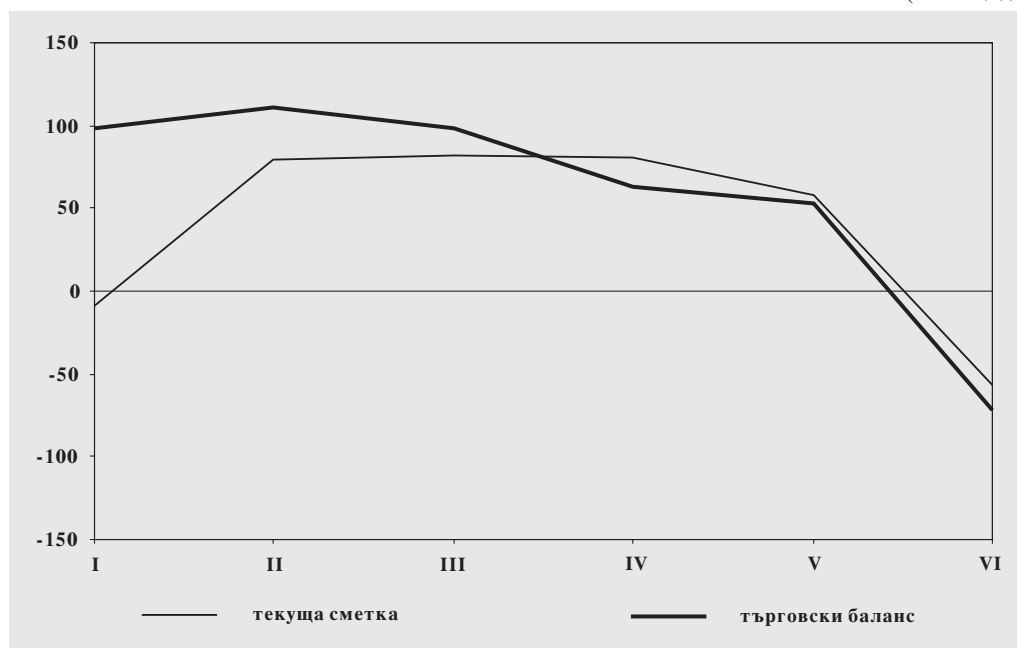
Текущата сметка за периода януари – юни 1998 г. е отрицателна (-14.5 млн. щ. д.) при 235.3 млн. щ. д за същия период на 1997 г. Влошеното салдо на текущата сметка за първото шестмесечие на тази година в сравнение със същия период на 1997 г. се дължи най-вече на значително по-малкия търговски баланс.

Търговското салдо за полугодieto е отрицателно (-11.4 млн. щ. д.) и е с 362.6 млн. щ. д. по-ниско от това за същия период на 1997 г. (351.2 млн. щ. д.). Независимо че по-големият внос има определен принос за спада на търговското салдо, решаващият фактор за това намаление е по-ниският износ.

¹⁰ Анализът е подготвен по аналитичната таблица на платежния баланс (четвърто издание на „Ръководство по платежен баланс“ на МВФ). БНБ изготвя и публикува платежен баланс и по стандартната таблица на петото издание на „Ръководство по платежен баланс“ на МВФ.

ТЕКУЩА СМЕТКА И ТЪРГОВСКИ БАЛАНС, 1997 г.

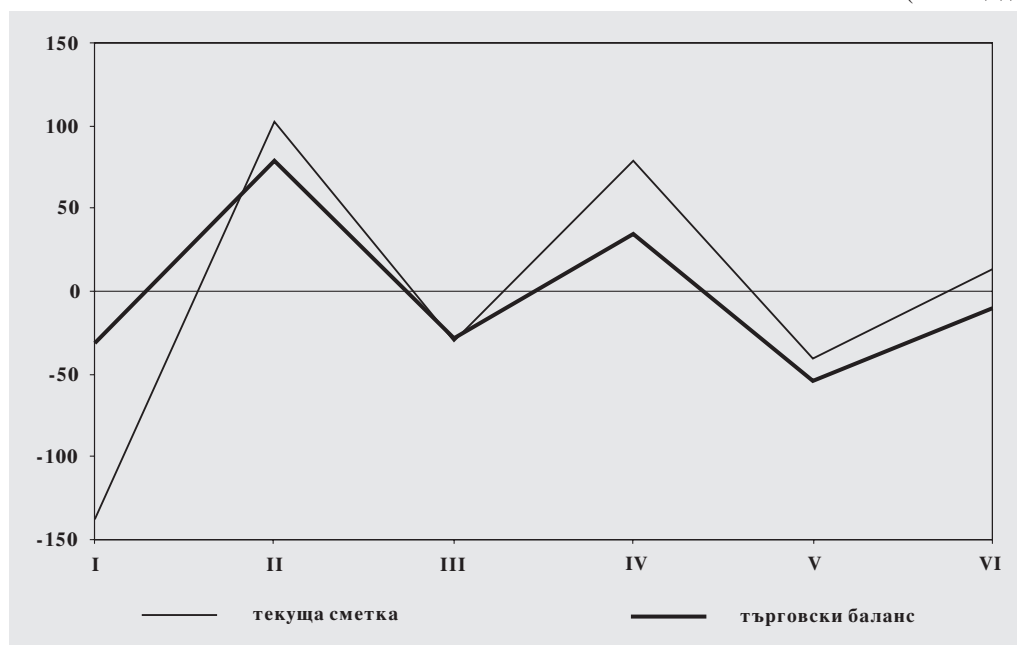
(млн. щ. д.)

Източник: БНБ.

ТЕКУЩА СМЕТКА И ТЪРГОВСКИ БАЛАНС, 1998 г.

(млн. щ. д.)

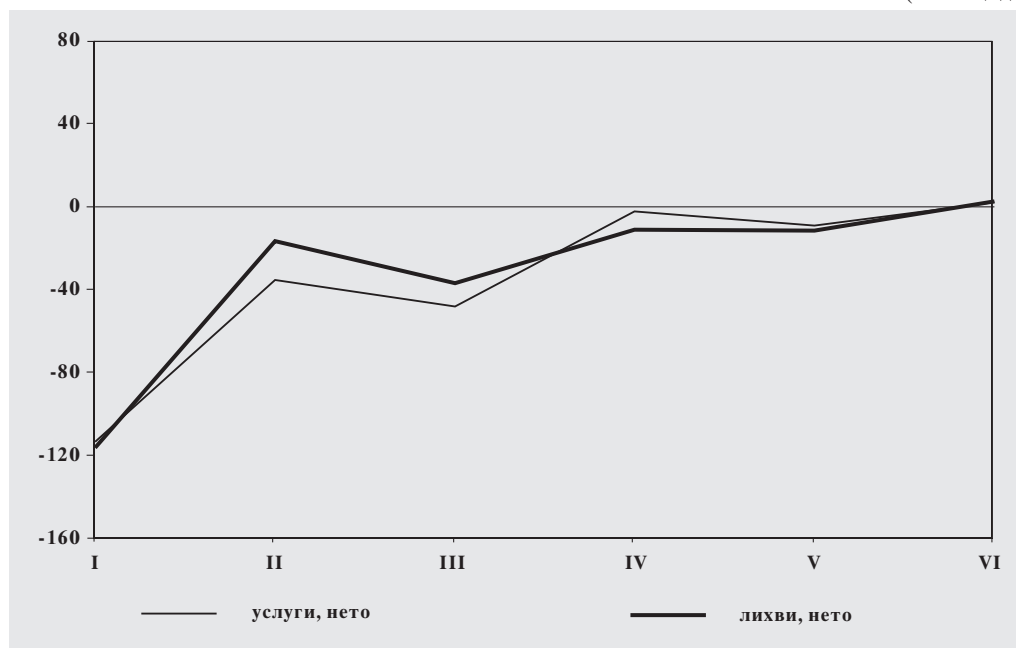
Източник: БНБ.

Салдото по услугите за първото полугодие е отрицателно (-113.8 млн. щ. д.). То обаче е подобро с 91.6 млн. щ. д. (44.6%) в сравнение с периода януари – юни 1997 г., когато бе -205.3 млн. щ. д. Основни фактори за това са отчетените по-високи приходи от туризъм и подобреното салдо по лихвите.¹¹

¹¹ Увеличението се дължи в голяма степен на усъвършенстване системата на граничните служби за отчитане броя на чуждестранните туристи, посетили България. В момента работна група експерти от МТТ, НСИ, МВР и БНБ преразглежда методологията за оценка на приходите и разходите, свързани с туризма. След приключване на тяхната работа вероятно ще настъпят промени както в кредита, така и в дебита на статията *Туризъм*.

УСЛУГИ (НЕТО) И ЛИХВИ (НЕТО), 1997 г.

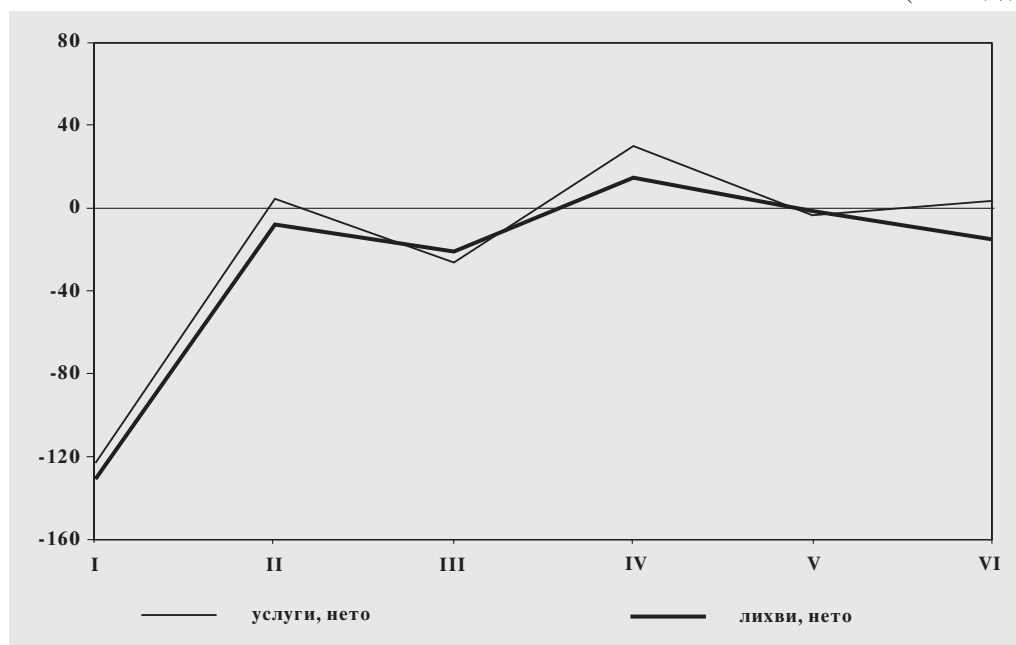
(млн. щ. д.)

Източник: НСИ.

УСЛУГИ (НЕТО) И ЛИХВИ (НЕТО), 1998 г.

(млн. щ. д.)

Източник: НСИ.

В резултат от нарасналите чуждестранни активи на търговските банки и на Българската народна банка през отчетния период се увеличи размерът на получените и дължими лихви (92.9 млн. щ. д. при 82.1 млн. щ. д. за същия период на 1997 г.). Това, както и по-ниският размер на платените и дължими лихви (253.7 млн. щ. д. при 271.3 млн. щ. д. за същия период на м. г.) доведоха до подобряване на салдото по лихвите (с 28.4 млн. щ. д.) през разглеждания период. Високите нетни плащания на лихви продължават да предопределят нетното изменение на услугите.

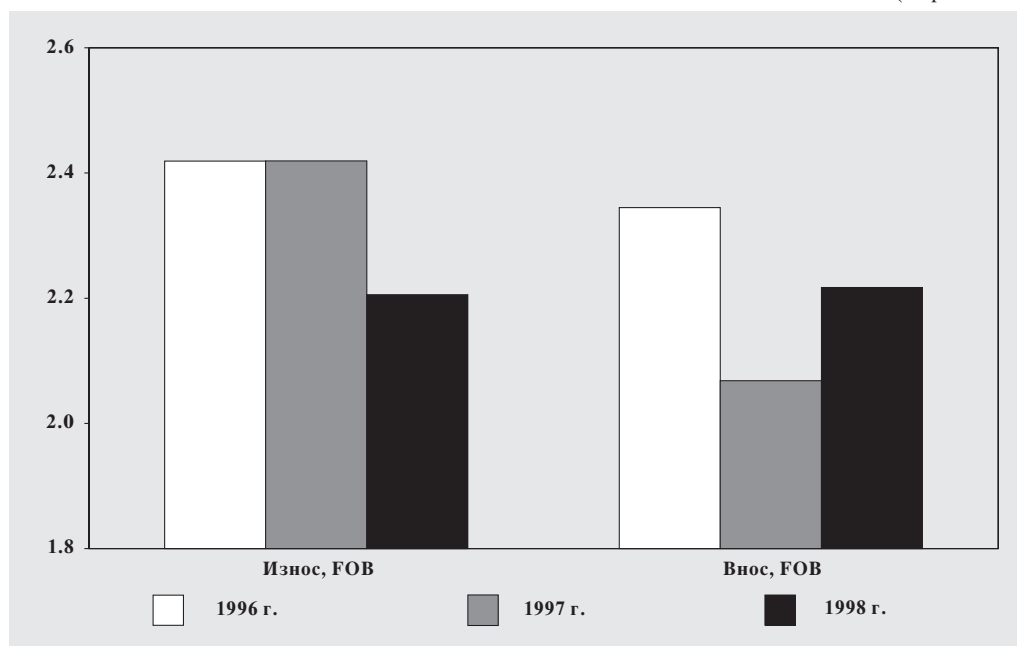
Външна търговия

Развитието на външната търговия на България през първото шестмесечие на 1998 г. се извършваше в условията на продължаващ спад на търсенето на основни стоки и суровини на международните пазари. Същевременно развитието на вноса отразява възстановяването, макар и с невисоки темпове, на вътрешното търсене. Независимо от сериозното намаляване цените на суровия петрол чувствителното поевтиняване на други стоки, представляващи значителен дял от българския износ, доведе до влошаване условията на търговия за България и допринесе за по-ниските нетни приходи от износа.

Търговското салдо за периода януари – юни 1998 г. е отрицателно (-11.4 млн. щ. д.) и е с 362.6 млн. щ. д. по-ниско от това за същия период на 1997 г. Независимо че по-високият внос има определен принос за спада на търговското салдо, решаващият фактор за това намаление е по-малкият износ. По предварителни данни¹² за периода януари – юни 1998 г. износът (FOB) е 2205.6 млн. щ. д. и е по-малък с 213.8 млн. щ. д. (8.8%) от същия период на 1997 г. Вносът (FOB) възлиза на 2217 млн. щ. д.¹³ и е по-голям със 148.8 млн. щ. д. (7.2%), отколкото през същия период на 1997 г. За първото полугодие в сравнение със същия период на 1996 г. износът и вносът бележат спад съответно с 213.4 млн. щ. д. (8.8%) и 127.7 млн. щ. д. (5.4%).

ИЗНОС И ВНОС, ЯНУАРИ – ЮНИ

(млрд. щ. д.)

Източник: ИИЦ на МФ, НСИ и БНБ.

Износ. Спадът на цените на международните стокови пазари в резултат от азиатската криза и свързаното с това изменение на търсенето на търговските ни партньори предопределиха неблагоприятните промени в износа за периода януари – юни 1998 г.

¹² Предварителни данни от митнически декларации, получени от ИИЦ на Министерството на финансите (към 10 септември 1998 г.), допълнени с информация от НСИ и обработени от БНБ.

¹³ Най-вече поради по-късно подадени за обработка митнически декларации при ревизии на данните през следващите месеци вносът за текущия период като правило се увеличава.

ИНДЕКСИ НА ПАЗАРНИТЕ ЦЕНИ НА НЯКОИ СТОКИ

Стоки	Индекси 1990 г. = 100		Промяна, % юни 1997 г. – юни 1998 г.
	1997 г.	юни 1998 г.	
Жито	116.2	90.5	-15.2
Вълна	83.0	61.0	-32.3
Памук	94.6	84.9	-10.7
Мед	84.3	63.3	-33.9
Цинк	85.4	67.5	-22.5
Суров петрол	82.7	55.2	-27.8

Източник: IMF. Indices of Market Prices for Non-fuel Commodities and Petroleum, 1995 – 1998.

Данните в следващата таблица показват, че силният спад на постъпленията от износ на страната за първото шестмесечие на 1998 г. се дължи в голяма степен на високия относителен дял в износа на страната (55.9% от общия износ) на суровини и материали, които имат ниска степен на преработка. Това се определя от тенденцията в периоди на кризи цените на суровините и материалите на световните пазари да спадат с по-високи темпове от тези на продуктите с по-голяма добавена стойност в тях. Приходите от износ на суровини, материали и енергийни ресурси са по-малки със 184.6 млн. щ. д. (13.4%), отколкото през същия период на м. г., в резултат на което тези продукти имат най-голям принос (7.6 процентни пункта) за общия спад на износа (8.8%).

ПРИНОС НА НЯКОИ СТОКОВИ ГРУПИ В ОБЩОТО ИЗМЕНЕНИЕ НА ИЗНОСА

Стокови групи	Отн. дял в общия износ през 1997 г., %	Принос в общото изменение на износа (процентни пункта)			
		1997 г.	1998 г.		
			I трим.	II трим.	януари – юни
Потребителски стоки	29.2	-0.8	-1.1	0.3	-0.4
Суровини и материали	48.2	1.0	-4.7	-5.3	-5.0
Инвестиционни стоки	14.9	-0.6	-0.6	-1.1	-0.8
Енергийни ресурси	7.7	1.1	-0.7	-4.4	-2.6
ОБЩО ИЗНОС (FOB)	100.0	0.7	-7.1	-10.5	-8.8

Източник: ИИЦ на МФ, НСИ и БНБ.

Главно поради кризата на пазара на торове, започнала в началото на 1997 г., най-голямо намаление в износа се наблюдава при агрегираната стокова група „Химически продукти, пластмаси, каучук“ (със 128.2 млн. щ. д., или 25.7%), като само за юни спадът е с 24.9 млн. щ. д. (32.7%). Свиване на цените на петролните продукти е основната причина за спада в износа при агрегираната стокова група „Минерални продукти и горива“ както в стойностно, така и в натурално изражение¹⁴. През разглеждания период износоът намаля с 96.9 млн. щ. д. (38.8%) спрямо същия период на миналата година.

Голямо увеличение в износа за периода януари – юни 1998 г. се наблюдава единствено при агрегирана стокова група „Текстил, кожени материали, дрехи, обувки и др.“ (с 42 млн. щ. д., или 11.2%).

Внос. Нарастването на вътрешното търсене през първата половина на 1998 г. и либерализацията в търговията с някои региони по отношение на определени групи стоки са двата основни фактора за увеличението на вноса. Ефектът от тях бе по-силен от спада на цените на суровия петрол на международните пазари независимо от високия относителен дял на минералните го-

¹⁴ В групата на горивата при стокова група „Нефтени масла, различни от суровите“ спадът в натурално изражение е с 297.9 хил. т (42.5%), а в стойностно – със 72.8 млн. щ. д. (56.4%). Средната цена на изнасяните продукти на база митнически декларации за първата половина на 1998 г. спада с 44.5 щ. д. на тон (24.2%).

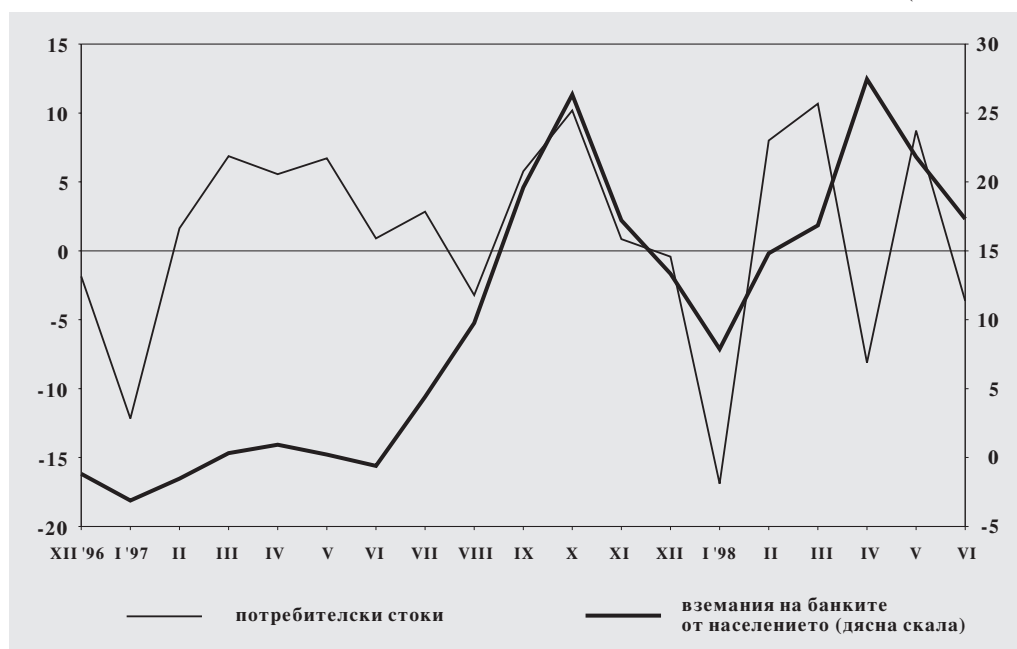
рива във вноса на страната (30.3% от общия внос за 1997 г.). За първите шест месеца на 1998 г. вносът (CIF) без този на минерални горива се увеличи с 343.6 млн. щ. д., докато намалението на вноса на минерални горива в сравнение със същия период на м. г. възлиза на 170.5 млн. щ. д.

Едновременно с това свиването на кредита в реално изражение за нефинансови държавни и частни предприятия през първото шестмесечие на 1998 г. допринесе за това вносът да не нараства с по-високи темпове, необходими както за осигуряване на нужните ресурси – суровини и материали за българския износ, така също и за извършване на технологично обновяване.

При вноса по начин на използване най-голямо увеличение за периода януари – юни 1998 г. спрямо същия период на 1997 г. се наблюдава при потребителските стоки (със 130.3 млн. щ. д., или 59.9%) и главна причина за този прираст е значително по-високото равнище на вътрешното търсене. Определено влияние за по-силното вътрешно търсене на потребителски стоки има значително по-големият кредит за населението, започнал от юни 1997 г. след въвеждането на паричния съвет. По тази причина вносът на потребителски стоки има най-голям принос (5.8 процентни пункта) за общото увеличение на вноса CIF (7.8%) за разглеждания период.

ДИНАМИКА НА ВНОСА НА ПОТРЕБИТЕЛСКИ СТОКИ И НА ВЗЕМАНИЯТА НА БАНКИТЕ ОТ НАСЕЛЕНИЕТО (спрямо предходния месец)

(млн. щ. д.)

Източник: ИИЦ на МФ, НСИ и БНБ.

Наред с това значителното увеличение на вноса на храни, напитки и цигари (44.8 млн. щ. д., или 98.2%) се дължи както на недостатъчното предлагане на някои местно произведени хранителни продукти, така и на по-ниското качество на определени стоки местно производство (в условията на изравняване на ценовите равнища на българските и вносните хранителни стоки). По-големият с 34.3% (23.4 млн. щ. д.) внос на дрехи и обувки може да се обясни с предлагането на българския пазар на конкурентоспособна (главно по отношение на цените) вносна продукция.

Поради по-силното търсене на български текстилни изделия на външните пазари и увеличеното производство на ишлеме най-голям дял в увеличението на вноса на суровините и материалите (със 105.9 млн. щ. д., или 11.7%) има вносът на текстилни материали (с 25.7 млн. щ. д., или 11.9%). При инвестиционните стоки (прираст 107.4 млн. щ. д., или 30.1%) най-голямо е увеличението на вноса на електрически машини (с 51.9 млн. щ. д., или 130.4%) и на

транспортни средства (с 38.7 млн. щ. д., или 118.3%), което се дължи както на либерализацията на търговията, така и на извършваните инвестиции в приватизирани предприятия.

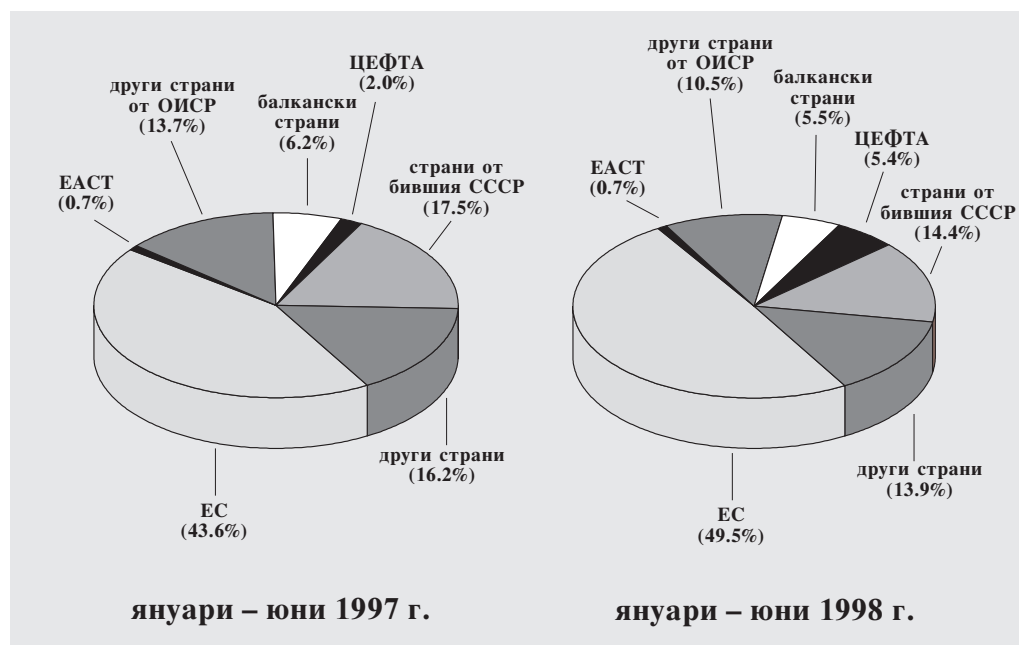
ПРИНОС НА НЯКОИ СТОКОВИ ГРУПИ В ОБЩОТО ИЗМЕНЕНИЕ НА ВНОСА

Стокови групи	Отн. дял в общия внос през 1997 г., %	Принос в общото изменение на вноса (процентни пункта)			
		1997 г.	1998 г.		
			I трим.	II трим.	януари – юни
Потребителски стоки	11.6	0.6	8.3	4.0	5.8
Суровини и материали	38.5	1.6	8.7	1.8	4.7
Инвестиционни стоки	17.4	-1.3	8.4	2.2	4.8
Енергийни ресурси	32.5	-3.8	-1.2	-12.4	-7.6
ОБЩО ВНОС (CIF)	100.0	-2.9	24.2	-4.4	7.8

Източник: ИИЦ на МФ, НСИ и БНБ.

Географска структура. За периода януари – юни 1998 г. износът на България за страните от Европейския съюз (с най-висок относителен дял в българския износ през 1997 г.) леко нараства (с 37.4 млн. щ. д., 3.5%) спрямо същия период на м. г. и достига 1092.7 млн. щ. д., отразявайки стабилните темпове на икономически растеж на ЕС. В условията на спад на общия износ това доведе до по-голям относителен дял на износа за ЕС за този период, който достига 49.5% при 43.6% за същия период на 1997 г. Високият относителен дял на износа на страната в БВП (48.4% за 1997 г.) и увеличаването относителния дял на износа за Европейския съюз показват нарастващата зависимост между темповете на растеж на Европейския съюз и темповете на растеж на износа и на БВП на България.

ИЗНОС

Източник: ИИЦ на МФ, НСИ и БНБ.

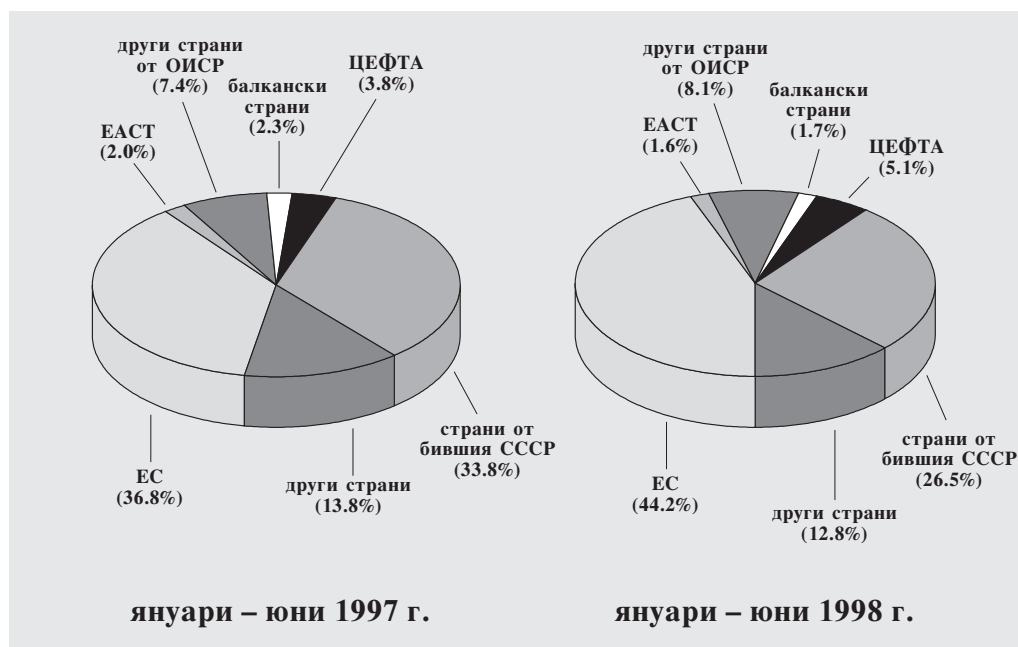
Намалява износът за страните от бившия СССР (със 107.2 млн. щ. д., или 25.3%), което води до спад на неговия дял в общия износ (от 17.5% за 1997 г. на 14.4% за 1998 г.). С най-голям принос в намалението на износа е Русия (с 39.5 млн. щ. д., или 21.4%), като това може да се обясни с високите вносни мита, с които се облагат българските стоки и недостатъчната конкурентоспособност

на българския износ. Свиването на вътрешното търсене в страните от Югоизточна Азия¹⁵ и Япония поради икономическата криза в този регион доведе до рязко намаляване на износа за тях (с 43.4 млн. щ. д., или 56.6%).

Значително е увеличението на вноса (CIF) от Европейския съюз (с 240.6 млн. щ. д., или 29.3%), като най-сериозно е то от Германия и Гърция.

През първата половина на 1998 г. в сравнение със същия период на миналата година рязко спада вносът от Русия – със 136.3 млн. щ. д. (21%), като най-силно намалява вносът на „Минерални горива и минерални масла“ – със 154.1 млн. щ. д. (27.7%). В резултат на значителното обезценяване на валутите на страните от Югоизточна Азия и Япония и повишената конкурентоспособност на производството им, вносът от тях нараства с 22.5 млн. щ. д., или 62.5%.

ВНОС

Източник: ИИЦ на МФ, НСИ и БНБ.

Изменение на стоковите цени на международните пазари и последиците му за България. От втората половина на 1997 г. на международните пазари започнаха да спадат цените на редица стоки и суровини. Този процес, който продължи и през първата половина на тази година, се свързва с развитието на икономическата и финансовата криза в Азия. За м. г. на Азия се падат 38% от общото потребление на суров петрол. Пет от най-силно засегнатите от кризата страни в Азия са потребявали през 1996 г. 8.25% от общото количество мед. Международните пазари на практика станаха канал за пренасяне на неблагоприятните ефекти от азиатската криза в други страни, в т. ч. и в България. Сред страните износителки в най-затруднено положение бяха поставени тези, в чийто износ преобладават суровини и стоки с ниска степен на преработка. От началото на 1997 г. започна остра криза на пазара за изкуствените химически торове, която се свързва и с ограничаване потреблението на торове от страна на Китай. Кризата в Русия и девалвацията на руската рубла допълнително усложниха прогнозите за развитието на тези пазари. Възстановяването на цените на международните стокови пазари зависи в голяма степен от темповете на възстановяване на азиатските икономики, от скоростта и начините за икономическа стабилизация на Русия и от развитието на кризата, обхванала световната икономика.

¹⁵ Включва Корея, Малайзия, Тайланд, Филипините и Индонезия.

За разлика от други страни в българския износ не преобладават една или две стокови групи. Поради това че настоящата криза обхваща не само една стока, а група стоки (суров петрол, мед, химически торове, стомана и др.), намалението на цените има своето осезаемо влияние върху българския износ. По предварителни данни 50% от българския износ (на база данните за 1997 г.) е засегнат от спада на световните стокови цени. По-силното понижаване на цените води след себе си и спад на изнасяните количества в натура, което допълнително съкращава приходите от износ. По изчисления на БНБ на данни от митническите декларации за първото полугодие на 1998 г. средната цена на износа на торове спада с 22.2%, а изнасяните количества – с 27.2%. Другите неблагоприятни последици от това са свързани с понижаване на рентабилността, съкращаване на производството, спадане на доходите и отражение върху заетостта. Поради високия относителен дял на износа спрямо БВП (48.4% за 1997 г.) логично е да се очаква негативно отражение върху прираста на БВП за 1998 г.

Благоприятно влияние върху българския износ има спадът на цените на суровия петрол (15.5% от вноса за 1997 г.). Обаче поради сезонното търсене (през втората половина на т. г.) на международните пазари и изчерпването на съществуващите запаси от петрол се очаква през последните месеци на годината да настъпи леко повишение на тези цени, което ще намали положителния ефект за България от по-ниските разходи за внос на горива. Като цяло частта от българския износ, засегната от спада на цените (в абсолютно и относително изражение), е по-голяма от тази, която ползва положителните ефекти от този спад, в резултат на което нетният ефект за търговското салдо на страната е отрицателен.

Сериозните структурни проблеми, които азиатските икономики трябва да решават, не дават основание да се счита, че те бързо ще се възстановят, а оттам, че ще се увеличат цените в резултат на по-голямото търсене на стоки. Може дори да се очаква, че в резултат от девалвацията на рублата руските производители ще увеличат предлагането на международните пазари на стомана, мед, торове и други стоки, което допълнително ще окаже натиск върху цените на стоките, включително на тези, които са важни за българския износ. Подобно поведение би следвало да се очаква и от други страни, чиито валути девалвират. Тези обстоятелства дават основание да се счита, че влошаването условията на търговията, първо, няма краткосрочен характер и, второ, в средносрочен период ще се отрази неблагоприятно върху платежния баланс на страната.

Капиталова сметка

Поради получените от Европейския съюз и Световната банка нови кредити и извършените в страната преки инвестиции през първото полугодие капиталовата сметка е положителна (184.3 млн. щ. д. при 292.6 млн. щ. д. за същия период на 1997 г.) независимо от значителните плащания на главници по външния дълг на страната.

Преките инвестиции¹⁶ за първите шест месеца възлизат на 109 млн. щ. д., но са значително по-малко (с 206.1 млн. щ. д.) от тези за същия период на 1997 г. (315 млн. щ. д.).

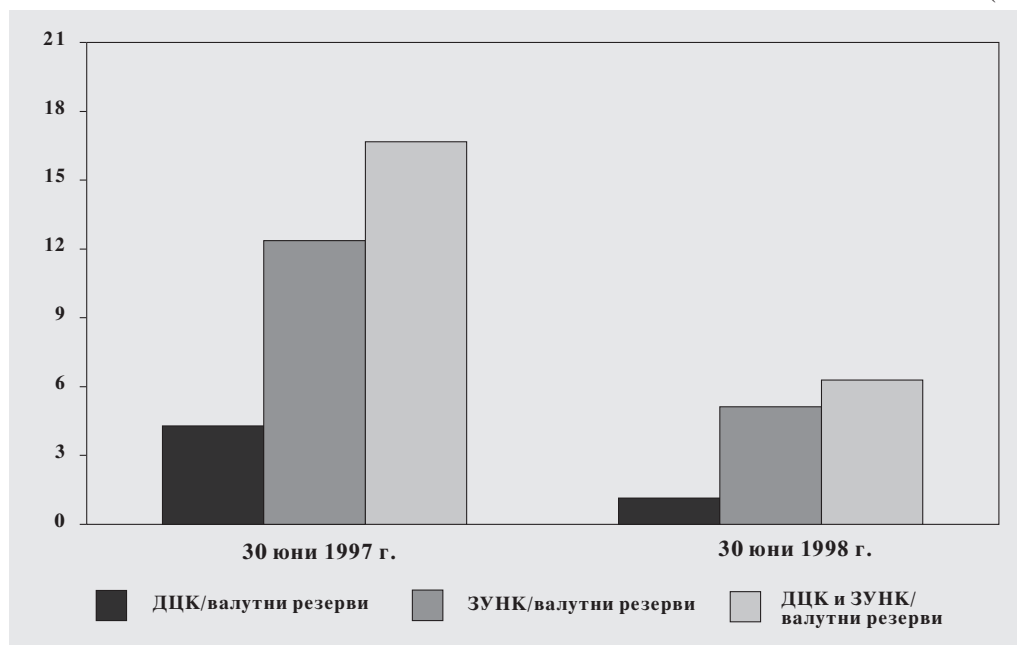
Портфейлните инвестиции (нето) за периода януари – юни 1998 г. намаляват със 77.9 млн. щ. д. (при прираст от 177.9 млн. щ. д. за същия период на 1997 г.), което е резултат както от спада на портфейлните инвестиции на нерезиденти (с 16.4 млн. щ. д.), така и от увеличението на инвестициите на резиденти в чужбина (61.5 млн. щ. д.). Чувствителното намаляване на инвестициите на нерезиденти в ДЦК е предизвикано от силното стеснение на лихвения диференциал между лева и германската марка. Спадът на портфейлните инвестиции в страната, от една страна, и значителното увеличение на валут-

¹⁶ Данните са предварителни. Отчитането на преките инвестиции се извършва в съответствие с изискванията на гл. XVIII от петото издание на „Ръководство по платежен баланс“ на МВФ (*Balance of Payments Manual*, fifth edition, 1993, Chapter XVIII, p.p. 86 – 90).

ните резерви – от друга, доведоха до силно подобряване на съотношенията между номиналната стойност на държавните ценни книжа, притежавани от нерезиденти, и валутните резерви на БНБ, което допринася за засилване стабилността на платежния баланс.

СЪОТНОШЕНИЯ МЕЖДУ НОМИНАЛНАТА СТОЙНОСТ НА ДЦК, ПРИТЕЖАВАНИ ОТ НЕРЕЗИДЕНТИ, И ВАЛУТНИТЕ РЕЗЕРВИ НА БНБ

(%)

Източник: БНБ.

Дълго- и средносрочните нетни задължения към чуждестранни кредитори, вкл. кредитите за подкрепа на платежния баланс (без МВФ), нарастват с 276.2 млн. щ. д. (за същия период на 1997 г. се наблюдава намаление в размер на 35.6 млн. щ. д.). Основен дял в това увеличение имат отпуснатият през март от Световната банка заем FESAL в размер на 100 млн. щ. д. и извършеното предоговаряне на задълженията на България към бившата ГДР (192.8 млн. щ. д.).¹⁷ За периода януари – юни задълженията на страната към Международния валутен фонд нарастват нетно със 111.5 млн. щ. д. поради получените през май последни траншове в размер на 166 млн. щ. д. от петото стабилизационно споразумение на България с МВФ.

Депозитите на търговските банки в чужбина през полугодieto намаляват с 46.4 млн. щ. д., докато за периода януари – юни 1997 г. те нарастват с 304.6 млн. щ. д.

Общо активите на търговските банки в чужбина леко се увеличават (15.1 млн. щ. д.), но то е значително по-малко от нарастването им за първото полугодие на м. г. (310.5 млн. щ. д.), което е в съответствие със значителната промяна на салдото по текущата сметка за първите шест месеца на 1998 г. в сравнение със същия период на м. г.

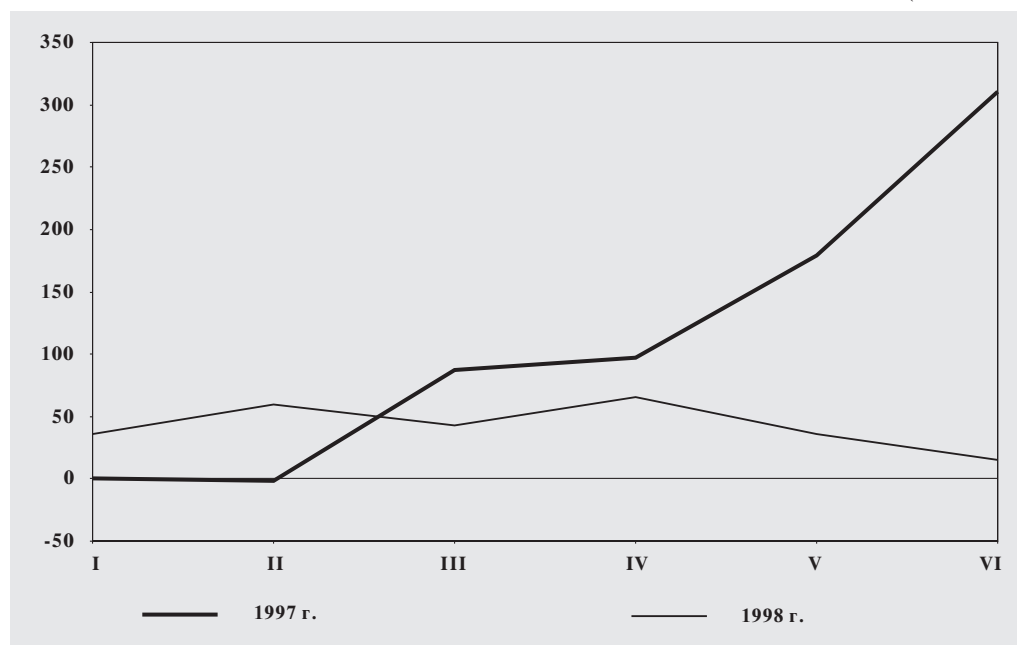
През полугодieto валутните резерви на БНБ нараснаха общо с 423 млн. щ. д. (17.1%), достигайки 2897.2 млн. щ. д. За същия период на м. г. увеличението бе 860.9 млн. щ. д.

Общият баланс за първото полугодие на 1998 г. е положителен в размер на 294.2 млн. щ. д. при 648.6 млн. щ. д. за същия период на 1997 г.

¹⁷ Предоговаряне задълженията на България към бившата ГДР (в размер на 507 млн. клирингови рубли).

ИЗМЕНЕНИЕ НА АКТИВИТЕ НА ТЪРГОВСКИТЕ БАНКИ В ЧУЖБИНА
(с натрупване от началото на годината)

(млн. щ. д.)

Източник: БНБ

Външен дълг

Според предварителни данни *брутният* външен дълг на страната в края на юни 1998 г. възлиза на 9993.4 млн. щ. д., от които *дългосрочният* дълг е 8856.6 млн. щ. д. (88.6%), а *краткосрочният* – 1136.8 млн. щ. д. (11.4%). В сравнение с 31 декември 1997 г. брутният външен дълг е нараснал с 236.9 млн. щ. д. (2.4%).

За първите шест месеца на 1998 г. *дългосрочният* външен дълг нараства с 296.1 млн. щ. д. (3.5%). В сравнение с декември 1997 г. *краткосрочните* задължения намаляват с 59.2 млн. щ. д. (5%) преди всичко поради реструктурирането на задълженията към бившата ГДР.

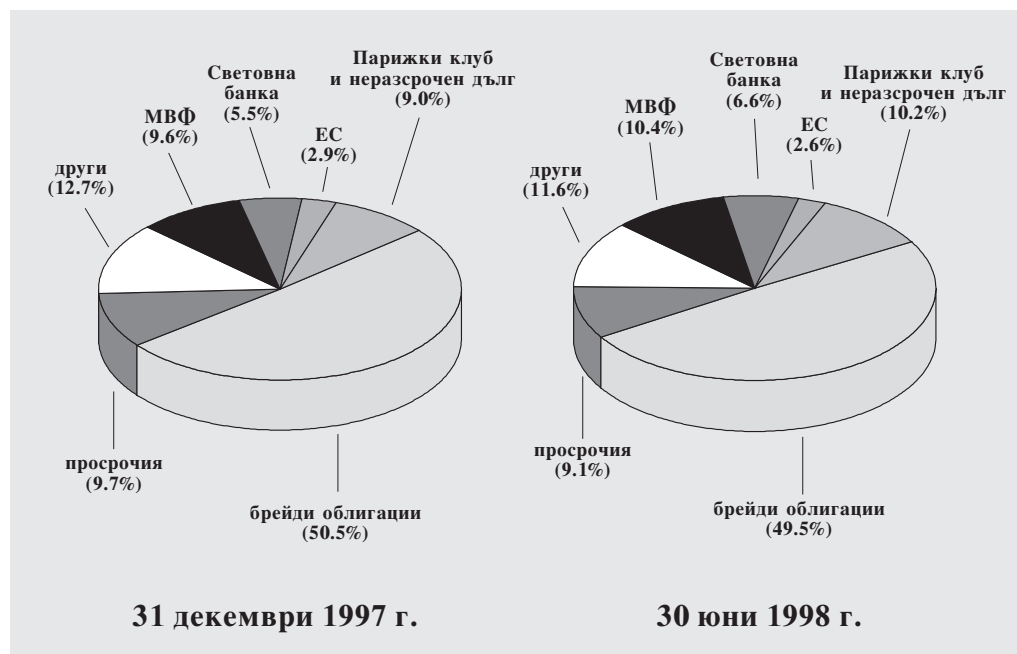
МАТУРИТЕТНА СТРУКТУРА НА БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ

Показатели	декември 1997 г.		юни 1998 г.	
	млн. щ. д.	% от БВД	млн. щ. д.	% от БВД
Дългосрочен външен дълг	8560.5	87.7	8856.6	88.6
Краткосрочен външен дълг	1196.1	12.3	1136.8	11.4
Брутен външен дълг	9756.5	100.0	9993.4	100.0

Източник: МФ и БНБ.

По отношение структурата на дълга по кредитори дългосрочните задължения към официалните кредитори са в размер на 3590.4 млн. щ. д., като нарастват с 318.7 млн. щ. д. (9.7%) спрямо края на м. г. (3271.7 млн. щ. д.). Увеличават се (със 104.5 млн. щ. д., 11.2%) задълженията на България към МВФ и към официалните кредитори от Парижкия клуб.

СТРУКТУРА НА БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ ПО КРЕДИТОРИ

Източник: БНБ.

Към частните кредитори задълженията възлизат на 5266.2 млн. щ. д., като са по-малко с 22.5 млн. щ. д. (0.4%) в сравнение с 31 декември 1997 г. (5288.7 млн. щ. д.) главно поради намаляване на задълженията по облигациите в конвертируема валута, емитирани преди 1991 г., и поради по-малкото притежавани от нерезиденти държавни ценни книжа. Преобладаващата част от дълга към частните кредитори (93.8%) са задължения по брейди облигациите.

Въз основа на предварителните данни за периода януари – юни 1998 г. по обслужването на брутният външен дълг са извършени общо плащания в размер на 533.4 млн. щ. д. (302 млн. щ. д. главници и 231.3 млн. щ. д. лихви). За същия период на м. г. бяха платени 348.9 млн. щ. д. (131 млн. щ. д. главници и 217.9 млн. щ. д. лихви).

ПЛАЩАНИЯ ПО БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ

(млн. щ. д.)

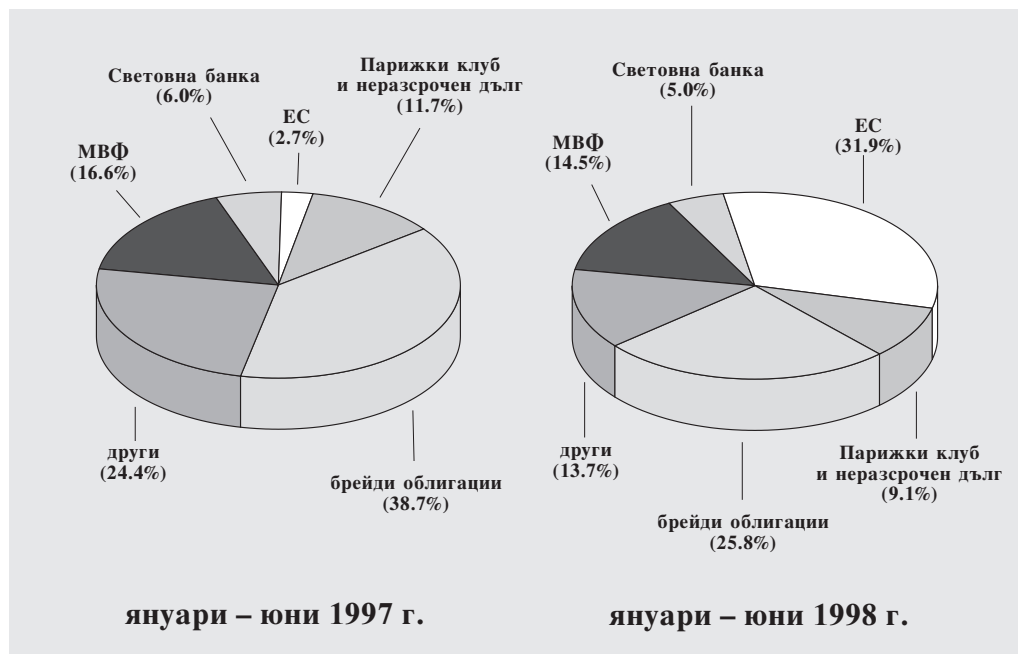
	1998 г.		
	I трим.	II трим.	януари – юни
Главница	254.0	48.1	302.0
Лихва	198.5	32.8	231.3
Общо	452.5	80.9	533.4

Източник: МФ, Булбанк и БНБ.

По дългосрочния външен дълг на страната са извършени общо 513.7 млн. щ. д. плащания при 320.3 млн. щ. д. за 1997 г. Увеличението им в сравнение с първите шест месеца на 1997 г. (193.4 млн. щ. д., 60.4%) се дължи главно на издължения през март 1998 г. заем към Европейския съюз в размер на 161.6 млн. щ. д. По краткосрочния външен дълг на страната са извършени 19.7 млн. щ. д. плащания.

По отношение на кредиторите най-значителни са плащанията към Европейския съюз (167.6 млн. щ. д.), по брейди облигациите (135.5 млн. щ. д.), към МВФ (76 млн. щ. д.) и към официалните кредитори от Парижкия клуб и по неразсрочения дълг (48.1 млн. щ. д.).

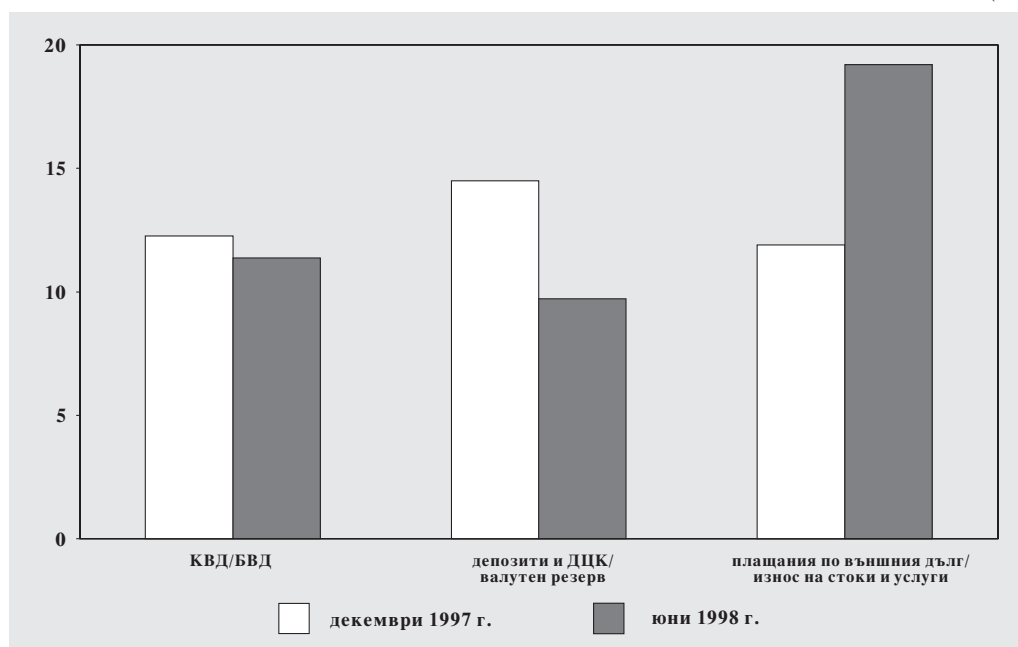
СТРУКТУРА НА ПЛАЩАНИЯТА ПО БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ ПО КРЕДИТОРИ

Източник: БНБ.

ДЪЛГОВИ ИНДИКАТОРИ

(%)

Източник: БНБ.

3. Паричен сектор

През първото полугодие динамиката на *паричните и кредитните агрегати*, характеризиращи развитието на монетарния сектор, е значително по-слаба, отколкото през второто полугодие на 1997 г.

През първата половина на 1998 г. бяха извършени някои допълнения към действащата методика за банковата и паричната статистика, които отразяват развитието на банковия сектор. Наред с показателите на паричния

отчет за всички банки, считано от края на 1997 г., започнаха да се формират и показатели само за 16-те неработещи банки в ликвидация. Тези данни позволяват да се правят оценки за влиянието им върху общата динамика и структура на паричните и кредитните агрегати.

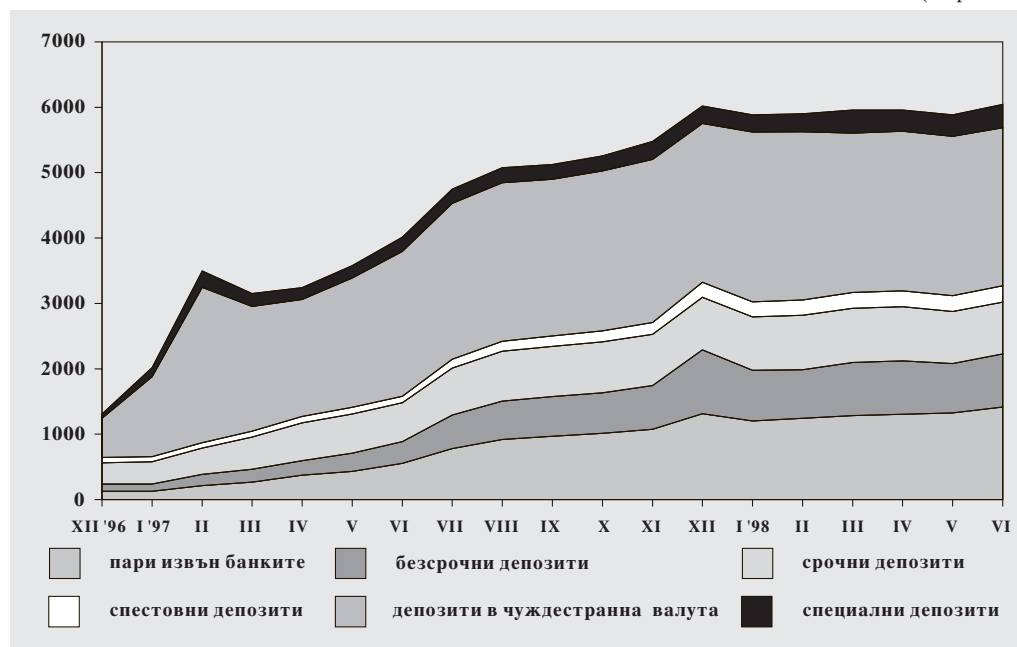
Парични агрегати

В условията на паричен съвет динамиката на паричните агрегати се определя изцяло на пазарен принцип, доколкото централната банка не провежда самостоятелна парична политика, насочена към регулиране на определен паричен агрегат, лихвен или валутен индикатор¹⁸. БНБ не използва единствения останал в нейно разпореждане паричен инструмент – задължителните минимални резерви, и не се наложи да действа като на кредитор от последна инстанция. Ето защо отчетните шест месеца могат да се разглеждат в рамките на паричния съвет като начало на един по-продължителен период след първоначалното бързо нарастване на доверието в българския лев и в банките, през който започват да се проявяват трайните тенденции в неговото функциониране в нашата страна.

За първото полугодие на 1998 г. *най-широкият паричен агрегат*, включващ парите извън банките и всички видове депозити и сметки на държавни и частни фирми, небанкови финансови институции и граждани, се увеличи с 28.8 млрд. лв., или 0.4%. Съпоставено с инфлацията за същия период – 2.3%, се наблюдава макар и минимално съкращаване на паричното предлагане в реално изражение. Същевременно през 1998 г. това се комбинира с относително слабо търсене на пари, породено от бавното възстановяване на икономическата активност. Това се потвърждава и от нестабилната месечна динамика на широките пари: през януари и май има спад, през останалите месеци – нарастване. Обяснение за това намираме в сезонния фактор, който определя динамиката на по-високоликвидните парични агрегати, а оттам – и на цялото парично предлагане.

ДИНАМИКА НА ПАРИЧНИТЕ АГРЕГАТИ

(млрд. лв.)

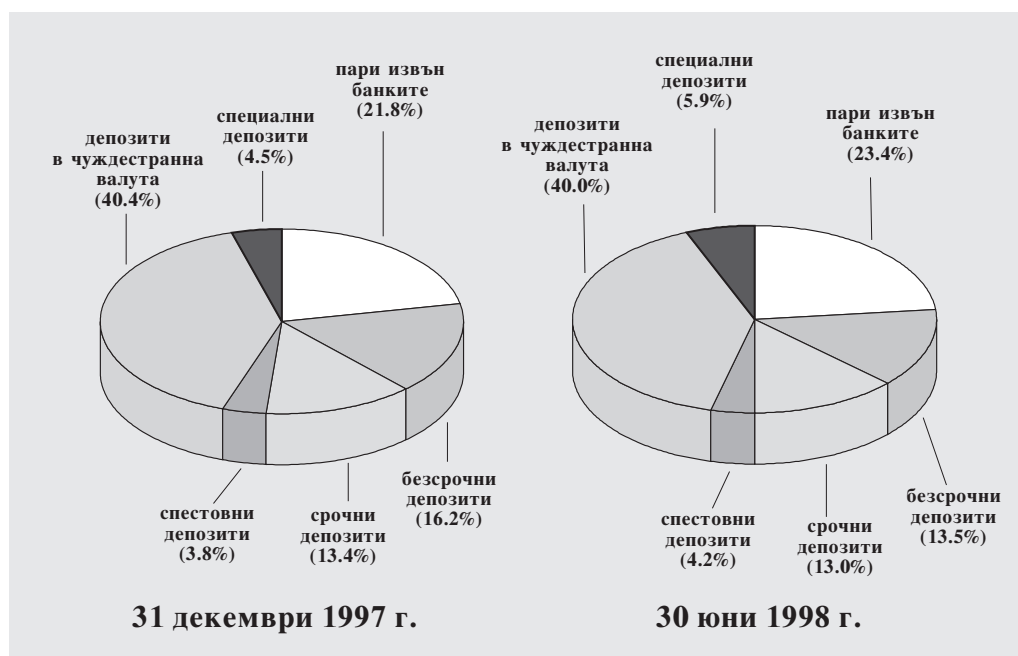

Източник: БНБ.

¹⁸ Определени шокове върху резервните пари, а оттам и върху паричното предлагане идват от движението на депозита на правителството в пасива на управление „Емисионно“. В известен смисъл може да се говори за „квазипарична политика“. За повече подробности вж. „Финансова репресия и рაციониране на кредита в условията на паричен съвет в България“. БНБ, Дискуссионни материали, ДР/2/1998.

През първите шест месеца на годината изменението на най-бързоликвидните парични агрегати е определящо за динамиката на широките пари. За периода *паричният агрегат M1* се намалява с 60.5 млрд. лв. Номинално спадът е 2.6%, а реално – почти 5%. Той е резултат от два противоположни ефекта: *при парите извън банките* се наблюдава прираст от 102.1 млрд. лв., а *при текущите сметки* – съкращаване със 162.6 млрд. лв. Динамиката на наличните пари следва общите сезонни закономерности: през януари е налице значително свиване, което се компенсира постепенно до май, през юни – по-съществено увеличаване под влияние на характерното за лятото повишено търсене на пари за разплащане в брой. Това води до по-нататъшно нарастване дела на парите извън банките в широките пари: от 21.8% през декември 1997 г. до 23.4% шест месеца по-късно. За разглеждания период изменението на безсрочните депозити е под комбинираното въздействие на сезонния фактор и степента на икономическа активност. Номиналният спад се дължи главно на засиленото плащане на данъци и други трансфери в бюджета, които значително укрепиха приходната му част. По-голямо е съкращаването в безсрочните депозити на държавните фирми с над 100 млрд. лв., при частните фирми то е с 58 млрд. лв. През юни 1998 г. общият размер на безсрочните депозити на частните фирми става по-голям, отколкото на държавните предприятия, с 33 млрд. лв., или 10%. Това може да се разглежда като косвен индикатор за нарастващи финансови проблеми в редица държавни предприятия поради забавяне на реструктурирането и приватизацията.

СТРУКТУРА НА ПАРИЧНОТО ПРЕДЛАГАНЕ

Източник: БНБ.

През първото полугодие на 1998 г. *квизипарите* намаляват с 1.5 млрд. лв. Известно, макар и слабо, увеличение бележи левовият компонент – той се увеличава с 10.5 млрд. лв. за сметка на 26.6 млрд. лв. прираст на спестовните депозити и 16.2 млрд. лв. спад на срочните депозити. Последното може да се обясни с по-благоприятните условия за вложителите по спестовните депозити, което при относително ниското общо лихвено равнище започва да променя предпочитанията на най-чувствителните от тях. Процесът не е свързан с ефективно теглене на средства и не застрашава депозитната база. Следва да се отбележи също, че въпреки ниската инфлация през първото полугодие натрупаните реални лихви по едномесечните депозити за периода са слабо отрицателни (-0.92%) и не съдействат за нарастване на спестяванията. При запаз-

ване на ниска инфлация през текущата и следващите години това може да бъде преодоляно.

За отчетния период *депозитите в чуждестранна валута* намаляват с 32 млн. щ. д. Значителен е спадът в средствата на държавните фирми (с 82 млн. щ. д., или 24%), което е още един индикатор за финансовите затруднения в тях. За останалите сектори се наблюдава нарастване на средствата във валута: за частните фирми то е с 2 млн. щ. д. (1%), за населението – с 37 млн. щ. д. (5%), за небанковите финансови институции – с 10 млн. щ. д. (20%). През юни валутните депозити на частните фирми стават с 9 млн. щ. д. повече, отколкото на държавните. Същевременно регистрираният прираст на валутните депозити на гражданите и на небанковите финансови институции показва известна инерционност в техните предпочитания.

Най-високо относително увеличение с близо една трета се наблюдава при най-слаболиквидния елемент на широките пари – *депозитите със специално предназначение* (блокирани и срещу внос). За левовия компонент увеличаването е с над 40 млрд. лв., за валутния – с 24 млн. щ. д. Може да се предполага, че то е свързано с нарастването на вноса, което е характерно за страни с фиксиран валутен курс. Практически прирастът на тези депозити напълно компенсира спада на паричния агрегат М2, включващ паричния агрегат М1 и квазипарите. Така общата ликвидност на широките пари, макар и слабо, спада, което е благоприятно за стабилността на паричния съвет и на банковата система.

В условията на паричен съвет динамиката на *резервните пари*, включващи парите извън банките и банковите резерви, следва изменението на валутните резерви на централната банка. Макар че по закон правата на БНБ да въздейства върху този базисен паричен агрегат са силно ограничени, анализът на процеса на паричната мултипликация остава важен за оценяване стабилността на паричния съвет. След регистрираното значително увеличение през първите шест месеца от фиксирането на валутния курс и особено през декември 1997 г. през първото полугодие на 1998 г. се наблюдава спад с около 100 млрд. лв., или приблизително с 5%. Причините са в сезонния фактор, строгата фискална политика, изразяваща се в поддържането на значителен бюджетен излишък по сметките на правителството в БНБ, и правилата на паричния съвет¹⁹.

РЕЗЕРВНИ ПАРИ И ПАРИЧЕН МУЛТИПЛИКАТОР

Показатели	XII'97	I'98	II'98	III'98	IV'98	V'98	VI'98
Широки пари, млрд. лв.	6019	5893	5899	5958	5959	5884	6045
Резервни пари, млрд. лв.	2174	1958	1893	2095	1921	1916	2074
Паричен мултипликатор	2.77	3.01	3.12	2.84	3.10	3.07	2.91
Пари извън банките/депозити, %	27.9	25.7	26.7	27.5	28.0	29.0	30.7
Банкови резерви/депозити, %	18.3	16.0	13.9	17.3	13.2	13.0	14.1

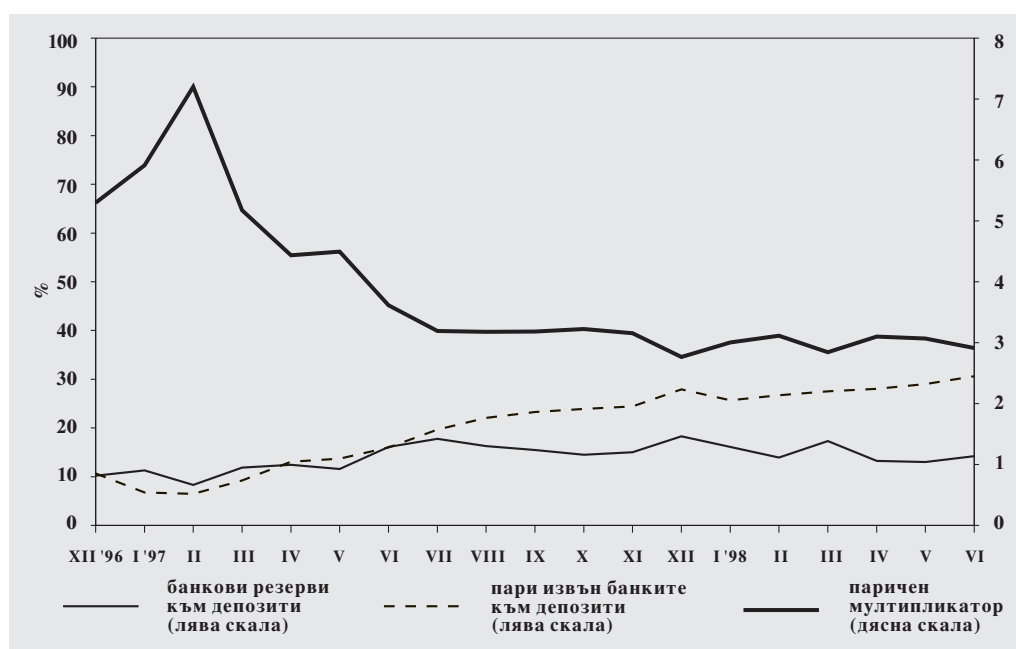
Източник: БНБ.

През периода януари – юни 1998 г. *паричният мултипликатор*, който се измерва с отношението между широките пари и резервните пари, се изменя в интервала 2.91 – 3.12. Макар и с известни колебания, е налице тенденция към слабото му увеличаване, но остава далеч под стойностите му от периода преди въвеждането на паричния съвет. Увеличението му разкрива разширяване на финансовото посредничество от страна на търговските банки, което засега протича много бавно. Динамиката на паричния мултипликатор се определя от изменението на двете основни отношения (между банковите резерви и депозитите и между парите извън банките и депозитите), които се движат в различни посоки. Първият показател характеризира поведението на търговски-

¹⁹ Вж. „Финансова репресия и рационаране на кредита в условията на паричен съвет в България“. БНБ, Дискусийни материали, ДР/2/1998.

те банки. Неговото намаляване отразява спада в свръхрезервите им в БНБ и е косвен индикатор за разширяване на тяхната кредитна и инвестиционна дейност в страната и в чужбина. Благоприятно въздействие за това оказва промяната в наредбата за откритите валутни позиции, разрешаваща неограничено инвестиране в резервна валута (германски марки), както и приетата от БНБ нова наредба за задължителните минимални резерви, която допуска тяхното цялостно ползване и изисква поддържането им средно за едномесечен период. През първото полугодие, макар и с известно колебание през първото тримесечие, дължащо се на сезонни причини, продължава да се увеличава отношението между парите извън банките и депозитите и достига 30.7% при 28.2% в края на миналата година. То отразява предпочитанията на икономическите агенти към държането на пари в брой. За това съдействат относително ниските лихви и пълното покритие на наличните пари с резервна валута, както и оставащият у някои икономически агенти стремеж да укриват част от стопанската си дейност с цел избягване на данъчно облагане.

ПАРИЧЕН МУЛТИПЛИКАТОР

Източник: БНБ.

Съвместното изменение на резервните пари и паричния мултипликатор определят въздействието им върху широките пари. През първото тримесечие намаляването на паричното предлагане е за сметка на значителния спад в резервните пари, който напълно компенсира увеличението на паричния мултипликатор. През второто тримесечие тенденциите в динамиката на резервните пари и паричния мултипликатор се запазват, но влиянието на последния е по-силно и води до нарастване на най-широкия паричен агрегат. За цялото полугодие ефектът от прираста на паричния мултипликатор слабо надвишава ефекта от съкращаването на резервните пари и съдейства за наблюдаваната номинална парична експанзия.

Анализът на изменението на широките пари по източници на резервните пари разкрива функционирането на БНБ по правилата на паричен съвет. И през двете тримесечия се увеличават нетните чуждестранни активи, а също и валутните резерви на БНБ. Намаляването на резервните пари е за сметка на по-силния спад във вътрешните активи на БНБ, главен фактор за което е големият спад в нетните вземания от правителството. Той се дължи на нарастване средствата на правителството, съхранявани в БНБ, и отразява укрепването на приходната част на държавния бюджет и получаването за пръв път

през последните години на значителен касов излишък. Строгата фискална политика през първото полугодие на 1998 г. генерира парична рестрикция и съдейства за поддържане на финансовата стабилност в страната.

ИЗМЕНЕНИЕ НА ШИРОКИТЕ ПАРИ ПРЕЗ 1998 г.

	(млрд. лв.)		
	I трим.	II трим.	I полуг.
Изменение на широките пари, идващо от:	-60.7	87.5	26.8
резервните пари	-219.3	-59.3	-278.6
паричния мултипликатор	164.6	148.3	312.9
двата фактора	-6.0	-1.5	-7.5
Изменение на широките пари от резервните пари по източници	-219.3	-59.3	-278.6
нетни чуждестранни активи	975.5	838.5	1814.0
нетни вътрешни активи	-1194.8	-897.8	-2092.6
нетни вземания от правителството	-879.1	-922.0	-1801.1
други	-315.7	24.2	-291.5

Източник: БНБ.

Същевременно прирастът на валутните резерви далеч изпреварва динамиката на резервните пари и на паричното предлагане. За полугодиято съотношението между валутните резерви и резервните пари се увеличава от 201.6% през декември 1997 г. на 252.8% през юни 1998 г., а това между валутните резерви и широките пари – от 72.8% на 86.8%. Тези величини могат да се разглеждат като косвени индикатори за безпроблемното функциониране на паричния съвет и за повишаване неговата устойчивост към вътрешни и външни шокове.

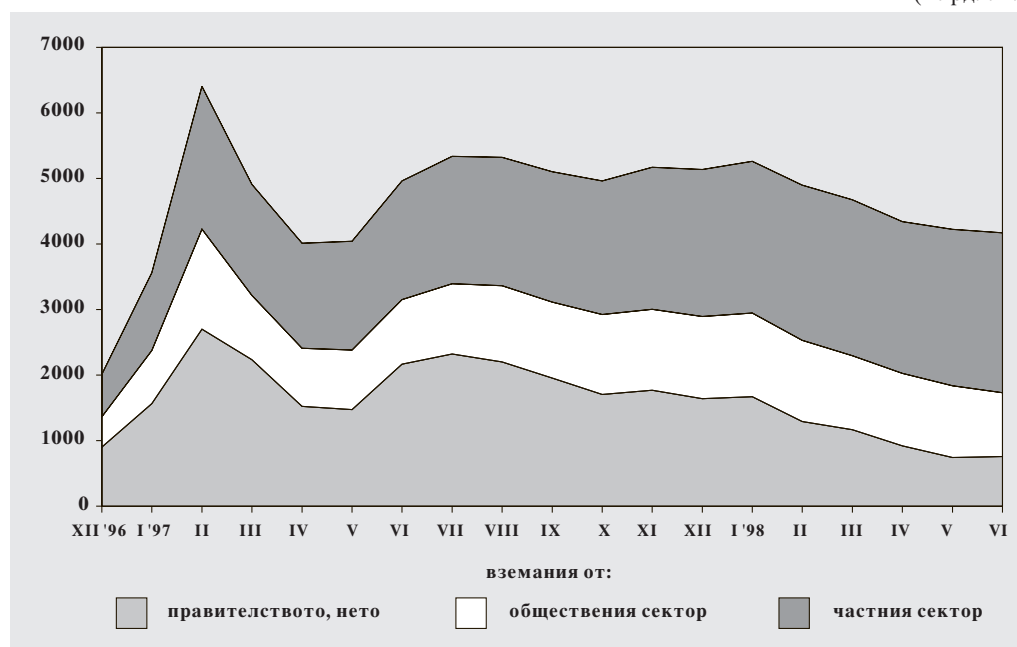
Кредитни агрегати

Въпреки относително слабата динамика на широките пари през първото полугодие на 1998 г. при кредитните агрегати се регистрират значително по-големи изменения. Бързото нарастване на нетните чуждестранни активи на банковата система се съпътства от близко по размер намаляване на нетните вътрешни активи и главно на вътрешния кредит. Наблюдава се и съществено преразпределение на кредита по сектори: делът на нетните вземания от правителството рязко спада за сметка на дела на кредитите за реалната икономика, а там също е налице увеличаване на кредитите за частния сектор за сметка на спад на заемите за държавните фирми.

За първите шест месеца на годината *нетните вземания от правителството* намаляват с почти 880 млрд. лв., или 58%. По-голям е спадът на този показател в БНБ – с 642 млрд. лв., което се определя главно от увеличението на средствата на правителството, депозирани в нея, с 539 млрд. лв. Намаляването на нетните вземания на търговските банки е с 238 млрд. лв., в т. ч. на работещите банки с 205 млрд. лв. То се дължи на прираста на правителствени депозити в тях, а също и на отрицателната нетна емисия на ДЦК, особено през юни. Засилването на финансовата мощ на правителството е резултат от укрепването на приходната част, довела до първичен касов излишък, както и от замяната на вътрешното с външно финансиране. В тези условия правителството практически не се нуждае от нетни ресурси на вътрешния кредитен пазар, което по използваната методика за определяне на основния лихвен процент потиска неговото равнище. Постепенното преодоляване на посочения проблем е възможно по пътя на ускореното развитие на финансовите пазари в страната и по-тясното обвързване на лихвите със свободно формираните на тях цени.

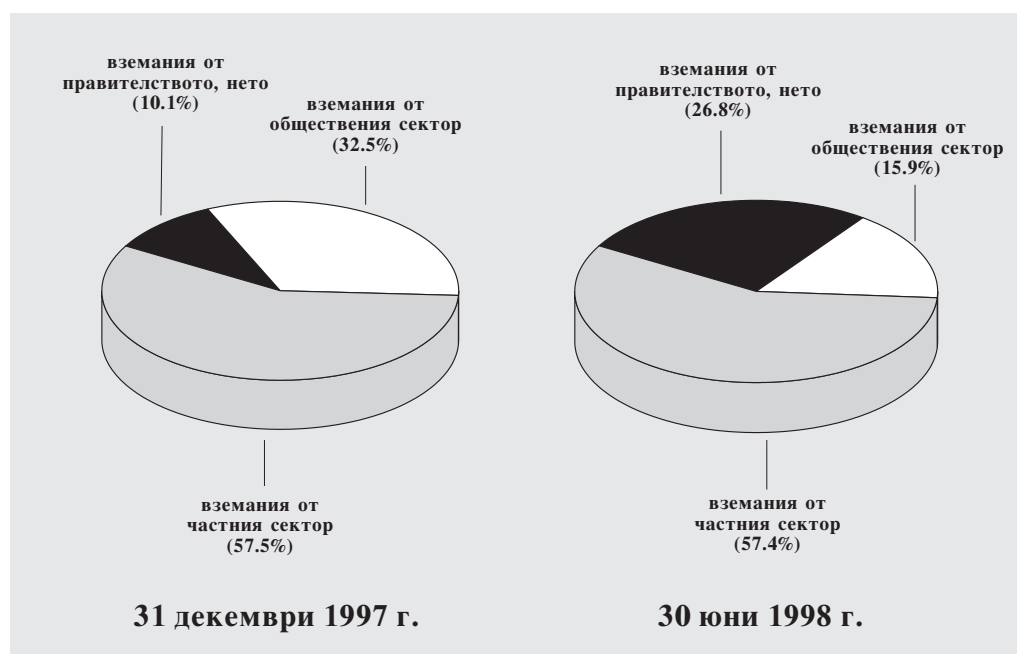
ДИНАМИКА НА ВЪТРЕШНИЯ КРЕДИТ

(млрд. лв.)

Източник: БНБ.

СТРУКТУРА НА ВЪТРЕШНИЯ КРЕДИТ

Източник: БНБ.

През първото полугодие вземанията от неправителствения сектор намаляват с 83 млрд. лв., но това се дължи на неработещите банки, където поради събиране или изписване като загуби те намаляват с над 340 млрд. лв. В работещите банки е налице увеличаване на вземанията от неправителствения сектор с 257.6 млрд. лв., което е около 13% в реално изражение. Данните дават основание да се счита, че условията за кредитиране на реалния сектор са благоприятни и търговските банки, макар и бавно, започват да променят своята консервативна кредитна политика.

В рамките на неправителствения сектор се наблюдават съществени изменения по икономически агенти. Най-голям е спадът в *кредита за държав-*

ните фирми – с 280 млрд. лв., или с над 22%. Той е по двата компонента: по левовия с 26% и по валутния с 21%. Само за работещите банки намалението е със 147 млрд. лв. (21%), от които по левовия компонент – с 27% и по валутния – с 16%. За него съдействат издължаването на някои кредити (предимно за изкупуване на зърнената реколта през миналата година), оставащият висок риск поради забавената приватизация и реструктуриране, както и споменатите вече промени в банковото счетоводство.

Кредитът за частните фирми се увеличава с 18 млрд. лв., като прирастът по левовия компонент е със 117 млрд. лв. (почти 28%), а намаляването на валутния – с 99 млрд. лв. (над 6%). Кредитите за частни предприятия се увеличават с 204 млрд. лв., от тях около две трети са по левовия компонент. На лице е реален прираст от над 35% по кредитите в левове и 15% по тези във валута, което съдейства за ускореното развитие на частния сектор. В края на полугодия вземанията от частни предприятия са над два пъти по-големи, отколкото от държавните фирми.

През първите шест месеца на 1998 г. продължи да се увеличава с относително бързи темпове кредитирането на населението главно от ДСК. Прирастът е 195 млрд. лв. и е с 33 млрд. лв. повече, отколкото през второто полугодие на миналата година. Данните показват трайно ориентиране на ДСК към отпускане на потребителски и инвестиционни (за жилищни нужди) кредити на населението, за което се използват нетни средства, инвестирани в падежиращи се ДЦК.

4. Фискален сектор

Провеждането на балансирана фискална политика е една от предпоставките за стабилност на паричния съвет. Освен от начина на финансиране на бюджетния дефицит, който има отражение върху средносрочната стабилност на паричната система, изследванията показват, че поведението на държавата влияе върху паричното предлагане и кредитната активност²⁰. Това от своя страна превръща фискалната политика във важен елемент, който има пряко (чрез данъчната политика) и косвено влияние (чрез паричното предлагане – квазипарична политика) върху стопанската активност в страната.

Държавен бюджет

Нетните приходи по консолидирания държавен бюджет, отчетени за първото полугодие на 1998 г., възлизат на 17.2% от прогнозирания размер на БВП²¹, а нетните разходи – на 16.4%. Спрямо същия период на миналата година данните показват нарастване дела на фиска в БВП.

Приходи

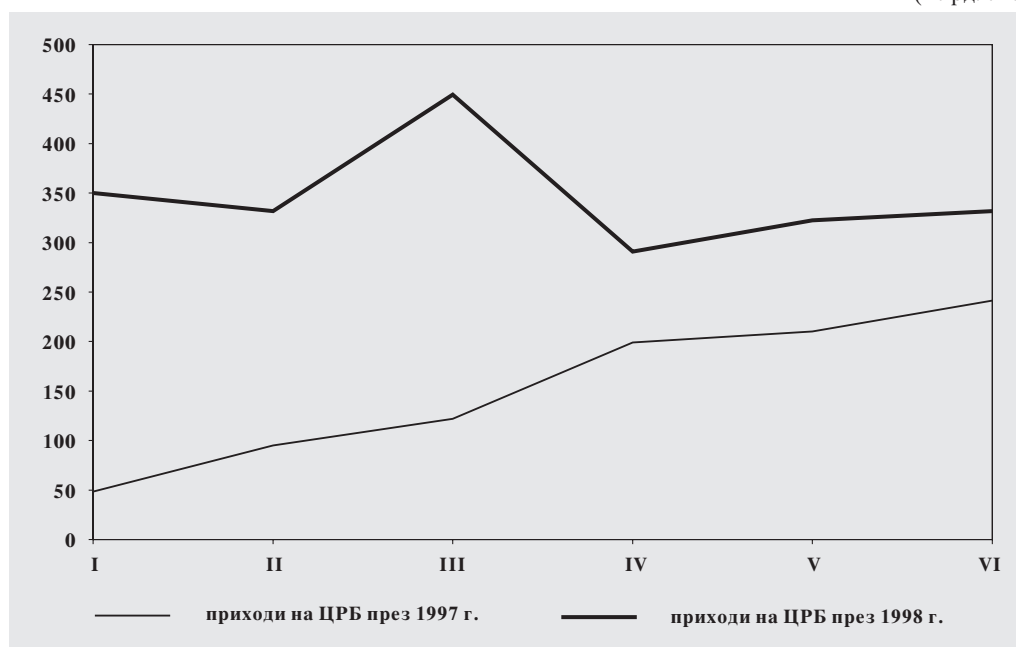
Общият размер на приходите, постъпили в централния републикански бюджет към 30 юни 1998 г., е 60.8% от разчетените със ЗДБ и 9.3% от прогнозирания размер на БВП. Анализът на данните за касовото изпълнение на държавния бюджет по месеци показва, че за разлика от предходни години през първото шестмесечие на 1998 г. постъпващите приходи по централния републикански бюджет са сравнително по-равномерно разпределени във времето и значително по-големи. Средномесечният размер на приходите е около 346 млрд. лв., докато средномесечните постъпления за същия период на предходната година са 152.7 млрд. лв.

²⁰ Вж. „Финансова репресия и рационаране на кредита в условията на паричен съвет в България“. БНБ, Дискусионни материали, ДР/2/1998.

²¹ Прогнозираният размер на БВП е 22 430 млрд. лв.

ПРИХОДИ НА ЦЕНТРАЛНИЯ РЕПУБЛИКАНСКИ БЮДЖЕТ

(млрд. лв.)

Източник: БНБ.

Данъчните приходи формират 93.3% от всички приходи и са 8.6% от прогнозирания размер на БВП. Изпълнението е 58% от разчетеното със ЗДБ. Относителният дял на приходите от данъка върху добавената стойност остава най-голям. Събираемостта при него е 54.2% от разчетените със ЗДБ. Висок процент на изпълнение на разчетените със ЗДБ приходи има при данъка върху печалбата от финансови институции (112.9%) и при неданъчните приходи (177%).

Разходи

Изпълнението на разчетените със ЗДБ разходи в края на първото полугодие е 52.3%. Те включват 376 млрд. лв., които реално не се изразходваха през разглеждания период, а само бяха заделени по набирателни сметки на ЦРБ и представляват резервирани средства на бюджета за бъдещи плащания, свързани с обслужването на държавния дълг.

Въпреки че през изтеклия период се наблюдава съществено намаляване на *текущите разходи* (поради рязкото съкращаване на разходите за лихви), техният относителен дял остава преобладаващ (44.4% от всички разходи).

Друго съществено перо на разходите на централния републикански бюджет са *трансферите* за покриване дефицитите на другите бюджети и за попълване на извънбюджетните фондове и сметки. През първото полугодие техният относителен дял в общите разходи се увеличи до 54.9%, което показва засилената преразпределителна функция на централния републикански бюджет.

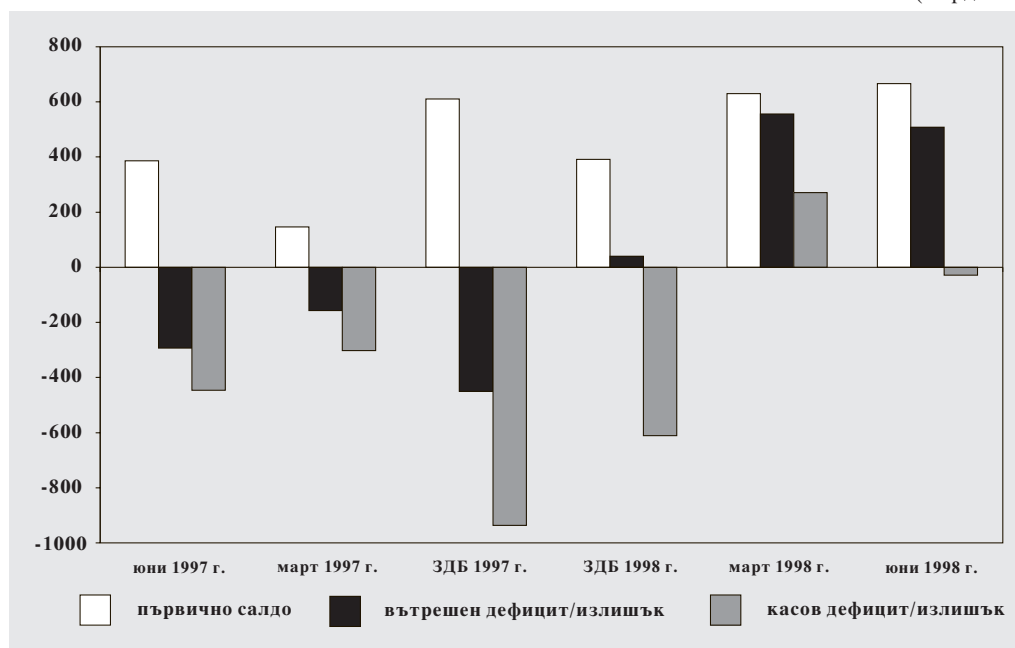
Бюджетен дефицит

В резултат от настъпилите положителни промени в размера и структурата на приходите и разходите на централния републикански бюджет към 30 юни 1998 г. се реализира значително по размер положително първично салдо от 170.4% от разчетеното със ЗДБ и 3% от прогнозирания размер на БВП.

Генерираният първичен излишък по централния републикански бюджет през отчетния период беше достатъчен за покриване на разходите за вътрешни лихви и за формиране на сравнително голям вътрешен излишък в размер на 508 224.3 млн. лв.

ВИДОВЕ ДЕФИЦИТ ПО ЦЕНТРАЛНИЯ РЕПУБЛИКАНСКИ БЮДЖЕТ

(млрд. лв.)

Източник: БНБ.

Към 30 юни 1998 г. централният републикански бюджет приключи с касов дефицит от 29 193 млн. лв., или 4.8% от разчетения със ЗДБ.

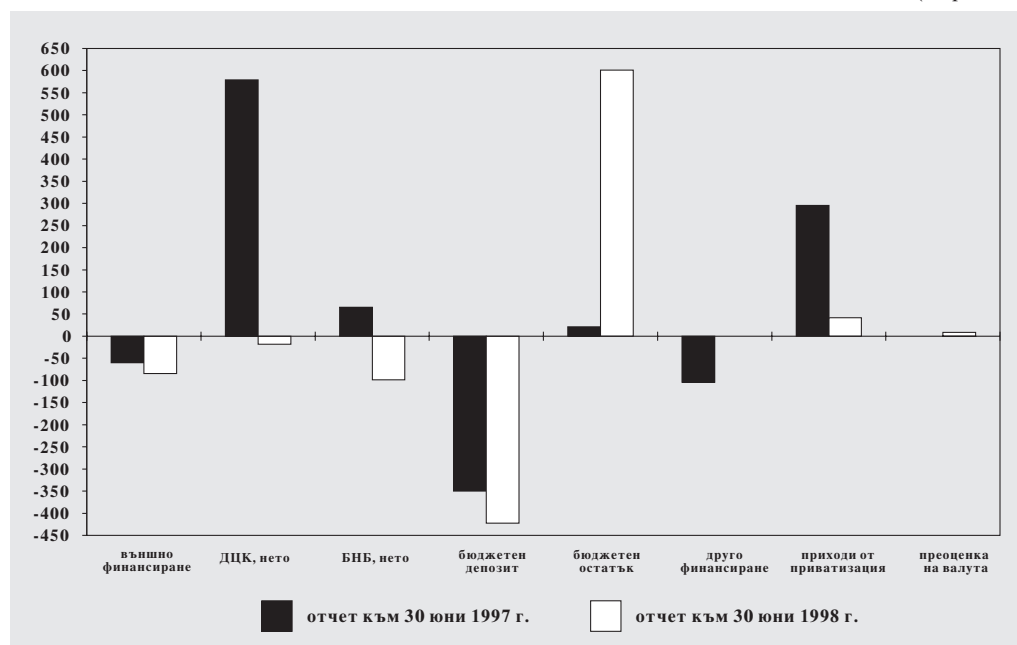
За първи път през последните 5 – 6 години в края на първото полугодие е отчетен касов излишък по консолидирания държавен бюджет в размер на 161 481.5 млн. лв.

Установилите се през първите шест месеца на 1998 г. положителни тенденции в касовото изпълнение на централния републикански бюджет доведоха до съществено намаляване на общите кредитни потребности на бюджета. В сравнение със същия период на 1997 г. размерът им е почти четири пъти по-малък. Това стана причина за съществена промяна в тяхната структура. През отчетния период 36% от размера на общите кредитни потребности по централния републикански бюджет се формират от бюджетния депозит (в левове и валута) спрямо 8.4% за същия период на миналата година.

Финансиране на бюджетния дефицит. През разглеждания период бюджетът не ползва нови дългосрочни кредити по реда на чл. 45 от ЗБНБ и редовно погасява задълженията си към БНБ по старите кредити. В резултат на това нетното финансиране с дългосрочни кредити от БНБ в края на периода е отрицателно и възлиза на -98 433.6 млн. лв.

ФИНАНСИРАНЕ НА КАСОВИЯ ДЕФИЦИТ НА ЦЕНТРАЛНИЯ РЕПУБЛИКАНСКИ БЮДЖЕТ

(млрд. лв.)

Източник: БНБ.

Фискален резерв

Анализът на данните за динамиката на фискалния резерв показва, че най-съществено влияние за нарастването на неговия размер през първото тримесечие оказва изменението в размера на ползваните от бюджетта външни заемни средства. През второто тримесечие фискалният резерв продължи плавно да се увеличава.

Най-голям и относително постоянен дял (около и над 50%) от фискалния резерв през първото полугодие се формира от депозитите на централния републикански бюджет.

Вторият компонент на фискалния резерв са средствата на ДФРР, където постъпват всички външни заеми с изключение на тези, които са за подпомагане на платежния баланс на страната.

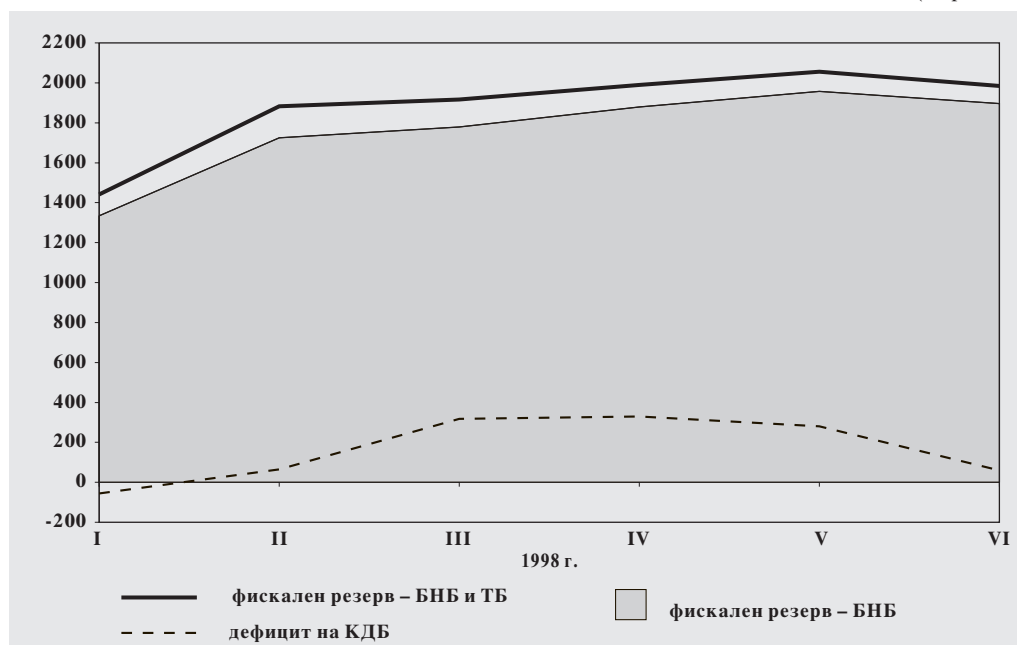
Наличностите по извънбюджетните сметки и фондове са друг компонент на фискалния резерв. През първото полугодие техният размер е относително постоянен с изключение на юни, когато общият размер на извънбюджетните сметки достигна 284.5 млрд. лв. Това се дължи преди всичко на голямото увеличение на наличностите по фонд „Дивидент за държавата“.

Като резултативна величина фискалният резерв се влияе както от бюджетните приходи, пазара на ДЦК, получаваните външни заеми и помощи, така и от бюджетните разходи.

През периода декември – юни фискалният резерв нарасна с повече от 41% и достигна 1 984 598.3 млн. лв.

**ДИНАМИКА НА ФИСКАЛНИЯ РЕЗЕРВ И КАСОВИЯ ДЕФИЦИТ
НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ДЪРЖАВЕН БЮДЖЕТ**

(млрд. лв.)

Източник: БНБ.

Размер и структура на правителствения дълг²²

Общият размер на дълга на правителствения бюджет към 30 юни 1998 г. достигна 18 971 951.4 млн. лв. Относителният дял на дълга в БВП²³ намалява – от 106.83% в края на 1997 г. до 84.6% за полугодieto.

СТРУКТУРА НА ДЪЛГА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

	Размер на дълга към 31.XII.1997 г. (млн. лв.)	Дял в БВП за 1997 г. (%)	Размер на дълга към 30.VI.1998 г. (млн. лв.)	Дял в прогнозния БВП за 1998 г. (%)
Вътрешен дълг	4 399 694.30	25.7	4 183 254.20	18.7
Външен дълг	13 871 190.21	81.1	14 788 697.23	65.9
Общ размер на дълга	18 270 884.51	106.8	18 971 951.43	84.6

1. Левовата равностойност на външния дълг е изчислена по централния курс на БНБ на лева към щатския долар на 31 декември 1997 г., съответно на 30 юни 1998 г.

2. Без поетите вътрешни държавни гаранции.

Източник: МФ и БНБ.

През отчетния период не се наблюдава значително изменение в съотношението между двата основни компонента на дълга: вътрешния дълг²⁴ (4 183 254.2 млн. лв.) с дял 22% от общия му размер (24.1% към края на 1997 г.) и външния дълг (включително държавни и гарантирани от правителството на България дългове) – 14 788 697.23 млн. лв.²⁵, или 78% (75.9% в края на 1997 г.).

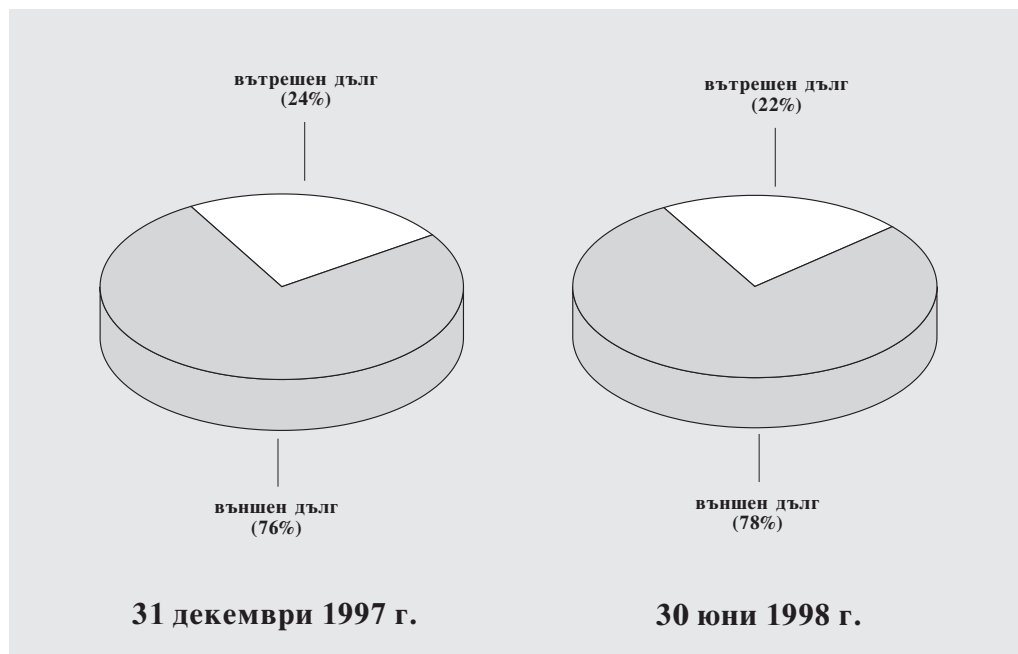
²² Дълг, който се обслужва пряко от РБ и ДФРР.

²³ Размер на БВП за 1997 г. – 17 103 400 млн. лв., прогнозен размер за 1998 г. – 22 430 000 млн. лв.

²⁴ В размера на вътрешния дълг не са включени поетите вътрешни държавни гаранции по закона за ДСК от 1967 г., Закона за преобразуване на ДСК от 1998 г. и от ДФРР.

²⁵ В размера на външния дълг не са включени кредитите, предоставени на МФ по реда на чл. 45 от ЗБНБ.

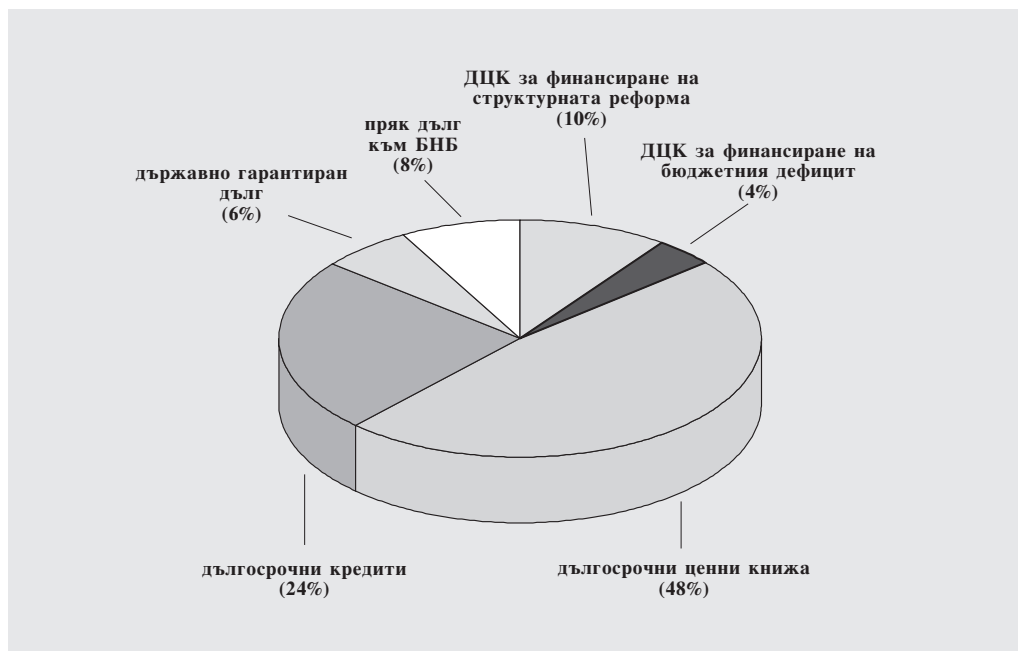
СТРУКТУРА НА ДЪЛГА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

Източник: МФ и БНБ.

Анализът на динамиката на дълга през първото шестмесечие на 1998 г. показва намаление на вътрешния дълг и като абсолютна сума, и като относителен дял от БВП, а на външния – увеличение на абсолютния размер и намаление на относителния му дял в БВП.

СТРУКТУРА НА ДЪЛГА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО ПО ВИДОВЕ ДЪЛГОВИ ИНСТРУМЕНТИ КЪМ 30 ЮНИ 1998 г.

Източник: МФ и БНБ.

Във валутната структура на правителствения дълг, включително кредитите, по които гарант е българското правителство, с най-голям относителен дял са задълженията в щатски долари – 70.2%, тези в СПТ – 7.9%, в германски марки – 5.2%.

Вътрешен дълг на правителствения бюджет

Общият размер на вътрешния дълг на правителството през първото полугодие на 1998 г. намаля с 4.9%. Относителният му дял спрямо прогнозния размер на БВП за годината спадна до 18.7% при 25.7% в края на 1997 г. Разходите на републиканския бюджет за обслужването на лихвените плащания по него към 30 юни 1998 г. възлизат на 157 850.3 млн. лв., което е 0.7% от прогнозния БВП за годината.

Основният фактор е намаляването на лихвените проценти, а оттук и лихвените разходи на правителството. В допълнение на това през първото полугодие наблюдаваме възстановяване на БВП в реално изражение с 11%.

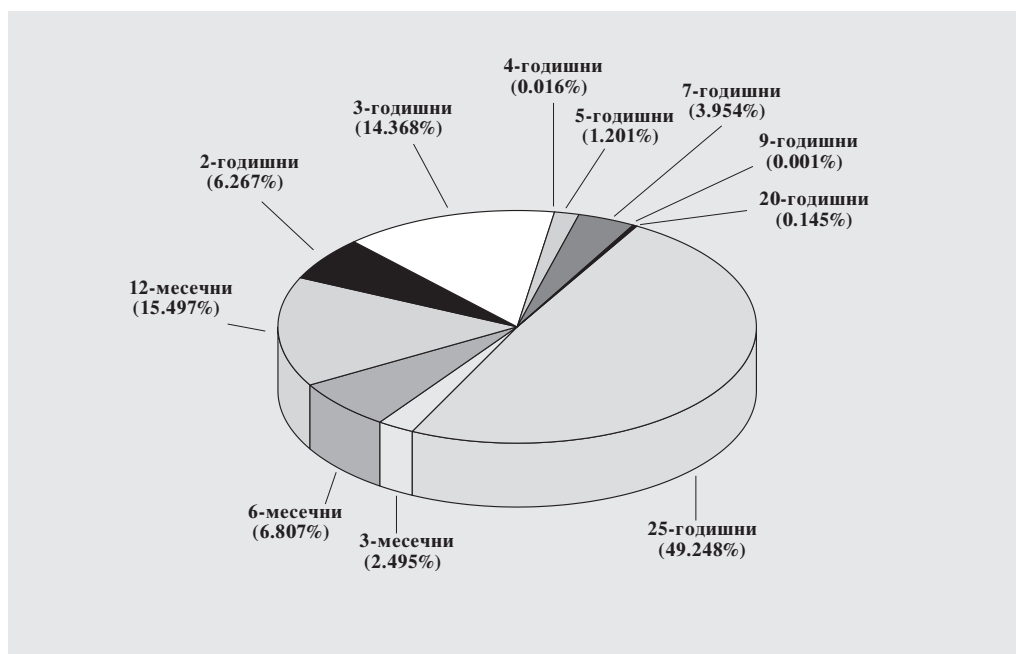
За изминалите шест месеца дългът по ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит, номинално се увеличи с 3.7% спрямо края на 1997 г. В същото време спрямо прогнозния БВП за 1998 г. има намаление до 3.7% при 4.7% в края на 1997 г.

Матуритетна структура на дълга по ДЦК. Към 30 юни 1998 г. прекият дълг към БНБ намаля с 5.7% спрямо края на 1997 г. В общата структура на дълга относителният дял на прекия дълг към БНБ представлява 36.5% при 36.8% за 1997 г.

Дългът по държавни дългосрочни облигации, емитирани за поемане като държавен дълг на необслужваните кредити на държавни фирми към банките, на непогасения дълг на общините по кредити, предоставени от ДСК за жилищно строителство, както и по Закона за държавна защита на влогове и сметки в търговските банки (ДЦК за структурната реформа) към 30 юни 1998 г. намаля със 7.8% в сравнение с края на м. г. Този компонент остава с най-голям относителен дял в структурата на вътрешния дълг и в края на полугодиято представлява 43.4% от него при 44.8% в началото на годината.

Промени се съотношението на дълга по ДЦК с фиксиран и с плаващ доход. В резултат от настъпилата финансова стабилизация след въвеждането на паричния съвет в страната делът на ДЦК с фиксиран доход към 30 юни 1998 г. достигна 26.9% от общия обем на ДЦК в обращение при 20.6% в края на 1997 г.

МАТУРИТЕТНА СТРУКТУРА НА ДЦК В ОБРАЩЕНИЕ КЪМ 30 ЮНИ 1998 г.

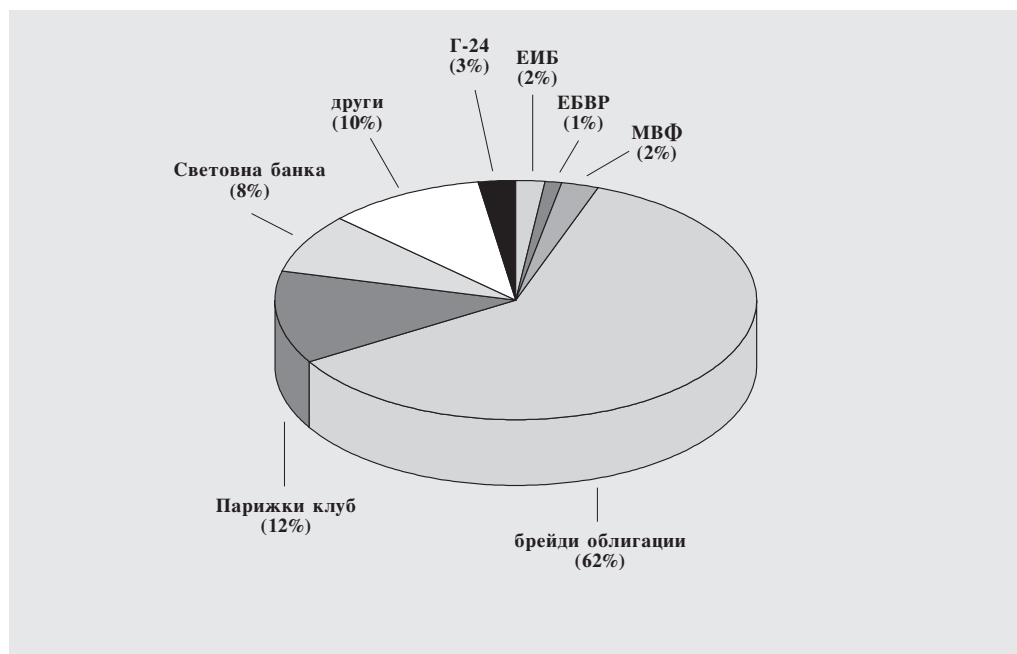

Източник: БНБ.

Външен дълг на правителствения бюджет²⁶

Към 30 юни 1998 г. правителственият външен и гарантиран от правителството дълг по ратифицирани от Народното събрание споразумения и спогодби, приравнен в щатски долари, възлиза на 8169.6 млн. щ. д.²⁷ Левовата равностойност на външния дълг е 14 788 697.23 млн. лв.²⁸ Относителният дял на външния дълг спрямо прогнозния за 1998 г. БВП е 65.9%. Прекият дълг на правителствения бюджет в края на полугодieto е 7562.9 млн. щ. д., или 93% от общия размер на външния правителствен дълг, а този по кредити, по които гарант е българското правителство – 606.7 млн. щ. д., или 7% от общия размер на дълга²⁹.

СТРУКТУРА НА ВЪНШНИЯ ДЪЛГ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО ПО КРЕДИТОРИ КЪМ 30 ЮНИ 1998 г.

Източник: БНБ.

За периода 1 януари – 30 юни 1998 г.³⁰ извършените плащания по задължения към чуждестранни кредитори, в т. ч. по държавно гарантираните кредити, възлизат общо на 428.1 млн. щ. д., вкл. 226.5 млн. щ. д. погасителни вноски и 201.6 млн. щ. д. лихвени плащания. Извършените със средства на държавния бюджет плащания съставляват 49% от общия размер на плащанията, със средства на ДФРР – 45% и със средства на крайните кредитополучатели по държавно гарантираните кредити – 6%.

²⁶ Брутният външен дълг включва държавния, държавно гарантирания и частния външен дълг. Държавният и държавно гарантираният дълг се състоят от дълг на правителствения бюджет и на паричните власти. Във външния дълг на правителствения бюджет не са включени задълженията и вземанията на страната в преводни рубли, просрочените лихви по задължения към кредиторите от бившия СИВ, вътрешните дългови инструменти, закупени от нерезиденти.

²⁷ Равностойността в щатски долари е изчислена по централния курс на БНБ на съответните чуждестранни валути към българския лев, валидни за 30 юни 1998 г.

²⁸ Левовата равностойност е изчислена по централния курс на БНБ на съответните чуждестранни валути към българския лев, валидни за 30 юни 1998 г.

От посочения размер са изключени задълженията към МВФ в СПТ, за сметка на покупката на които са предоставени преки кредити от БНБ на МФ по реда на чл. 45 от Закона за БНБ, включени във вътрешния дълг.

²⁹ Данните са съгласно водения в БНБ автоматизиран регистър на държавни и гарантирани от държавата дългове по официална информация на МФ за ратифицирани от НС кредитни споразумения.

³⁰ Равностойността в щатски долари е изчислена по централния курс на БНБ на съответните чуждестранни валути към българския лев, валидни в края на всеки месец.

**СТРУКТУРА НА ИЗВЪРШЕНИТЕ ПЛАЩАНИЯ ПО ДЪЛГА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО
КЪМ ЧУЖДЕСТРАННИ КРЕДИТОРИ КЪМ 30 ЮНИ 1998 г.**

(млн. щ. д.)

	Главници	Лихви	Общо
I. Държавен дълг	211.95	190.04	401.99
1. Дългосрочни ценни книжа	18.93	137.8	156.7
1.1. Брейди облигации		135.54	135.54
1.2. Други	18.93	2.24	21.17
2. Дългосрочни кредити	193.02	52.26	245.27
2.1. Парижки клуб	19.9	28.2	48.1
2.2. Световна банка	7.0	14.20	21.17
2.3. Г-24	162.4	8.15	170.59
2.4. Други	3.70	1.72	5.43
II. Държавно гарантиран дълг	14.52	11.55	26.1
Общ размер на плащанията	226.5	201.6	428.1

Източник: МФ и БНБ.

**ИЗВЪРШЕНИ ПЛАЩАНИЯ ПО ДЪЛГА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО
КЪМ ЧУЖДЕСТРАННИ КРЕДИТОРИ**

(млн. щ. д.)

Източник	първо тримесечие			второ тримесечие			общо за периода		
	главници	лихви	общо	главници	лихви	общо	главници	лихви	общо
1. Републикански бюджет	30.1	159.8	190.0	9.3	8.5	17.9	39.5	168.4	207.9
2. ДФРР	172.5	13.4	185.9	0.0	8.2	8.2	172.5	21.7	194.2
3. Крайни кредитополучатели (държавно гарантиран дълг)	11.83	7.99	19.82	2.69	3.56	6.26	14.52	11.55	26.1
Общо	214.5	181.3	395.7	12.0	20.3	32.3	226.5	201.6	428.1

Източник: МФ и БНБ.

Общият размер на полученото ново външно финансиране е 454.6 млн. щ. д.

Въпреки слабото нарастване на държавния дълг основният дългов индикатор външен дълг/БВП бележи тенденция към намаление – от 81.1% в края на 1997 г. до 65.9% към 30 юни 1998 г.

III. Управление на валутния резерв и емисионна дейност

1. Структура и управление на валутния резерв

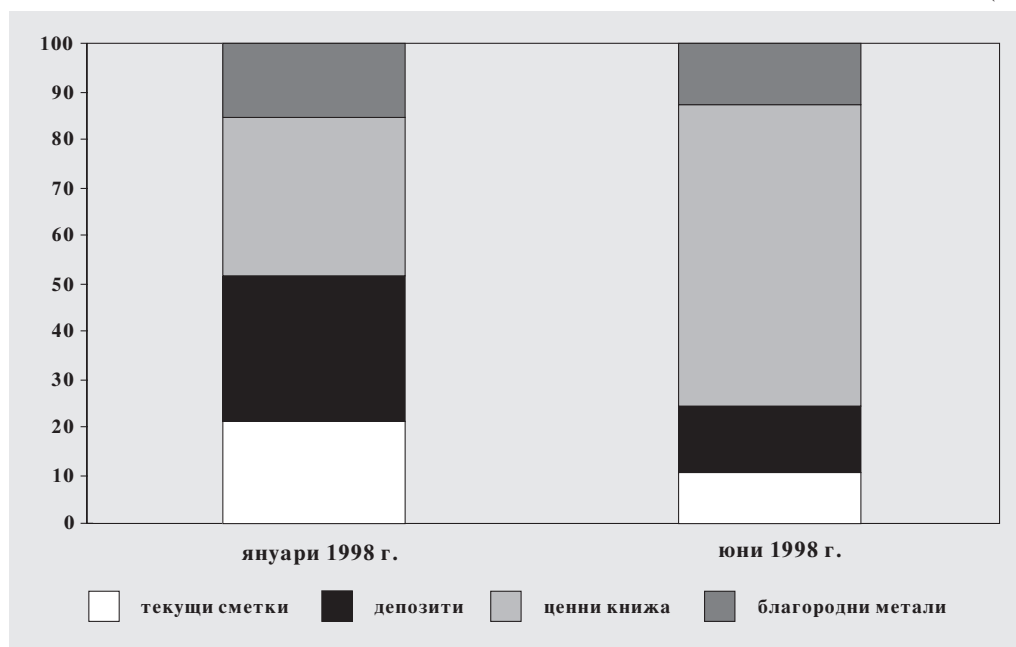
През изминалото полугодие брутните валутни резерви на БНБ, измерени с активите на управление „Емисионно“, нараснаха с 18.57%. Източници на това нарастване бяха получените кредити от МВФ, кредити от други официални кредитори, преки инвестиции в страната, покупки на валута от търговските банки и населението. Стандартното отклонение³¹ на брутния международен резерв на БНБ към края на всяка седмица през периода януари – юни е 19.7. Сравнена със стойността ѝ за предходния шестмесечен период на 1997 г. (48.39), колебливостта е спаднала значително. Това се дължи на сравнително по-плавното развитие на платежния баланс на страната.

Стойността на депозита на управление „Банково“ нарасна с 82% поради неусвояване от страна на правителството на отпуснатите от МВФ кредити.

През изминалото полугодие приключи реструктурирането на брутния валутен резерв на БНБ. С това бе изградена балансирана валутна структура между активите и пасивите, която защитава нетната стойност на резервите на банката от измененията на валутните курсове.

Беше постигната нова структура на активите от гледна точка на използваните инструменти. Делът на текущите сметки беше намален от 21.02% на 10.74%, а на депозитите – от 30.33% на 13.48%, като освободените средства се насочиха към първокласни краткосрочни ценни книжа, чийто дял нарасна от 33.40% на 62.92%. Целта на извършеното е повишаване на доходността при запазване равнището на ликвидност.

СТРУКТУРА НА АКТИВИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ „ЕМИСИОННО“ ПО ИНСТРУМЕНТИ (%)

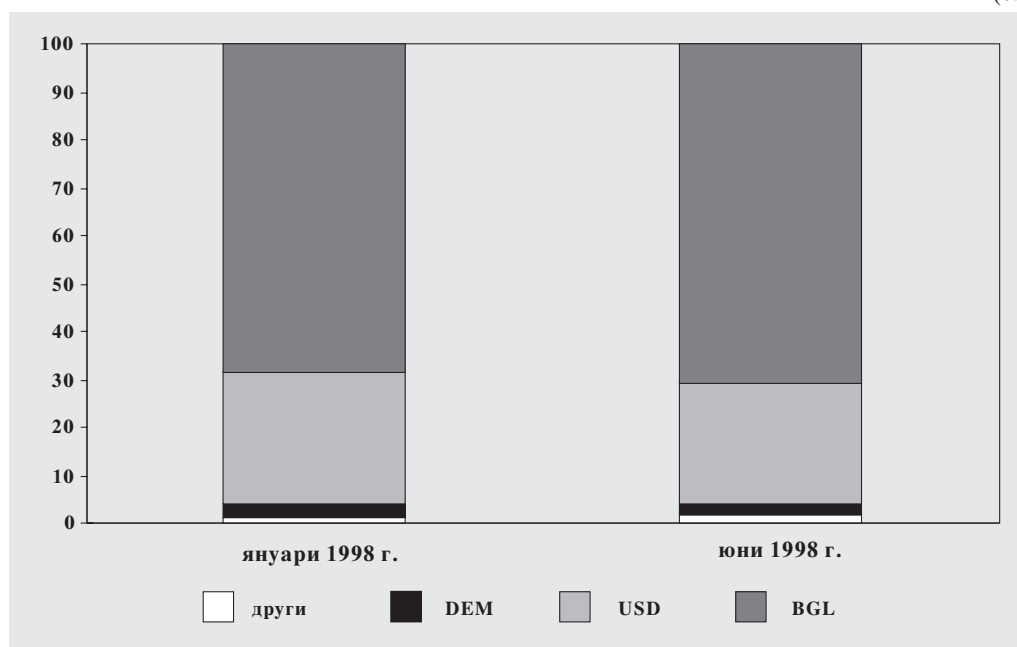

Източник: БНБ.

³¹ Стандартното отклонение измерва степента на дисперсия на стойностите, заемани от дадена величина към средната ѝ стойност в наблюдавания период.

СТРУКТУРА НА ПАСИВИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ „ЕМИСИОННО“ ПО ВАЛУТИ

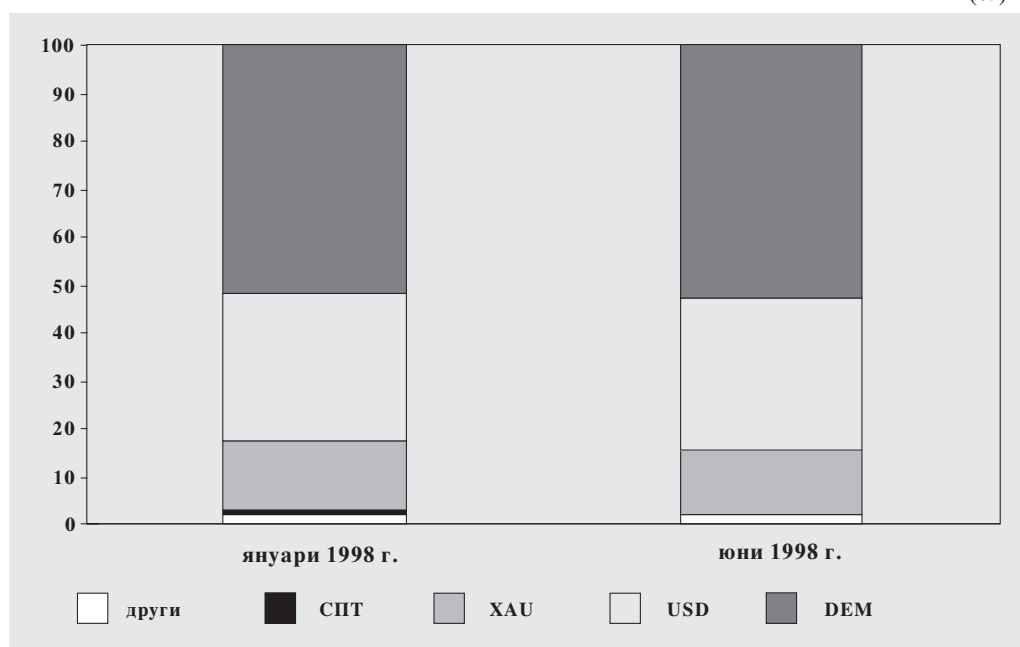
(%)

Източник: БНБ.

СТРУКТУРА НА АКТИВИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ „ЕМИСИОННО“

(%)

Източник: БНБ.

Постигнатите в края на първото полугодие резултати са задоволителни с оглед предпочитанията за нисък риск и висока ликвидност при управлението на валутния резерв.

Общите брутни приходи възлизат на 90 млрд. лв. Те съответстват на приблизително 4% доходност на годишна база.

ПРИХОДИ ОТ УПРАВЛЕНИЕТО НА РЕЗЕРВА НА БНБ

	Приходи, млн. лв.	Относителен дял, %
Ценни книжа в герм. марки	40050.2835	45.43
Ценни книжа в щатски долари	23637.4944	26.81
Депозити в герм. марки	15247.1780	17.29
Депозити в щатски долари	2402.8667	2.73
Депозити в други валути	241.3559	0.27
Текущи сметки в герм. марки*	2997.4020	3.40
Текущи сметки в щатски долари*	3296.3794	3.74
Операции с благородни метали	288.6986	0.33
Общо приходи	88161.66	100.00

* Към текущите сметки са включени сметките на виждане и еднодневните депозити.

Източник: БНБ.

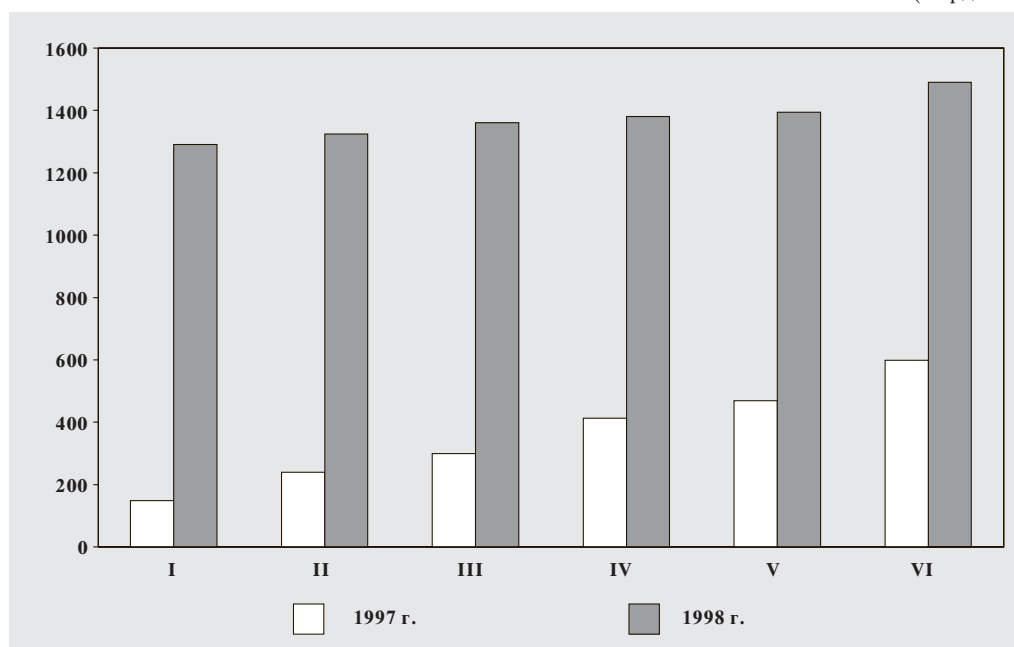
2. Емисионно-касова дейност на БНБ

Количество на емисията

В края на първото полугодие парите в обращение, включващи парите в касите на търговските банки и извън тях, достигнаха 1490.2 млрд. лв. Те нараснаха със 70.4 млрд. лв. в сравнение с края на 1997 г., или с 5%. Увеличението на парите в обращение за периода изпреварва с 4.6 процентни пункта нарастването на широките пари. Относителният дял на парите в обращение към широките пари от 23.6% в края на 1997 г. нарасна на 24.7% в края на първото полугодие.

ПАРИ В ОБРАЩЕНИЕ (извън касите на БНБ)

(млрд. лв.)

Източник: БНБ.

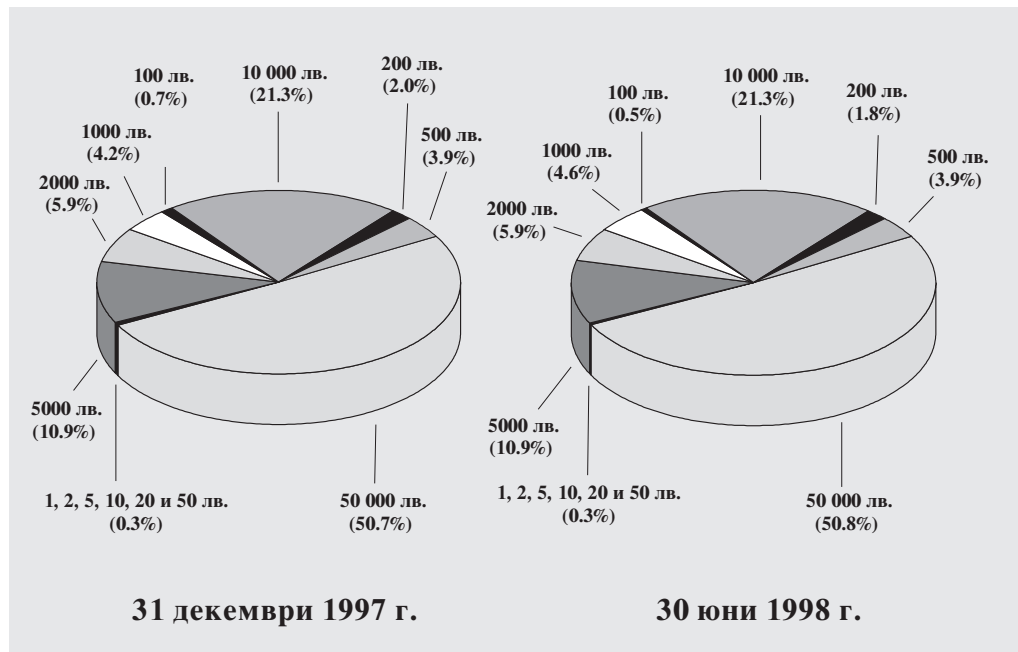
Наличните пари в касите на търговските банки от 105.7 млрд. лв. в края на 1997 г. намаляха на 74 млрд. лв., т. е. с 31.7 млрд. лв. Парите извън банките достигнаха 1416.2 млрд. лв., което е със 102.1 млрд. лв., или 7.8%, повече от края на 1997 г.

Купюрен строеж

Динамиката на наличнопаричния оборот през първото полугодие предизвика промени и в купюрния строеж на емисията. „Средната“ банкнота в обращение в края на периода е 2346 лв. при 1763 лв. в края на 1997 г.

В сравнение с края на м. г. за нормалното обслужване на наличнопаричния оборот бяха необходими банкноти от по-висок номинал (2000, 5000, 10 000 и 50 000 лв.). В края на периода те представляваха 88.9% от стойността на банкнотите. В същото време относителният дял по бройки банкноти на тези купюри в общия брой банкноти остана сравнително нисък (16%).

КУПЮРЕН СТРОЕЖ НА ЕМИСИЯТА ОТ БАНКНОТИ*

* Относителният дял на купюрите е изчислен на база стойности.

Източник: БНБ.

В края на първото полугодие броят на банкнотите в обращение е 634 млн. при 804 млн. в края на 1997 г. Намалването броя на банкнотите за полугодията е със 170 млн., което се дължи главно на изтеглените от обращение банкноти от ниските номинали поради по-бързото им износване.

Емисия на възпоменателни монети

От 9 февруари 1998 г. БНБ пушна в обращение сребърна възпоменателна монета EURO „Църквата „Света София“, емисия 1998 г.

От 13 февруари 1998 г. бе пусната в обращение медно-никелова възпоменателна монета „100 години Българска телеграфна агенция“, емисия 1998 г., а от 27 февруари – сребърната възпоменателна монета „120 години от Освобождението на България от османско робство“, емисия 1998 г.

Купена и продадена налична резервна валута от касовите служби на БНБ

През първите шест месеца на 1998 г. операциите с граждани по покупко-продажбата на резервна валута (германски марки) следваха очерталата се от 1997 г. тенденция към превишение на купената от БНБ валута над продадената. Засиленото се в края на м. г. търсене на германски марки нарасна през януари и тогава продажбите на БНБ на *геше* достигнаха значителната сума от 17.7 млн. герм. марки за месец. Това бе единственият сектор, при който натискът на пазара се отрази в увеличени продажби от страна на централната банка. При безкасовия пазар ефектът бе свиване на предлагането на чуждестранна валута от търговските за централната банка, без да се стига до търсене от тяхна страна. През февруари покупките на банкноти от страна на БНБ надхвърлиха продажбите, през май настъпи изравняване на покупките и продажбите от началото на годината. Към края на полугодията покупките възлязоха на близо 34 млн. герм. марки (18.8 млн. щ. д.), а продажбите – на 20.8 млн. герм. марки (11.4 млн. щ. д.). Сумата на покупките на БНБ бе четири пъти по-малка от тази през предходното полугодие, а на продажбите – многократно по-голяма, но компенсирана с излишък от устойчиво нарастващите от февруари насам покупки.

**ПРОДАДЕНА И КУПЕНА НАЛИЧНА РЕЗЕРВНА ВАЛУТА
ОТ КАСИТЕ НА БНБ**

(хиляди герм. марки)

Месец	Продадена	Купена
януари	17653	648
февруари	1033	3769
март	540	6199
април	595	6461
май	476	7551
юни	531	9328
Общо за периода	20828	33956

Източник: БНБ.

**Благородни
метали**

В края на първото полугодие наличният златен резерв в трезорите на БНБ е 1 031 222 тройунции.

НАЛИЧНОСТ ОТ БЛАГОРОДНИ МЕТАЛИ В ГЛАВНАТА КАСА НА БНБ

(в тройунции) ¹

	31.XII.1997 г.	30.VI.1998 г.
Златен резерв на БНБ ²	1 031 222	1 031 222
Оборотна наличност ³		
Злато	94 490	110 679
Сребро	1 227 841	1 513 752
Платина	12 328	12 477

1. Една тройунция е равна на 31.10348 г.

2. Златният резерв е на кюлчета борсов стандарт.

3. Оборотната наличност се състои от злато, сребро и платина в стандартен вид (кюлче, лента и монети от държавни емисии).

Източник: БНБ.

IV. Финансови пазари и ликвидност

1. Междубанков паричен пазар

Настъпилата финансова стабилизация в страната след въвеждането на паричен съвет се отрази благоприятно върху развитието на междубанковия паричен пазар: както по отношение обхвата на финансовите институции – участници на пазара, така и в обема и матуриретната структура на сделките. През първото полугодие се формира тенденция към растеж на търгуваните средства.

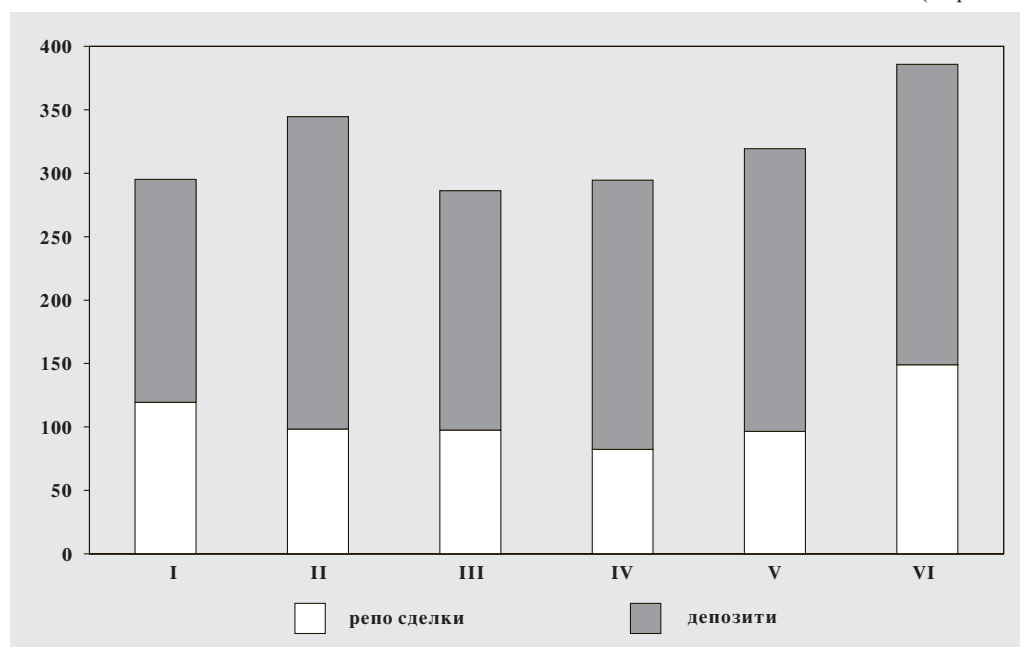
ИНДЕКСИ НА РАЗВИТИЕТО НА МЕЖДУБАНКОВИЯ ПАРИЧЕН ПАЗАР

	линеен			верижен		
	търгувани средства по срочни сделки, общо	депозити	репо сделки	търгувани средства по срочни сделки, общо	депозити	репо сделки
1997 г. декември	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
1998 г. януари	109.20	92.33	242.42	109.20	92.33	242.42
февруари	116.74	140.01	82.48	127.49	129.27	199.96
март	83.05	76.59	99.19	105.87	99.00	198.33
април	102.94	112.62	84.27	108.99	111.50	167.13
май	108.46	105.01	117.35	108.24	117.08	196.13
юни	120.77	106.26	154.25	142.75	124.41	302.54

Източник: БНБ.

СТРУКТУРА НА МЕЖДУБАНКОВИЯ ПАРИЧЕН ПАЗАР, 1998 г.

(млрд. лв.)

Източник: БНБ.

Отклонение от тази тенденция се наблюдава през март и април, което се дължи на промяната в системата за поддържане и отчитане на задължителните минимални резерви. Промяната позволи на банките по-свободно да оперират с ресурсите си, което рефлектира положително върху междубанковия пазар. Ефектът от промяната на ЗМР се изрази и в намаление равнището на

среднодневните свръхрезерви вследствие възможността за по-ефективно прогнозиране и управление на паричните потоци.

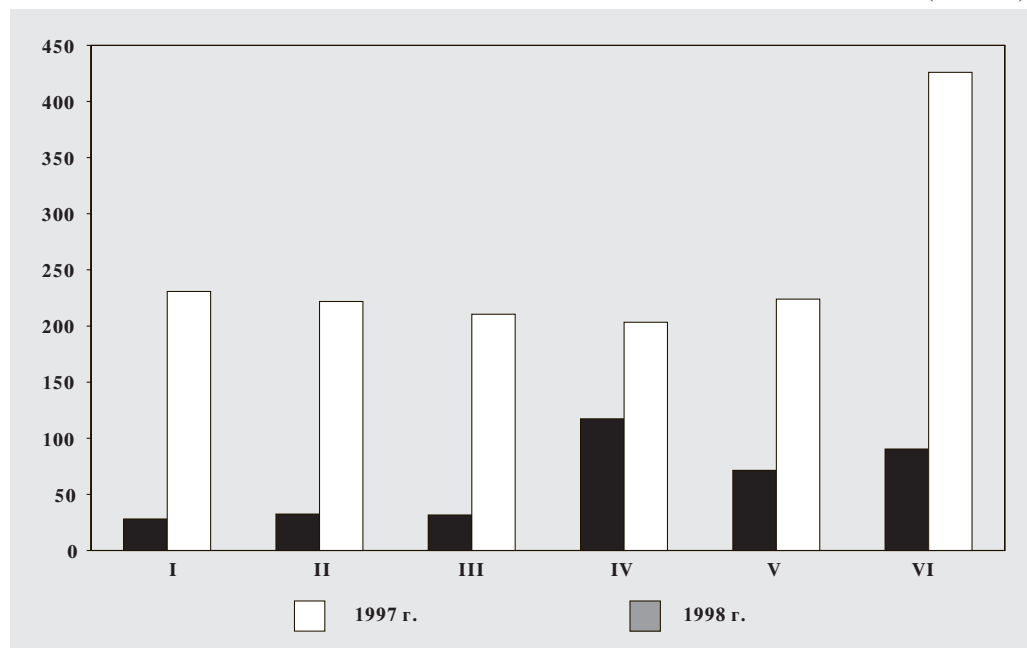
Общият обем на търгуваните средства за периода възлиза на 2 022 160 млн. лв., 95% от които съставляват срочните ресурси по депозити и репо сделки. В зависимост от срока на сделките най-висок относителен дял имат предоставените средства между 4 и 7 дни (36%), следвани от еднодневните сделки (24%) и операциите между 8 и 30 дни (20%).

2. Пазар на ДЦК

Ниският основен лихвен процент, ограниченият размер на предлаганите количества ДЦК, високата ликвидност и въздържането от инвестиции в реалния сектор принудиха банките да задържат закупените ДЦК до падежа, което доведе до силно намаляване на броя и обема на сделките с ДЦК на вторичния пазар. Оживление на този пазар се наблюдаваше само в периоди на временни ликвидни затруднения, свързани с регулация по задължителните минимални резерви на банките и внасяне на данъци в бюджета. От началото на годината на вторичния пазар са регистрирани общо 2294 сделки между финансови институции за покупко-продажба на ДЦК с обща номинална стойност 1 524 120.2 млн. лв. и 581 млн. щ. д., в т. ч. 1740 броя сделки с ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит, за 1 516 378.3 млн. лв.

СДЕЛКИ НА ВТОРИЧНИЯ ПАЗАР

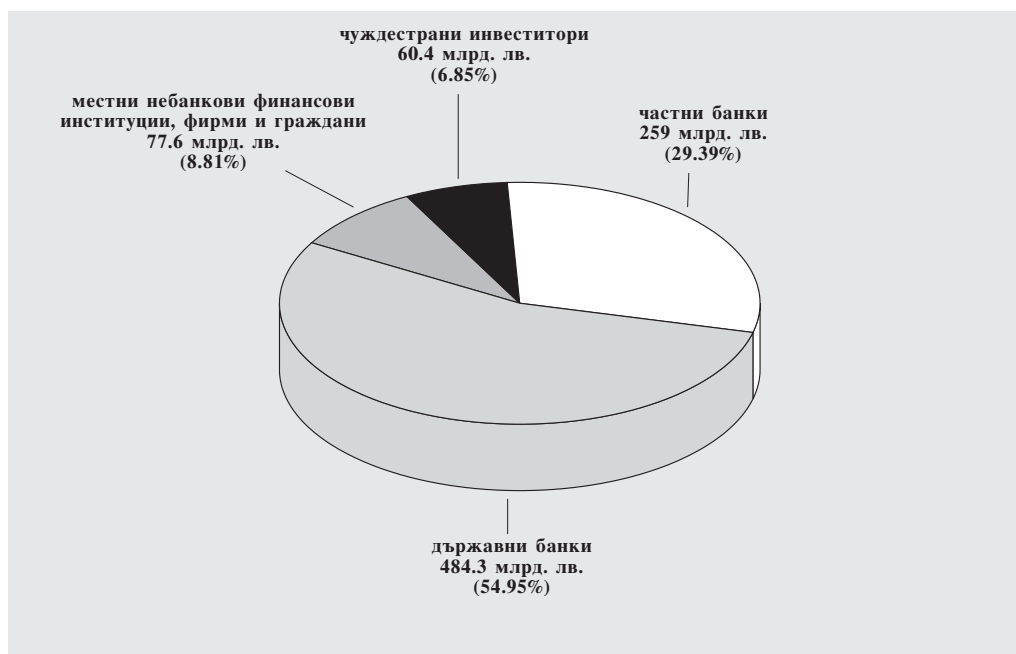
(млн. лв.)

Източник: БНБ.

По данни от регистъра, воден в БНБ, към 30 юни 1998 г. ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит, и от целевите емисии са разпределени по държатели (по номинална стойност), както следва: местни небанкови финансови институции, фирми и граждани 77 636.8 млн. лв., чуждестранни инвеститори 60 405.2 млн. лв., частни банки 259 038.8 млн. лв. и държавни банки 484 306.6 млн. лв. Наблюдава се тенденция към увеличаване на ДЦК, притежавани от частни банки за сметка на останалите държатели. Подобна тенденция се забелязва и по отношение на ДЦК, емитирани в резултат на структурната реформа. Към 30 юни 1998 г. в портфейлите на частни банки се намират облигации по ЗУНК, деноминирани в щатски долари, в размер на 148.6 млн. щ. д. номинална стойност.

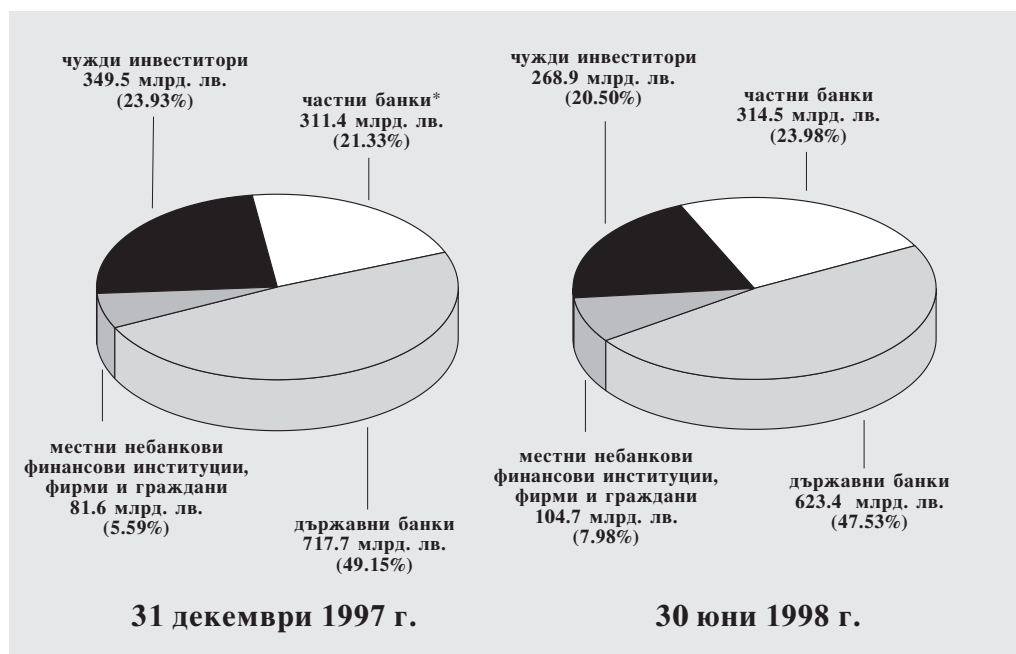
**ДЪРЖАТЕЛИ НА ДЦК, ЕМИТИРАНИ ПО НАРЕДБА № 5 ОТ 1996 г.,
И НА ЦЕЛЕВИ ЕМИСИИ КЪМ 30 ЮНИ 1998 г.**

Забележки: 1. Включително блокираните от финансовите институции ДЦК.
2. Не са включени гаранционните ДЦК, емитирани по ЗДЗВСТЪ.

Източник: БНБ.

**ДЪРЖАТЕЛИ НА ДЦК ЗА СТРУКТУРНАТА РЕФОРМА, ДЕНОМИНИРАНИ
В ЛЕВОВЕ И ЩАТСКИ ДОЛАРИ**

* ОББ е включена към частните банки.

Забележки: 1. Включително блокираните от финансовите институции ДЦК.
2. Данните за ДЦК, деноминирани в щатски долари, са в левова равностойност при курс на щатския долар съответно към 31 декември 1997 г. и 30 юни 1998 г.
3. Не са включени гаранционните ДЦК, емитирани по ЗДЗВСТЪ.

Източник: БНБ.

3. Лихвени проценти по операциите на търговските банки

През първото полугодие лихвената политика по операциите на търговските банки продължи да се формира под влиянието на основния лихвен процент, но във все по-голяма степен въздействаха и други пазарни фактори.

Основният лихвен процент през периода продължи започналата от второто тримесечие на предходната година тенденция към понижение. От 6.79% през декември 1997 г. средномесечната му стойност спадна на 5.15% през юни.

ОЛП продължава да се формира въз основа на доходността, реализирана на първичните аукциони на тримесечни сконтови емисии ДЦК, така че тенденцията му към намаление отразява и намаляващата доходност от прекиите инвестиции на банките в държавни дългови инструменти, които през последните две години са основният доходноносен инвестиционен инструмент.

Лихвените проценти по срочните депозити следваха тренда на ОЛП, но със забавени темпове. Средната им стойност на проста годишна основа през декември 1997 г. бе 3%, което представляваше 44% от ОЛП, а през юни 1998 г. спадна до 2.71%, което е над 52% от ОЛП.

Основен инструмент за подобряване рентабилността на банките беше лихвената им политика по кредитите.

Среднопретеглените лихвени проценти по предоставените нови краткосрочни кредити се поддържат на нива около и над достигнатите в края на м. г. (13.05% през декември), като най-високата им стойност е през май – 14.42% годишно, и спадат до 13.44% през юни 1998 г. Това води до почти непрекъснато нарастване на формирания положителен марж спрямо ОЛП – при 6.25 пункта през декември 1997 г. до 9.17 пункта през май и 8.29 пункта през юни т. г.

Средните лихвени проценти по предоставените дългосрочни кредити запазват постоянно равнище, което също води до формиране на по-големи положителни лихвени маржове спрямо ОЛП.

По-големият обем на междубанковия паричен пазар е съпроводен с увеличаване на средните лихвени проценти по операциите. В началото на годината е регистриран среден лихвен процент 1.61 на сто, докато през юни равнището му достигна 2.60%. Тенденцията е обратна на движението на ОЛП, което доведе до свиване на разликата между ОЛП и средния междубанков лихвен процент.

4. Валутен курс и валутен пазар

**Обща
характеристика
на валутния
пазар**

Общият обем на регистрираните в БНБ сделки на валутния пазар със спот и по-къс вальор между местни участници (неизчистен от двойното отчитане на някои от операциите) възлезе на покупки на банките в размер 4.2 млрд. герм. марки (2.3 млрд. щ. д.) и 4 млрд. герм. марки (2.2 млрд. щ. д.) продажби на банките – приблизително равни обеми за разлика от предходната година, когато сумата на покупките осезаемо превишаваше тази на продажбите. В сравнение с първата половина на 1997 г. сумата на покупките е почти непроменена, докато тази на продажбите е увеличена с около 17%. В сравнение с второто полугодие оборотът е по-малък и е главно за сметка на намалели (с около 20%) покупки, докато продажбите се запазват приблизително същите³².

³² Източници на чуждестранна валута, постъпила в банковата система, бяха металургията и металообработването, химическата и фармацевтичната промишленост, машиностроенето, текстилната, шивашката и обувната, хранителната промишленост и износители на зърно, производители на фаянс и строителни материали, висши учебни заведения, холдинги, фондации, религиозни организации, чуждестранни посолства.

Сектори на пазара

Най-голям сектор на пазара са операциите на *търговските банки с пълен лиценз* (банките, по чиито данни БНБ изчислява обема на валутния пазар в страната) с *местни клиенти*. Общо за полугодieto обемът на чуждестранната валута, която банките купиха от местни клиенти (фирми, бюджетни организации, банки без пълен лиценз, финансови къщи и др.), е с 14% по-голям от този през първото полугодие на 1997 г. и малко по-малък от този през второто. Продажбите бележат устойчив растеж и са с над 50% по-големи от тези през първата половина и леко по-големи от тези през втората половина на 1997 г. Все още покупките надхвърлят продажбите, в резултат на което банките реализираха положително салдо от 508.1 млн. герм. марки (281.1 млн. щ. д.), което е с около 40% по-малко от реализираното през първата и с около 30% по-малко от това през втората половина на 1997 г.

„СПОТ“ СДЕЛКИ С КЛИЕНТИ

млн. герм. марки (млн. щ. д.)

януари – юни 1998 г. (125 дена)	Купени	Продадени	Салдо
Банки с местни клиенти, в т. ч.:	2375.5 (1322.1)	2139.6 (1192.8)	235.9 (129.3)
БНБ	119.7 (66.2)	391.9 (218.0)	-272.2 (-151.8)
търговски банки с пълен лиценз	2255.8 (1255.9)	1747.7 (974.8)	508.1 (281.1)
ТБ с чуждестранни финансови инвеститори	20.7 (11.4)	45.4 (25.0)	-24.7 (-13.6)

Източник: БНБ.

Според отчетените пред БНБ данни се запазва тенденцията от 1997 г. сумата на *валутните сделки на местните търговски банки с чуждестранни финансови инвеститори* да намалява. От втората половина на м. г. продадената от банките чуждестранна валута е повече от купената.

МЕЖДУБАНКОВ ПАЗАР „СПОТ“

млн. герм. марки (млн. щ. д.)

януари – юни 1998 г. (125 дена)	Купени	Продадени	Салдо
ТБ с пълен лиценз помежду си	1188.8 (663.2)	1224.8 (682.8)	⁻³³ (-) ³³
БНБ с ТБ с пълен лиценз	607.4 (335.1)	- (-)	607.4 (335.1)

Източник: БНБ.

Обемът на *междубанковия пазар* – сделките с чуждестранна валута срещу левове между банките с пълен лиценз – се равняваше на 1224.8 млн. герм. марки (682.8 млн. щ. д.). Налице е намаление спрямо предшестващото полугодие с около 12%, но спрямо първата половина на 1997 г. той е нараснал с 50%. Двупосочно преминала чуждестранна валута между БНБ и търговските банки чрез валутния пазар през полугодieto нямаше – брутните и нетните покупки на централната банка на междубанковия пазар съвпаднаха.

Операции на БНБ. Както и в двете предшестващи полугодия, през първата половина на 1998 г. търговските банки с пълен лиценз продаваха на БНБ чуждестранна валута в размер, по-голям от нетните им покупки от клиенти. Аналогично на нетните им покупки, общо валутата, която те продадоха на БНБ, намаля – тя представляваше малко над половината както от сумата за първото полугодие на 1997 г., така и от сумата за второто ѝ полугодие.

За разлика от операциите с банките с пълен лиценз обемът на операциите на БНБ на „спот“ пазара с други местни търговски банки се запази на равнището от миналата година (при известно надвишаване на обема от първото полугодие и изоставане от обема от второто полугодие). Операциите бяха изцяло покупки на БНБ.

³³ Някои неточности в отчетността водят до минимална разлика между колоните за покупка и продажба, които за сделките между търговските банки с пълен лиценз са идентични.

„СПОТ“ СДЕЛКИ НА БНБ

млн. герм. марки (млн. щ. д.)

януари – юни 1998 г. (125 дена)	Купени	Продадени	Салдо
БНБ, общо:	727.1 (401.3)	391.9 (218.0)	335.2 (183.3)
БНБ с ТБ с пълен лиценз	607.4 (335.1)	- (-)	607.4 (335.1)
БНБ с клиенти, в т. ч.:	119.7 (66.2)	391.9 (218.0)	-272.2 (-151.8)
с банки без пълен лиценз	64.7 (35.7)	- (-)	64.7 (35.7)
с фирми	13.7 (7.6)	- (-)	13.7 (7.6)
с бюджетни организации	6.6 (3.7)	17.4 (9.6)	-10.8 (-5.9)
с МФ за външния дълг	- (-)	320.9 (178.9)	-320.9 (-178.9)
с държавни фондове	- (-)	32.8 (18.1)	-32.8 (-18.1)
с Агенцията по приватизация	0.4 (0.2)	0.0 (0.0)	0.4 (0.2)
други	0.4 (0.2)	- (-)	0.4 (0.2)
операции с банкноти на гише	33.9 (18.8)	20.8 (11.4)	13.1 (7.4)

Източник: БНБ.

Активните покупки на БНБ на чуждестранна валута по сметка от фирми бяха преустановени през втората половина на 1997 г. и сравнително неголямата сума на покупки на БНБ през полугодieto на т. г. практически се сведе до покупки на БНБ от бюджетни организации, извършващи стопанска дейност (тези операции бележат растеж спрямо миналата година).

Покупките на чуждестранна валута от БНБ за сметка на Министерството на финансите за плащания по външния дълг към чуждестранни банкови и правителствени кредитори, а също към международни финансови организации (левовите баланси на държавния бюджет, които са и източник на левовата страна на сделките, още с постъпването си в БНБ имат покритие в чуждестранна валута – германски марки) възлязоха на 178.9 млн. щ. д. (320.9 млн. герм. марки) – известно намаление спрямо сумата, която БНБ продаде в крайна сметка за обслужване на външния дълг през първата половина на миналата година.

Общо за полугодieto БНБ бе нетен купувач на чуждестранна валута, като покупките на междубанковия пазар (марки) с излишък компенсираха продажбите за обслужване на външния дълг (долари и др.).

Структура на пазара по валути

В структурата на пазара по валути, търгувани срещу левове, се запазиха промените, настъпили миналата година с преминаването към паричен съвет. В общия обем на пазара дялът на щатския долар бе 53.7%, на германската марка 42.4% (през първата половина на м. г. тези дялове бяха съответно 81.2% и 14.7%, а през втората – 51.3% и 45.8%). При операциите между търговските банки с пълен лиценз дялът на долара бе 53.6%, на марката 45.6% (през първата половина на 1997 г. дяловете бяха 91.2% и 7.6%, през втората – 59.6% и 39.2%). С включване на всички „спот“ операции на тези банки с БНБ структурата на междубанковия пазар дава 35.7% дял на долара и 63.8% на марката (при дялове съответно 79.3% и 19.1% през първата половина на 1997 г. и 33.4% и 65.9% през втората ѝ половина). При операциите на банките (БНБ и търговски банки с пълен лиценз) с клиенти дялът на долара бе по-значителен. В покупките на банките от клиенти доларът заемаше 70.7%, марката 22% (при 80% и 12.7% през първото шестмесечие на м. г. и 66.7% и 26.2% през второто); в продажбите на банките за клиенти дялът на долара бе 65.2%, а на марката 29.1% (през първата половина на 1997 г. дяловете бяха 87.3% и 7.7%, през втората – 77.3% и 19.8%).

5. Задължителни минимални резерви

През първото полугодие на 1998 г. формирането и отчитането на задължителните минимални резерви се извършваше по две различни системи.

До март включително действаше старата система: изискуемият размер на резервите се формираше на базата на балансовите данни в края на месеца като статична величина и беше задължителен за поддържане от банките през всеки ден от следващия едномесечен период. Достъпът на банките до текущо ползване на резервите беше ограничен до 15%, като останалите 85% бяха блокирани по разплащателните им сметки в БНБ. Това създаваше условия за възникване, макар и инцидентно, на чакащи плащания по сетълмента главно поради недобро управление на ликвидността или в резултат от непостъпили плащания или неочаквани разходи за отделни търговски банки.

От началото на април с Наредба № 21 се въведе нова система за организация на ЗМР. Определянето на задължителните минимални резерви се извършва на базата на среднодневния размер, на депозитната база през базисен период, равен на календарен месец. Изпълнението се отчита през период на поддържане, който започва 3 дни след началото на базисния период и е равен по срочност на него. Процентът на ЗМР беше запазен на 11% от депозитната база. Останаха и облекченията от предходната система: 60% от касовите наличности в трезорите на банките и АТМ-терминалите да се приспадат от изискуемия размер на ЗМР, както и правото на банките да поддържат във валута до 100% от дължимите резерви върху привлечените средства във валута. Отчитането е на средномесечна основа, като банките получиха неограничен достъп до текущо ползване на резервите по сметките си в БНБ в левове и във валута.

6. Платежна система и сетълмент

Въвеждането на новата система за определяне и отчитане на резервите на средномесечна база премахна възможността банките да манипулират размера на привлечените си средства към последния ден на месеца чрез репо операции или завишена касова наличност. Даденото право за неограничено ползване на средствата по разплащателните сметки в БНБ значително намали рисковете от формиране на опашки от неразплатени документи и създаде условия за по-ефективно управление на ликвидността. Това се отрази благоприятно върху развитието на междубанковия паричен пазар. При неизпълнение на ЗМР в края на поддържащия период банките подлежат на санкции, както и при ползване във всеки отделен ден на повече от 50% от задължителните резерви по разплащателните си сметки.

Организацията на информацията за движението на привлечените средства, респективно и на ЗМР, на ежедневна основа принуди банките за първи път стриктно да управляват ликвидността, върху която вече освен политиката по набиране на ресурс влияние оказват и паричните потоци от и към Министерството на финансите, особено за банките – кореспонденти по касовото изпълнение на държавния бюджет.

Общото изменение на привлечените средства, респективно на задължителните резерви върху тях, не показва големи отклонения поради настъпилата във финансовата сфера стабилизация и липсата след края на 1997 г. на съществени промени в основния лихвен процент. Известни флукуации в размера на поддържаните резервни активи се наблюдават в рамките на периодите на поддържане като резултат от провежданата от банките политика по управление на ресурсите. Максималните отклонения на тези активи в рамките на отделни поддържащи периоди се движат общо от 3.08% през май до 4.04% през април, като при левовата равностойност на резервите във валута те достигат до 38.74%, а на тези в левове – до 27.16%. По-значителните текущи про-

мени в структурата на резервите в левове и във валута са резултат от активното ползване от банките на възможностите за текущо опериране с разплащателните си сметки в левове и валута в БНБ в зависимост от промените в пазарната конюнктура. Въпреки това на среднодневна основа за месеца съотношението левове – валута по сметките на банките в БНБ показва относителна стабилност. Ефективно внесената валута продължава да се движи в рамките на 44.87% – 47.83% от дължимите резерви върху привлечените средства във валута, като най-голям е дялът на внесените германски марки.

Ефективността на новата система за отчитане на ЗМР и гъвкавостта на политиката на банките се отразява в поддържаните свръхрезерви по разплащателните сметки в БНБ, които очертаха трайна тенденция към минусови салда в средата на поддържащите периоди и максимум в края с цел компенсиране на ЗМР, когато се забелязва и по-голяма активност на банките на междубанковия пазар. Чакащи плащания през разглеждания период бяха отчетени от една банка само за един ден поради неполучен планиран превод.

Като цяло през полугодieto банките нямаха сериозни затруднения по поддържането на задължителните си минимални резерви. След въвеждането на новата система неизпълнение допуснаха само някои отделни банки главно в резултат на неточно планиране на ликвидността. За допусканите неизпълнения банките бяха санкционирани съгласно Наредба № 21.

През 1998 г. продължи процесът на закриване на клонове, включени директно в платежната система от страна на банките, обявени в несъстоятелност. Броят на закритите входни точки на системата значително превишава броя на новите, в резултат на което към полугодieto те намаляха на 744 при 831 в края на 1997 г. Клоновете на закритите банки не извършват операции, поради което броят на активно участващите в платежния процес е 628.

През полугодieto чрез системата за безналични междубанкови разплащания БИСЕРА бяха извършени 5 517 713 броя плащания, което е в нормалните за страната рамки. Общият обем на извършените разплащания за периода е в размер на 17 766 млрд. лв. (среднодневно 132.585 млрд. лв.). Налице е известно намаление в сравнение с второто шестмесечие на 1997 г. (с 2.2%) в резултат на нарастване броя на вътрешнобанковите преводи между клоновете на по-големите банки.

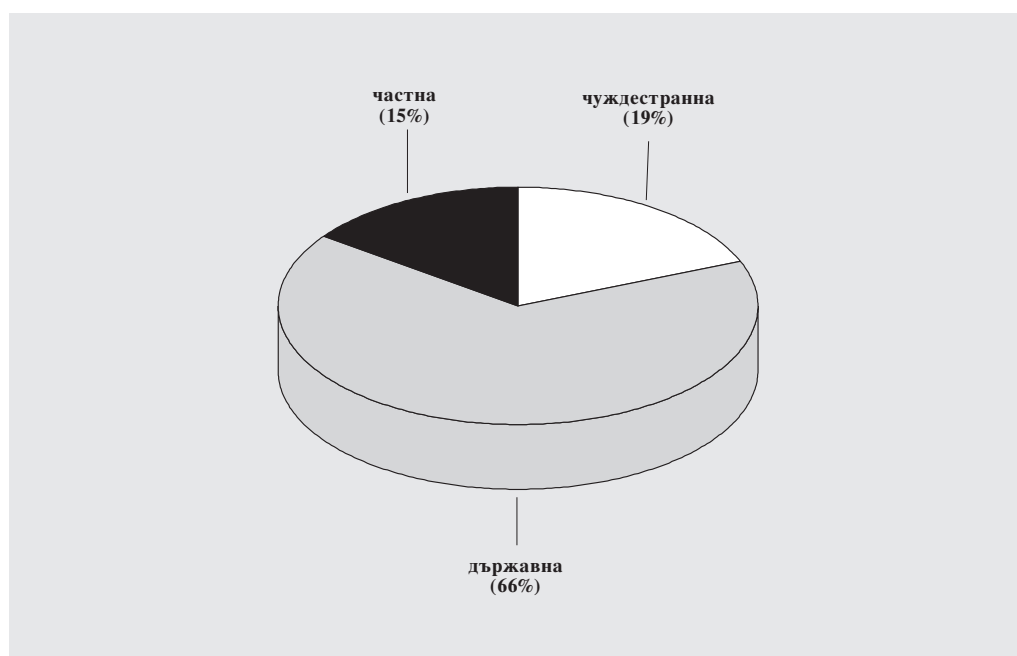
V. Банков сектор и банков надзор

1. Развитие на банковия сектор

Структура и основни тенденции

Процесът на преход на стопанството от командно към пазарно ориентирано не промени водещата роля на търговските банки във финансовото посредничество. Те продължават да бъдат основен източник на кредити и адресат на свободните парични ресурси поради все още прохождащия капиталов пазар. Въпреки лицензирането на нови банки, включително няколко с международно участие, откриването на чуждестранни банков клонове и приватизацията на държавни банки към края 1997 г. 67% от активите продължават да са съсредоточени в държавните търговски банки.

СТРУКТУРА НА БАНКОВИТЕ АКТИВИ СПОРЕД СОБСТВЕНОСТТА КЪМ 30 ЮНИ 1998 г.

Източник: БНБ.

Делът на държавата като мажоритарен собственик към 30 юни 1998 г. е 66%. В петте най-големи банки с активи между 400 – 2500 млрд. лв. (една от които е чуждестранна) са съсредоточени повече от 65% от сборните активи, 16 са банките, чиито активи са по-малки от 50 млрд. лв.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БАНКОВИТЕ АКТИВИ

Брой банки по балансната сума на активите ³⁴	(%)		
	VI'97	XII'97	VI'98
1	55	33	31
1 – 2	64	44	44
1 – 5	78	67	65
1 – 10	87	82	82
11 – 34	13	18	18

Източник: БНБ.

³⁴ Сумата на активите е изчислена с натрупване.

Стабилизацията на финансовия сектор след въвеждането на паричния съвет осигури нужната среда за продължаване на структурната реформа и налагане на пазарните принципи в бизнеса. Въпреки първоначалната стабилизация банките продължават да държат по-голямата част от своя ресурс в ДЦК, депозити и други сметки в чужбина. Увеличението на кредитите към нефинансовия сектор със 7% през първото полугодие на 1998 г. не може да компенсира свиването на кредитирането през второто полугодие на м. г. В края на отчетния период кредитите за нефинансовия сектор възлизат на 80% от размера им при въвеждането на паричния съвет.

БАНКОВИ КРЕДИТИ КЪМ НЕФИНАНСОВИЯ СЕКТОР

	(млн. лв.)		
	юни 1997 г.	декември 1997 г.	юни 1998 г.
Отчетна стойност	2 885 223	2 137 641	2 292 066
Балансова стойност	2 363 098	1 641 263	1 820 139

Източник: БНБ.

Инвестиционният потенциал на банковия сектор е недостатъчен за размерите на страната (население, производство) и в сравнителен международен план. Коефициентът на общите активи на банковата система към БВП е едва 35% (при развитите страни това съотношение надхвърля 100%). Количеството и качеството на предлаганите банков услуги все още е относително ниско.

	млрд. лв.	дял от БВП, %
Средна сума на активите в банковата система, VI'97 – VI'98	7378	35.2
Средна стойност на кредитите за нефинансовия сектор, VI'97 – VI'98	1941	9.3
БВП, произведен през периода VI'97 – VI'98	20939	

Източник: БНБ.

	(%)	
	Банкови активи / БВП	Кредити/БВП
България	35	9
Полша	39	15
Словения	69	52
Чехия	182	79
Израел	123	86

Източник: БНБ.

Финансово състояние на банковия сектор

Към края на полугодия банковият сектор³⁵ включва 34 банки, от които 33 с универсална лицензия. За целите на надзора те се групират в сродни групи по размер на активите и относителен дял в банковата система³⁶. Чуждестранните банков клонове са обособени в отделна група.

Първа група. Включва първите седем банки по балансова сума на активите (основни банки). Шест от тях към края на годината са преобладаващо

³⁵ В анализа се разглеждат само действащите банки.

³⁶ Първа група – Булбанк, ДСК, ОББ, Българска пощенска банка, ТБ „Биохим“, Експресбанк, ТБ „Хеброс“; втора група – Централна кооперативна банка, Първа инвестиционна банка, Общинска банка, Кредитна банка, БНП – Дрезднербанк, Райфайзенбанк, Българо-руска инвестиционна банка, Първа източна международна банка, Юнионбанк, Нефтинвестбанк, България-инвест, Росексимбанк, Международна банка за търговия и развитие, Евробанк, ТБ „Кредитекспрес“, Българо-американска кредитна банка, ЧПБ „Тексим“, Балканска универсална банка, Корпоративна търговска банка, Българска инвестиционна банка, Българска търговска и индустриална банка; трета група – ИНГ банк – клон София, Сосиете женерал – клон София, Байриш-булгарисхе ханделсбанк – клон София, Йонийска банка – клон София, Хиос – клон София, Национална банка на Гърция – клон София.

държавна собственост, а една (ОББ) – с преобладаващ чуждестранен акционерен капитал. Най-големи банки в групата са Булбанк и ДСК. Държавната спестовна каса е със специфична правна уредба. Групата съставлява 73.7% от банковата система по големина на активите.

Втора група. Включва 21 малки и средни банки с предимно частен акционерен капитал (една – с държавен, една – с общински, пет – с чуждестранен). Групата съставлява 22.6% от банковата система.

Трета група. Включва клонове на чуждестранни финансови институции. Състои се от шест банкови клона и съставлява 3.7% от банковата система.

Лицензии. През първото полугодие е издадена една нова лицензия – „Тедже зираат банкасъ“ – клон София. Настъпиха промени в две вече издадени лицензии: промени се наименованието и седалището на „Тракиябанк“ АД, Пловдив, на „Росексимбанк“ АД, София. „Столична общинска банка“ АД, София, се преименува на „Общинска банка“ АД, София.

Сборен баланс на търговските банки

Сборната сума на активите (по балансова стойност) в банковата система на страната към края на полугодията е 7.8 трилиона лв. при 7.4 трилиона лв. в края на 1997 г. Балансовата стойност на сумата на активите за периода нараства с 5.5% номинално.

СБОРНА СУМА НА АКТИВИТЕ

(млн. лв.)

	Отчетна стойност	Коректив	Балансова стойност
юни 1997 г.	8 458 202	1 548 727	6 909 475
декември 1997 г.	8 869 117	1 459 408	7 409 708
юни 1998 г.	8 900 574	1 085 125	7 815 449

Източник: БНБ.

Нарастването на отчетната стойност на сумата на активите е само 0.4% в номинално изражение, като в края на юни достига 8.9 трилиона лв.

ИЗМЕНЕНИЕ НА СБОРНТА СУМА НА АКТИВИТЕ

(%)

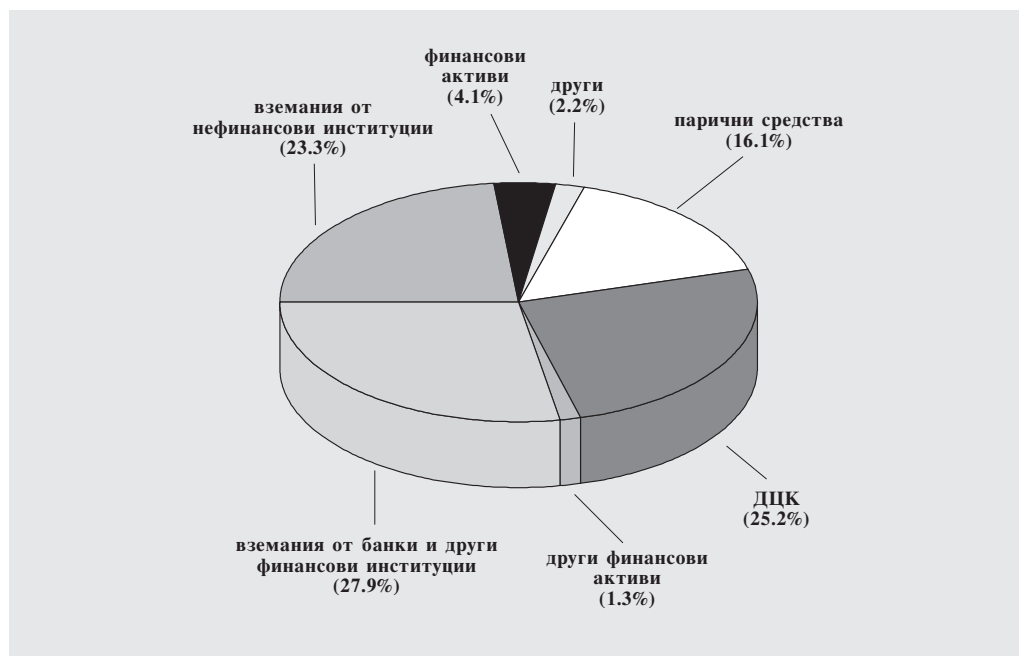
	Отчетна стойност	Балансова стойност	Инфлация за периода
декември 1997 г. – юни 1998 г.	0.4	5.5	2.3
юни 1997 г. – юни 1998 г.	5.2	13.1	18.9

Източник: БНБ.

Структура на активите. Финансовите активи в сборния баланс на търговските банки съставляват 93.7% от общите им активи (93.5% в края на 1997 г.). Запазват се оформилите се тенденции в структурата на финансовите активи след въвеждането на паричния съвет.

Относителният дял на ликвидните активи е висок – резултат от засилването на финансовата дисциплина и законовото ограничение за рефинансиране. В края на полугодията паричните средства съставляват 16% от активите на банковата система, като колебанията през периода са ± 1.5 процентни пункта. От началото на годината се наблюдава намаление на балансовата стойност на паричните средства със 7% вследствие спадането на левовия компонент с 28% и нарастването на валутния с 13%. Тези изменения непосредствено се отразяват върху валутната структура на активите.

СТРУКТУРА НА АКТИВИТЕ КЪМ 30 ЮНИ 1998 г.

Източник: БНБ.

ЛЕВОВ/ВАЛУТЕН КОМПОНЕНТ НА ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА

	юни 1997 г.	декември 1997 г.	юни 1998 г.
Парични средства, млн. лв.	1 063 483	1 354 421	1 258 424
в левове, %	34	49	38
във валута, %	66	51	62

Източник: БНБ.

Най-висок е относителният дял на паричните средства в банките от втора група – повече от 20% от общите им активи.

Общата сума на *държавните ценни книжа* в сборния баланс на банковата система по балансова стойност е 1.97 трилиона лв. Относителният им дял не се променя значително и в края на полугодieto те съставляват 25% от сборните активи (24% в края на 1997 г.). Левовите ДЦК са 43%. Запазва се практиката преобладаваща част от емисиите да се купува от търговските банки. Банките от втора група увеличават значително ДЦК в портфейлите си – отчетен е 49% прираст, като левовите ДЦК нарастват три пъти (със 193%) за полугодieto.

Вземанията от банки и други финансови институции нарастват с 3.5% и достигат сумата 2.2 трилиона лв. по балансова стойност. Същевременно отчетната им стойност е спаднала с 6% поради освобождаването на повече от 55% на коректива/провизията срещу валутен риск (намалението на валутния риск вследствие фиксирането на лева към германската марка). Валутният компонент на това перо е 97%. Вземанията от банки и други финансови институции имат най-висок относителен дял – 28% от общата сума на активите. Банките продължават да поддържат значителни средства по сметки в чуждестранни банки нерезиденти, чийто размер е по-голям от кредитите към реалния сектор.

Кредитите, предоставени на нефинансови институции, нарастват номинално с 11% за полугодieto и достигат сумата 1.82 трилиона лв. (по балансова стойност). В сравнение с първото полугодие на м. г. те намаляват с 23%. Нарастването за първото полугодие на текущата година е изцяло за сметка на увеличението на деноминираниите в национална валута, които съставляват 68%. Предоставените кредити във валута на нефинансовия сектор намаляват наполовина в сравнение с първата половина на м. г. Политиката на търговските банки по ограничаване на кредитните операции значително подобрява

ликвидността им, но оказва негативно влияние върху темповете на растеж в икономиката.

(млн. лв.)

Балансова стойност	юни 1997 г.	декември 1997 г.	юни 1998 г.
Вземания от банки и други финансови институции	1 697 571	2 102 709	2 177 150
в левове	48 465	93 082	56 638
във валута (левава равностойност)	1 649 105	2 009 627	2 120 512
Вземания от нефинансови институции	2 363 098	1 641 263	1 820 139
в левове	1 183 660	1 063 438	1 239 606
във валута (левава равностойност)	1 179 437	577 825	580 533

Източник: БНБ.

Структура на пасивите. Основен ресурс за българските банки са *привлечените средства от нефинансови институции* – 5 трилиона лв. Делът на тези депозити в общата структура на пасивите е 64% към края на полугодieto (67% към края на предходната година). Те нарастват с 0.7% за първото полугодие, но в сравнение със същия период на м. г. увеличението им е с 31.4%. Валутният дял на привлечените средства от нефинансови институции в края на полугодieto на т. г. е 56.6% при 69.3% при въвеждането на паричния съвет през юли 1997 г.

ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ НЕФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ

	юни 1997 г.	декември 1997 г.	юни 1998 г.
Привлечени средства от нефинансови институции, млн. лв.	3 809 116	4 971 647	5 004 438
в левове, %	31	44	43
във валута, %	69	56	57

Източник: БНБ.

Разпределението на депозитите от нефинансови институции по групи е относително равномерно съобразно дела им в банковата система. Положителна е тенденцията търговските банки да набират стабилна депозитна база. По-ниските разходи по привлечените средства от нефинансови институции влияят положително върху финансовия им резултат. Значителното нарастване на депозираните средства от началото на въвеждането на паричния съвет (второто полугодие на 1997 г.) е пряко следствие от стабилизацията във финансовата сфера и от липсата на алтернативи за инвестиране поради неразвения финансов пазар.

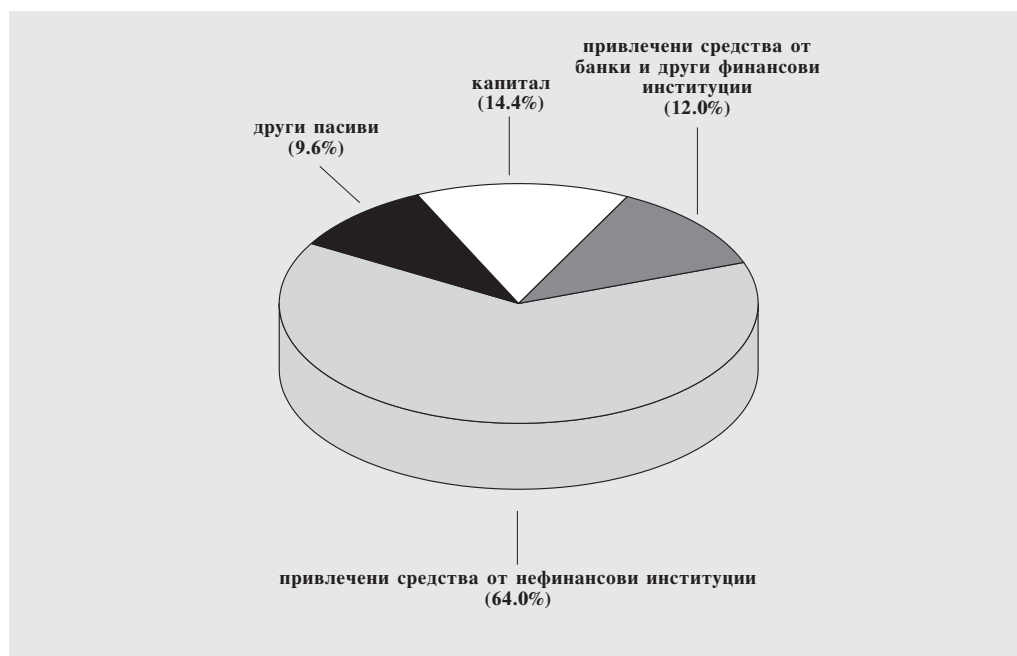
ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ НА ПРИВЛЕЧЕНИТЕ СРЕДСТВА ОТ НЕФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ В ПАСИВА НА БАНКИТЕ ПО ГРУПИ

(%)

	юни 1997 г.	декември 1997 г.	юни 1998 г.
Първа група	55.4	69.4	65.2
Втора група	51.7	61.2	60.2
Трета група	63.2	54.1	63.9
Общо	55.1	67.1	64.0

Източник: БНБ.

СТРУКТУРА НА ПАСИВИТЕ КЪМ 30 ЮНИ 1998 г.

Източник: БНБ.

Собствен капитал. Капиталът нараства с 23.5% до 1.125 трилиона лв. Относителният размер на собствените средства достига 14.4% (12.3% в края на 1997 г. и 5.6% при въвеждането на паричния съвет). Увеличението е за сметка на основния капитал. Изискванията за минимален капитал са в основата на привличането на нов акционерен капитал. Сумата на основния капитал нараства през първото полугодие със 75% до 576 млрд. лв. Размерът на невнесената част е 70 млрд. лв., като цялата сума е в банките от втора група. Практически 1/4 от капитала в тази група предстои да бъде попълнена. Невнесената част намалява през първото полугодие с 38%.

СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА

	(млн. лв.)		
	юни 1997 г.	декември 1997 г.	юни 1998 г.
Печалба	84 859	364 103	147 108
Капитал	249 851	345 413	603 767
в. т. ч. основен	234 627	338 408	576 268
Резерви	53 117	201 254	374 240
Собствен капитал	387 828	910 770	1 125 116

Източник: БНБ.

Сборен отчет за приходите и разходите

Отчетените от банковата система *общи приходи* са в размер на 2.95 трилиона лв., а извършените разходи са на стойност 2.78 трилиона лв. Отчетен е *положителен резултат* от 172 млрд. лв. и са платени 61 млрд. лв. *данъци*. Определящите фактори са фиксирането на националната валута към германската марка, ниската инфлация, малките лихви по депозитите, ниските доходи от левови ДЦК. Те влияят за трансформирането на структурата на основните приходни и разходни пера за банките. Чувствително намалява традиционната за предходните години значителна печалба от курсови разлики. Отчетен е *положителен нетен доход от лихви*. Последното се дължи на ниските лихви по привлечения ресурс – разходите за лихви са 1.3% (за шест месеца) от привлечените средства, както и на разумната кредитна дейност.

НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ

(млрд. лв.)

	Първо полугодие на 1998 г.
Приходи от лихви	231.5
Разходи за лихви	74.7
Нетен доход от лихви	156.8

Източник: БНБ.

Банковата система отчита нетен резултат от *финансова дейност* в размер на 369 млрд. лв. след приспадането на 120 млрд. лв., заделени за *провизии*. Разходите за издръжка (*разходи по икономически елементи*) са в размер на 159 млрд. лв.

ИЗБРАНИ ПОКАЗАТЕЛИ ОТ СБОРНИЯ ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИ И РАЗХОДИ НА ТБ

(млрд. лв.)

	Първа група	Втора група	Трета група	Общо за ТБ
Нетен лихвен доход	117.9	32.6	6.2	156.8
Нетен доход от курсови разлики	49.9	4.5	2.5	56.8
Нетен доход от такси и комисиони	25.4	12.2	3.4	41.1
Нетен доход от операции с ценни книжа	-14.1	8.4	0.8	-4.9
Друг финансов нетен доход	196.4	32.7	10.4	239.5
Приходи от съучастия	0.3	0.1	0	0.4
Разходи за провизии	84.6	31.9	3.6	120.3
Резултат от финансова дейност	291.2	58.5	19.3	369.5
Разходи по икономически елементи	103.4	47.1	8.7	159.3
Данъци	55.4	4.9	0.4	60.7
Резултат	139.7	22.3	10.6	172.6

Източник: БНБ.

КОЕФИЦИЕНТИ НА РЕНТАБИЛНОСТ

(%)

	Първа група	Втора група	Трета група	Общо за ТБ
Възвръщаемост на активите	2.4	1.3	3.7	2.2
Възвръщаемост на основния капитал	47.2	8.0		29.9

Източник: БНБ.

Състояние на банките в процес на ликвидация

Съгласно Закона за банките БНБ наблюдава *процеса на ликвидация в 15-те банки, които съдът е обявил в несъстоятелност*. По-голямата част от тези банки не оперират още от 1996 г. след поставянето им под особен надзор. За периода на несъстоятелността общите постъпления възлизат на 91.9 млрд. лв., като осребреното имущество е едва 0.56%.

БАНКИ В НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Парични средства и ДЦК, млн. лв.	212 536
Вземания от финансови институции, млн. лв.	88 499
Вземания от нефинансови институции, млн. лв.	1 391 837
Постъпления от погашения на вземания, млн. лв.	89 351
Процент на погашенията от вземанията от нефинансови институции, %	6.4
Постъпления общо, млн. лв.	91 857
Разходи по икономически елементи от обявяването в несъстоятелност (без амортизация), млн. лв.	43 724
Процент на РИЕ ³⁷ от постъпленията, %	47.6

Източник: БНБ.

Процентът на погашенията по вземанията от нефинансови институции е в границите 0.1 – 24.4% за 15-те банки в несъстоятелност. За 5 банки в несъстоятелност разходите за издръжка надхвърлят размера на постъпленията.

³⁷ Разходи по икономически елементи.

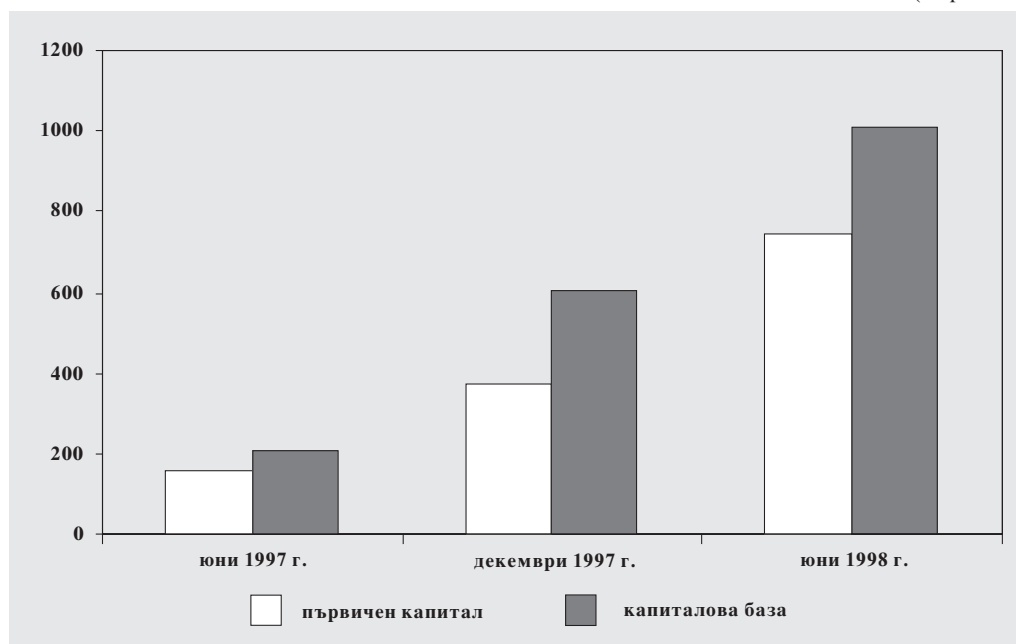
2. Изпълнение на надзорните изисквания

Капиталова адекватност

Капиталовата адекватност на банковата система през първото полугодие на 1998 г. е 36.8 % при 23.4% в края на 1997 г. Промяната се дължи на значителното увеличение на капиталовата база – нарастване с 68% при прираст на *общия рисков компонент* с 6.5%. Всички банки отчитат капиталова адекватност над 10% (норматив за края на 1998 г.), като само една банка има капиталова адекватност под 12% (норматив за края на 1999 г.). Банките от първа група увеличиха капиталовата си база главно за сметка на неразпределената печалба от 1997 г. В банките от втора група увеличението на капитала бе най-вече от ефективни парични вноски. На изискването на Наредба № 8 на БНБ за капиталова база от 10 млрд. лв., което би трябвало да бъде достигнато до 30 юни 1998 г., не отговарят 3 банки. Две от тях постигнаха изискуемия минимум до края на август, а акционерите на третата взеха решение за вливане в друга банка.

КАПИТАЛОВА БАЗА И ПЪРВИЧЕН КАПИТАЛ

(млрд. лв.)

Източник: БНБ.

Нарастването на *общия рисков компонент* с 6.5% при намаление на сумата на активите с 2% води до влошаване на показателя *степен на риск на активите* (31% в края на 1997 г. до 34% в края на юни 1998 г.). Във втора група се наблюдава подобрение на този показател – спад с 5 процентни пункта.

СТЕПЕН НА РИСК НА АКТИВИТЕ И СТЕПЕН НА ПОКРИТИЕ НА АКТИВИТЕ

(%)

	юни 1997 г.	декември 1997 г.	юни 1998 г.
Степен на риск на активите			
първа група	21.3	28.2	31.6
втора група	47.0	44.0	42.4
общо	24.5	31.2	33.9
Степен на покритие на активите			
първа група	2.0	6.4	11.8
втора група	8.1	11.1	15.1
общо	2.8	7.3	12.5

Източник: БНБ.

Подобряването на платежоспособността (капиталовата адекватност) на банковата система е една от най-важните стъпки към стабилизирането и повишаване доверието на населението в нея. Увеличението на собствените фондове на банките повишава както прекия инвестиционен потенциал на икономиката, така и стабилността на банковия бизнес.

Кредитен риск

Търговските банки през първото полугодие провеждаха политика на ограничаване на кредитните операции. В резултат относителният дял на *кредитите, отпуснати на нефинансови институции*, в сборния баланс на банките е под 25%. Като цяло кредитният риск, поет от банковата система, е нисък.

Вземанията, класифицирани по критериите на Наредба № 9 на БНБ, имат следната структура:

КЛАСИФИКАЦИЯ НА ЕКСПОЗИЦИИТЕ ПО НАРЕДБА № 9

	Първа група	Втора група	Трета група	Общо
Обща експозиция, млн. лв.	4 361 402	954 135	520 075	5 835 613
редовни експозиции, %	85.7	91.1	87.5	86.7
експозиции под наблюдение, %	1.6	4.9	1.1	2.1
нередовни експозиции, %	1.7	0.3	8.1	2.0
съмнителни експозиции, %	0.3	0.4	1.8	0.4
загуба, %	10.9	3.2	1.5	8.8

Източник: БНБ.

КЛАСИФИКАЦИЯ НА ВЗЕМАНИЯТА ОТ НЕФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ И ДРУГИ КЛИЕНТИ

	Първа група	Втора група	Трета група	Общо
Обща експозиция, млн. лв.	1 270 096	509 282	138 765	1 917 143
редовни експозиции, %	64.0	79.5	70.9	68.6
експозиции под наблюдение, %	5.1	10.3	0.0	6.1
нередовни експозиции, %	4.9	0.7	29.1	5.6
съмнителни експозиции, %	0.9	2.5	0.0	1.3
загуба, %	25.1	7.0	0.0	18.5

Източник: БНБ.

Кредитна концентрация

Големите кредити по смисъла на чл. 29 от Закона за банките са в размер на 812 млрд. лв. Те не превишават ограничението от 8 пъти капиталовата база, като основен принос за това има голямото увеличение на капиталовата база, а не ограниченото предоставяне на големи експозиции.

ГОЛЕМИ КРЕДИТИ

	Големи кредити (млн. лв.)	Капиталова база (млн. лв.)	Големи кредити/ капиталова база (%)
Първа група	343 817	749 101	46
Втора група	380 032	263 156	144
Трета група	88 591	0	
Общо	812 440	1 012 258	80

Източник: БНБ.

Вниманието на банковия надзор бе насочено както към контрол върху агрегираните, така и върху единичните експозиции, където отклоненията са по-големи. Към юни 1998 г. 10 търговски банки са допуснали нарушения на максимално допустимите размери на експозицията към отделен клиент.

Ликвидност

През отчетния период банките поддържаха висока ликвидност – ограничаваха се дългосрочните инвестиции, поддържаха се значителни бързоликвидни активи – парични средства, ДЦК и депозити в чужбина.

Относителният дял на ликвидните активи в сборната сума на актива възлиза на 69%.

ОЧАКВАНИ НЕТНИ АКТИВНИ/ПАСИВНИ ПАРИЧНИ ПОТОЦИ

(млн. лв.)

	За периода	Кумулативни (с натрупване)
0 – 7 дена	400 546	400 546
8 – 30 дена	51 506	452 052
2 месеца (31 – 60 дена)	-114 929	337 123
3 месеца (61 – 90 дена)	-237 857	63 266
6 месеца (91 – 180 дена)	-325 218	-261 952
1 година (181 – 365 дена)	-92 293	-354 245
над 1 година	874 075	519 830

Източник: БНБ.

Въпреки че ликвидността на системата като цяло не дава основание за загриженост, факт е разминаването между матуритетите на активите и пасивите в определени периоди. Това налага на банките модел на поведение, изискващ поддържането на високоликвидни активи за покриване на евентуални изходящи парични потоци. Банковият надзор се стремеше да повлияе върху политиката на банките за изграждане на по-балансирана матуритетна структура.

Валутен риск

Общата открита валутна позиция на банките е 558 млрд. лв., като съотношението на откритата валутна позиция към капиталовата база е 53.3%. Десет банки към юни 1998 г. надхвърлят лимита от 60%, който трябва да бъде достигнат до края на годината.

ВАЛУТНИ ПОЗИЦИИ

	Първа група	Втора група	Трета група	Общо
Открита балансова позиция, млн. лв.	740 571	26 033	-21 794	744 810
Открита позиция, млн. лв.	572 936	16 959	-32 023	557 873
Капиталова база, млн. лв.	749 101	263 094	34 257	1 046 453
Открита позиция/капиталова база, %	76.5	6.5	-93.5	53.3

Източник: БНБ.

Запазена е небалансираността по отделни валути, като е доминиращ дялът на позицията в щатски долари.

3. Дейност на банковия надзор

Банковият надзор организира дейността си съобразно международните стандарти в областта на банковото дело и в съответствие с регулациите и практиката в Европейския съюз. Основното необходимо условие е съгласуваност с основните принципи за ефективен банков надзор, изготвени от Базелския комитет за банков надзор при Банката за международни разплащания.

Базисните цели, приоритетите за развитие и методите за постигането им са изложени в план за развитието на банковия надзор. Наръчници за дейността се създават едновременно за двата метода на банков надзор – инспекции на място и дистанционен надзор, с цел увеличаване на задълбочеността, стандартизацията в оценките за банките и ефективността на работата. С финанси-

ране от Американската агенция за международно сътрудничество се разработва наръчник за политиката и процедурите за инспекциите на място, включващ система за оценка на банките CAMELS, планиране на проверките съобразно приоритетите и стратегията на банковия надзор за отделните банки, принудителни действия за отстраняване на нарушенията, надзор върху проблемните банки и др.

Анализът на нормативната база и надзорната практика показва, че е необходимо усъвършенстване на Закона за банките. Във връзка с това в края на шестмесечието беше започната подготовката на значителни изменения и допълнения на Закона за банките, които към момента са в заключителна фаза.

Инспекции

За първото полугодие на са извършени 10 пълни надзорни инспекции, в т. ч. на една банка със системно значение (от първа група) и девет банки от групата на малките и средните. Заедно с това бяха извършени 17 тематични надзорни инспекции относно изискването за минимален размер на собствения капитал. Обект на тези проверки бяха 15 банки от втора група (средни и малки) и две чуждестранни.

Основните констатации от проверките на място са следните:

- Във всички проверени банки е налице прекласификация на рискови експозиции от по-ниска в по-висока рискова група, изискваща по-голям размер провизии. Допускат се отклонения в прилагането на критериите за оценка на активите.

- Не са достатъчни предварителната и текущата оценка на кредитоспособността на клиента, на сегашното и очакваното му финансово състояние и паричните потоци. В почти всички проверявани банки липсват бизнес планове и технико-икономически обосновки, показващи в цялост необходимостта и ефективността на финансирането.

- Установени са нарушения на ЗБ във връзка с кредитните ограничения за отпусканите от банките големи и вътрешни кредити.

- В редица банки вложенията в ДМА са над допустимите 50% от размера на собствения им капитал.

- В отделни случаи са констатирани нарушения на разрешителния режим на чл. 19 от ЗБ главно при придобиването на участия.

- Падежната структура на пасивите и активите е неблагоприятна по отношение на ликвидността.

При извършените тематични проверки беше установено, че в рамките на нормативно определения срок (30 юни 1998 г.) три от проверените банки са били с недостатъчен размер на минимално изисквания собствен капитал.

Дистанционен надзор

През отчетния период дирекция „Дистанционен надзор и анализи“ продължи работата си в следните няколко посоки:

- Периодичен месечен и тримесечен контрол и анализ на състоянието на търговските банки и спазването на надзорните регулации. Обект на внимание бяха процесите както в отделните банки, така и по групи банки и общо за системата. Бяха положени усилия за по-задълбочен анализ на тенденциите, зоните на риск и специфичните проблеми по банки и групи.

- Значително внимание бе отделено на информационната осигуреност на дирекцията и управление „Банков надзор“, като за тази цел бе сложено началото на нова система за приемане, контрол и обобщаване на данните, постъпващи от търговските банки.

- Бяха изготвени специфични анализи по отделни проблеми от дейността на търговските банки: оценка за ефекта от ревалоризацията на ДМА върху показателите на системата; движението на капиталовата позиция на банките и източниците за постигане на изискванията на Наредба № 8; предварителен анализ на ефективността от изменения в определени надзорни регулации.

- Дирекцията извърши агрегиране на предоставените от търговските банки данни по ЗИОНК.

- Продължи работата по разработване на системата за ранно предупрежда-

дение за риска в системата и по конкретни търговски банки, като първоначален вариант на системата бе тестван за банките със системно значение.

Всички инспектори от дирекцията се включиха в различни специализирани курсове по банков надзор, включващи оценка на риска и качеството на активите, международните счетоводни стандарти, специфични техники на дистанционния надзор.

Специален надзор

За първото полугодие са извършени насрещни проверки в 37 небанкови финансови институции по спазване на Закона за сделките с валутни ценности и за валутния контрол. В 11 търговски банки са извършени проверки по структурата на акционерния капитал, търговията с ДЦК (ЗУНК). Проверени са 8 търговски банки за дейността им като инвестиционни посредници. Установени са следните нарушения:

в търговските банки

- акционерните книги не се водят по разпоредбите на Търговския закон;
- нарушения на чл. 3 от Наредбата за условията и реда за придобиване и изплащане на държавни дългосрочни облигации, емитирани в резултат на структурната реформа;

- нарушения на Закона за счетоводството;

в небанковите финансови институции

- валутни операции (продажба на валута, преводи в чужбина) без необходимите документи;

- привличане на депозити и отпускане на кредити под формата на договори за съвместна дейност, финансови услуги, издаване и приемане на записи на заповед и полици;

- извършване на сконтови и гаранционни сделки и сделки с чуждестранни платежни средства по безкасов начин.

Надзорни мерки

В съответствие с утвърдената надзорна практика за отстраняване на допуснатите от някои банки отклонения от надзорните изисквания основният акцент беше поставен върху неформалните мерки – срещи с ръководства на банки, разговори и съвместно набелязване на мерки. Въз основа на констатациите от проверките беше подготвен меморандум за разбирателство с една банка и предстои неговото подписване. Наред с това в случаите, когато се налагаше, бяха прилагани и формални принудителни мерки. В една търговска банка бяха назначени квестори, благодарение на които в кратък срок банката постигна необходимата стабилизация и правомощията на квесторите бяха прекратени. Бяха дадени задължителни предписания за отстраняване на нарушения и предприемане на мерки от една търговска банка, а към друга бе отправено писмено предупреждение. Въз основа на постигнатите резултати може да се твърди, че ефективността на приложените формални и неформални надзорни мерки е добра. В края на отчетния период бяха предприети действия по установяване на извършени в банките административни нарушения и налагане на административни наказания и имуществени санкции.

Поради нарушения на нормативната база Управителният съвет на БНБ отне разрешенията за извършване на сделки с чуждестранни платежни средства на 156 небанкови финансови институции. При констатирани нарушения, за които има основание да се предполага, че представляват състав на престъпление, са сезирани органите на прокуратурата и са заведени преписки за предварително производство.

VI. Финансови резултати от дейността на БНБ

Към 30 юни 1998 г. превишението на приходите над разходите на БНБ е в размер на 60 627 761 хил. лв.³⁸

Основните видове приходи, произтичащи от дейността на Българската народна банка, са приходите от лихви, такси, комисиони и печалбите от курсови разлики. Приходите на БНБ в условията на паричен съвет зависят преди всичко от управлението на валутния резерв на банката съгласно изискванията на чл. 28 и 31 от Закона за БНБ.

С въвеждането на паричен съвет БНБ преустанови рефинансирането на търговските банки и финансирането на държавния бюджет, което доведе до намаляването на левовите приходи от лихви на банката. Към 30 юни 1998 г. приходите от лихви в размер на 93 559 млн. лв. се разпределят на приходи от лихви по валутни операции за 93 551 млн. лв. и приходи от санкциониращи лихви от търговските банки за 8 млн. лв. Относителният дял на лихвите по валутни операции е над 99% и те представляват основният приход от лихви, като за същия период на предходната година този дял е 18%.

Основните видове разходи, произтичащи от дейността на банката, са разходите за лихви, такси, комисиони, разходите за дейността на БНБ и разходи за провизии. Разходите за лихви на Българската народна банка за първото полугодие са 45 647 млн. лв., разпределени на платени лихви по левови депозити в размер на 3351 млн. лв., и на платени лихви по валутни операции в размер на 43 296 млн. лв. Платените лихви по валутни операции включват лихвите по ценните книжа и лихвите по депозити във валута на първостепенни разпоредители с бюджетни средства и представляват 92.82% от общите разходи за лихви.

В разходите за такси и комисиони са включени таксите, които БНБ плаща за ангажимент към МВФ по стабилизационния кредит. Приходите от такси и комисиони са несъществени приходи за банката, което може отчасти да се обясни с безплатно обслужване на сметките на първостепенните разпоредители с бюджетни средства и търговските банки.

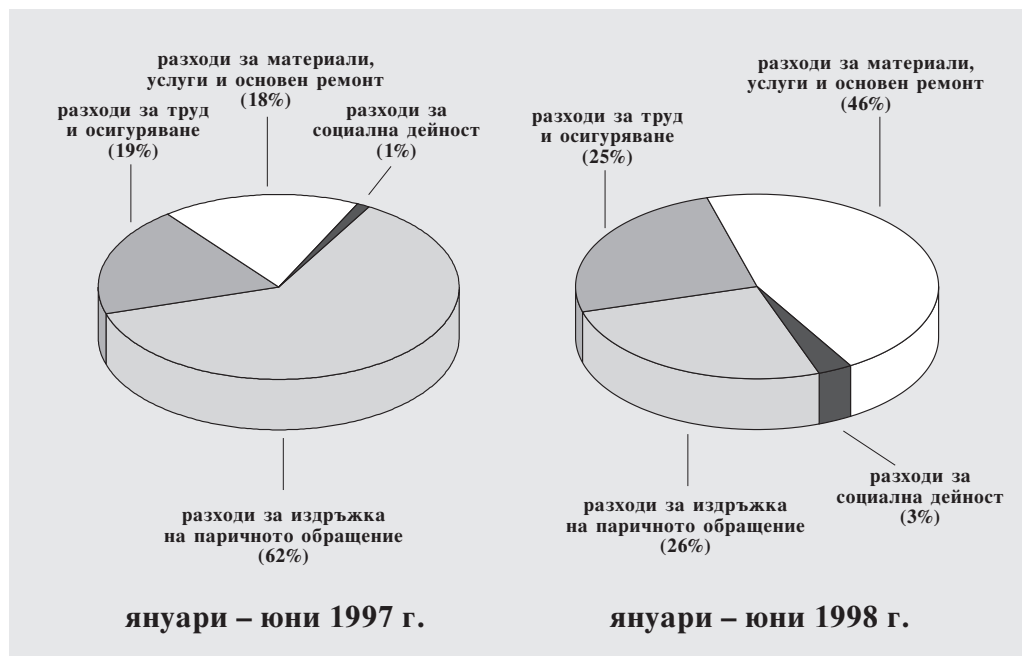
Ценни книжа във валута в оборотния портфейл на БНБ са търгуеми и за шестте месеца на 1998 г. приходите на банката нараснаха с 9477 млн. лв.

Печалбите и загубите, реализирани от покупко-продажба на валута, нетно за полугодията са 5243 млн. лв. Влиянието на преоценката на активите и пасивите, деноминирани в чуждестранна валута, е отразено съгласно чл. 36 от Закона за БНБ по специална резервна сметка.

Разходите за дейността на БНБ към 30 юни 1998 г. сочат намаление в сравнение със същия период на предходната година. В условията на паричен съвет повече от всякога БНБ провежда политика на ограничаване на разходите за издръжка на банката, както и за целесъобразност и законосъобразност при разходването на средствата за текуща издръжка.

³⁸ Счетоводните отчети на Българската народна банка са изготвени в съответствие със счетоводните принципи, посочени в чл. 5 от Закона за счетоводството, и с Международните счетоводни стандарти.

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ТЕКУЩА ИЗДРЪЖКА НА БНБ

Източник: БНБ.

Извънредните приходи и разходи на Българската народна банка към 30 юни 1998 г. са съществени пера, които са породени от събития или сделки извън обсега на нормалната работа на банката и които не биха могли да възникнат отново в бъдеще.

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ НА БНБ

(хил. лв.)

	Към 30 юни 1997 г.	Към 30 юни 1998 г.
Приходи от лихви и аналогични приходи	327 346 775	93 559 383
Разходи за лихви и аналогични разходи	124 884 611	46 646 910
Нетен доход от лихви	202 462 164	46 912 473
Приходи от такси и комисиони	208 294	422 057
Разходи от такси и комисиони	2 821 089	1 127 328
Нетен доход (загуба) от ценни книжа в оборотен портфейл	-1 789 061	9 493 103
Нетен доход (загуба) от ценни книжа в инвестиционен портфейл	0	0
Нетен доход (загуба) от курсови разлики по валутни операции	-17 763 544	5 243 823
Други приходи (загуби) от банкови операции	0	0
Общо нелихвени доходи от банкови операции	-22 165 400	14 031 655
Разходи за дейността	14 018 843	13 653 261
Разходи (приходи) от провизии	87 300 419	23 213 146
Разходи от преоценка на дълготрайни активи и инвестиции	0	0
Други приходи	4 685 508	1 658 250
Други разходи	18 065 753	0
Превишение на приходите над разходите преди включване на извънредните разходи	65 597 257	72 162 263
Извънредни приходи	174 544 076	1 435 707
Извънредни разходи	0	12 970 209
Превишение на приходите над разходите след включване на извънредни приходи (разходи)	240 141 333	60 627 761

Източник: БНБ.

Приложения

Съдържание

Брутен вътрешен продукт _____	75
Индекси на потребителските цени (предходен месец = 100) _____	76
Индекси на потребителските цени _____	76
Платежен баланс за 1997 г. (по четвъртото издание на „Ръководство по платежен баланс“ на МВФ) _____	77
Платежен баланс за 1998 г. (по четвъртото издание на „Ръководство по платежен баланс“ на МВФ) _____	79
Платежен баланс за 1997 г. (по петото издание на „Ръководство по платежен баланс“ на МВФ) _____	80
Платежен баланс за 1998 г. (по петото издание на „Ръководство по платежен баланс“ на МВФ) _____	83
Износ по стокови групи _____	85
Внос по стокови групи _____	86
Износ. Начин на използване _____	87
Внос. Начин на използване _____	88
Износ по основни търговски партньори _____	89
Внос по основни търговски партньори _____	90
Консолидиран държавен бюджет _____	91
Касово изпълнение на централния републикански бюджет _____	93
Паричен отчет за 1998 г. _____	95
Аналитична отчетност на БНБ _____	98
Аналитична отчетност на ТБ и ДСК _____	100
Лихвени проценти по краткосрочни кредити _____	103
Лихвени проценти по едномесечни депозити _____	103
Купюрен строеж на емисията от банкноти и монети _____	104
Сборен баланс на търговските банки и ДСК _____	105
Сборен отчет за приходите и разходите на търговските банки и ДСК _____	107
Ликвидност (съгласно Наредба № 11 на БНБ) _____	108
Валутен риск (съгласно Наредба № 4 на БНБ) _____	108
Кредитна концентрация (съгласно Наредба № 7 на БНБ) _____	108
Капиталова адекватност на търговските банки (съгласно Наредба № 8 на БНБ) _____	109
Баланс на управление „Емисионно“ на БНБ _____	110
Баланс на управление „Банково“ на БНБ _____	110
По-важни решения на Управителния съвет на БНБ _____	111

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ

	1997 г. ¹	януари – юни 1998 г.	Темп на растеж спрямо първото полугодие на 1997 г., %
	(по текущи цени, млрд. лв.)		
БВП	17103.433	9514.237	11.9
Селско и горско стопанство	3987.312	1273.991	8.0
Индустрия	4482.908	2730.833	19.5
Услуги	6765.982	4279.207	4.8
Общо сектори по базисни цени	15236.202	8284.031	10.0
Корективи ²	1867.231	1230.206	-
КРАЙНО ТЪРСЕНЕ	17103.433	9514.237	11.9
Крайно потребление	14389.824	8077.248	11.7
Крайни потребителски разходи на домакинствата	12208.663	6793.072	13.7
Крайни потребителски разходи на нетърговски организации, обслужващи домакинствата	65.422	43.675	9.6
Крайни потребителски разходи на правителството	1067.713	626.901	1.4
Бруто капиталобразуване	2025.004	1294.664	-
Бруто капиталобразуване на основен капитал	1931.561	982.408	-5.5
Физическо изменение на запасите	93.443	312.256	-
Външнотърговско салдо ³	948.814	206	5.6
Статистическа разлика	-260.209	-63.404	-

¹ По предварителни данни на НСИ.

² Включва акцизи и данък върху добавената стойност, мита върху вноса и косвено измерени услуги на финансовите посредници.

³ Нетен износ на стоки и услуги, без туристически услуги.

Източник: НСИ.

ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ
(предходен месец = 100)

Групи стоки (услуги)	1997 г.						1998 г.					
	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
Общ индекс на потребителските цени	143.50	342.70	112.3	99.30	105.60	100.80	102.0	101.7	99.9	100.1	100.5	98.1
Хранителни стоки	145.90	377.30	106.00	96.10	109.10	98.80	103.2	102.3	100.3	99.6	100.5	96.7
Нехранителни стоки	144.90	367.50	102.90	94.40	99.60	102.00	99.7	100.1	98.2	100.5	100.0	99.3
Услуги	133.50	170.90	200.40	124.70	105.70	104.40	101.7	102.7	101.5	101.1	101.2	101.2
Храна*	145.80	371.30	107.20	96.60	109.30	99.00	103.3	102.3	100.3	99.6	100.4	96.7
Спиртни напитки	136.50	413.60	111.40	96.20	104.60	109.80	99.7	100.8	100.7	103.2	103.4	101.2
Тютюневи изделия	152.40	423.80	102.00	86.50	97.70	103.90	100.6	100.0	100.0	99.7	100.6	100.7
Жилище	154.50	345.00	112.10	101.20	99.50	104.80	101.9	108.1	102.7	100.8	100.3	102.0
Енергия за битови нужди	131.10	132.10	254.40	133.60	103.90	102.00	100.2	100.2	99.9	100.0	100.1	100.2
Домашно обзавеждане	152.70	391.00	84.80	94.30	96.30	102.30	100.7	100.9	100.7	100.1	99.4	99.7
Облекло и обувки	143.60	388.90	90.90	94.30	99.70	102.40	98.2	99.1	100.7	101.3	100.7	98.9
Лична хигиена и здравеопазване	140.40	431.10	102.90	96.20	102.70	103.10	100.7	101.1	100.4	101.3	99.8	98.9
Образование и свободно време	140.00	233.00	100.80	120.30	109.10	105.30	104.3	102.2	103.3	99.5	100.6	101.1
Транспорт и съобщения	136.10	255.90	158.00	96.30	101.60	101.80	100.7	101.1	93.6	101.5	101.4	100.4
Други	131.10	206.70	126.40	165.90	120.60	109.80	104.4	110.4	101.7	103.4	100.9	107.4

Източник: НСИ.

ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ

Групи стоки (услуги)	1997 г.						1998 г.					
	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
Общ индекс на потребителските цени	143.50	491.77	552.26	548.40	579.11	583.74	102.00	103.73	103.63	103.73	104.25	102.27
Хранителни стоки	145.90	550.48	583.51	560.75	611.78	604.44	103.20	105.57	105.89	105.47	105.99	102.50
Нехранителни стоки	144.90	532.51	547.95	517.27	515.20	525.50	99.70	99.80	98.00	98.49	98.49	97.80
Услуги	133.50	228.15	457.22	570.15	602.65	629.16	101.70	104.45	106.01	107.18	108.46	109.77
Храна*	145.80	541.36	580.33	560.60	612.74	606.61	103.30	105.68	105.99	105.57	105.99	102.49
Спиртни напитки	136.50	564.56	628.92	605.03	632.86	694.88	99.70	100.50	101.20	104.44	107.99	109.29
Тютюневи изделия	152.40	645.87	658.79	569.85	556.75	578.46	100.60	100.60	100.30	100.30	100.90	101.61
Жилище	154.50	533.03	597.52	604.69	601.67	630.55	101.90	110.15	113.13	114.03	114.38	116.66
Енергия за битови нужди	131.10	173.18	440.58	588.61	611.57	623.80	100.20	100.40	100.30	100.30	100.40	100.60
Домашно обзавеждане	152.70	597.06	506.30	477.44	459.78	470.35	100.70	101.61	102.32	102.42	101.81	101.50
Облекло и обувки	143.60	558.46	507.64	478.70	477.27	488.72	98.20	97.32	98.00	99.27	99.97	98.87
Лична хигиена и здравеопазване	140.40	605.26	622.82	599.15	615.33	634.40	100.70	101.81	102.21	103.54	103.34	102.20
Образование и свободно време	140.00	326.20	328.81	395.56	431.55	454.43	104.30	106.59	110.11	109.56	110.22	111.43
Транспорт и съобщения	136.10	348.28	550.28	529.92	538.40	548.09	100.70	101.81	95.29	96.72	98.08	98.47
Други	131.10	270.98	342.52	568.25	685.31	752.46	104.40	115.26	117.22	121.20	122.29	131.34

* Включително цените в заведенията за обществено хранене.

Източник: НСИ.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС ЗА 1997 г.*

(млн. ш. д.)

	I	II	III	I грим.	IV	V	VI	II грим.	I полуг.	VII	VIII	IX	III грим.	X	XI	XII	IV грим.	Общо
ТЕКУЩА СМЕТКА ¹	-9.1	79.6	82.4	152.8	80.4	58.4	-56.3	82.5	235.3	0.3	57.0	69.6	126.9	49.7	-15.2	19.1	53.7	415.9
Търговски баланс ²	97.9	110.7	98.1	306.7	63.1	53.4	-72.1	44.5	351.2	67.6	-2.3	18.8	84.1	2.5	-44.6	-24.4	-66.4	368.8
Износ, FOB	399.7	381.4	406.1	1187.2	411.3	439.2	381.6	1232.1	2419.3	452.1	405.3	408.8	1266.2	417.7	403.3	420.3	1241.3	4926.8
Внос, FOB	301.8	270.6	308.1	880.5	348.2	385.8	453.7	1187.6	2068.1	384.5	407.6	390.0	1182.1	415.2	447.9	444.6	1307.7	4558.0
Услуги, нето	-113.2	-35.2	-48.1	-196.5	-2.1	-9.0	2.2	-8.9	-205.3	-85.1	44.7	8.6	-31.8	25.1	8.2	14.1	47.3	-189.8
Послужия:	118.8	82.8	97.7	299.3	108.0	115.6	112.6	336.2	635.5	165.2	187.0	142.5	494.8	136.1	137.9	143.3	417.2	1547.5
туризъм ³	31.2	27.3	30.4	88.9	30.5	33.5	31.0	95.0	184.0	51.0	54.2	43.8	149.0	39.2	37.2	38.9	115.2	448.2
туризъм ⁴	16.5	10.9	12.5	40.0	13.1	17.4	18.3	48.8	88.8	61.2	74.1	47.3	182.7	33.9	30.3	33.4	97.6	369.0
лихви ⁵	29.2	6.3	7.9	43.4	7.1	5.0	26.6	38.6	82.1	4.4	10.0	12.1	26.5	17.5	11.4	20.5	49.5	158.1
друг доход	8.2	5.0	9.4	22.5	3.2	3.6	3.1	9.9	32.5	3.3	2.6	3.2	9.1	3.5	3.3	4.2	11.0	52.6
други услуги	33.7	33.2	37.5	104.4	54.0	56.1	33.6	143.7	248.1	45.3	46.1	36.2	127.5	42.0	55.7	46.3	144.0	519.6
Плащания:	232.0	118.0	145.8	495.8	110.2	124.5	110.4	345.1	840.8	250.2	142.3	134.0	526.5	111.0	129.7	129.2	369.9	1737.3
туризъм ³	32.1	33.0	33.3	98.3	32.7	38.8	46.1	117.7	216.0	46.5	47.8	48.0	142.4	48.4	48.9	48.6	145.9	504.3
туризъм ⁴	15.8	21.3	17.0	54.1	9.4	12.7	13.0	35.1	89.2	23.9	23.0	25.8	72.7	22.5	18.6	18.5	59.7	221.6
лихви ⁵	145.2	22.8	44.8	212.8	18.1	16.5	23.9	58.5	271.3	150.3	26.7	33.4	210.4	6.9	14.8	17.4	39.1	520.8
друг доход	3.8	4.1	2.4	10.2	0.6	3.9	5.0	9.5	19.7	2.4	0.9	1.4	4.6	0.6	19.8	2.0	22.4	46.7
други услуги	35.2	36.8	48.4	120.4	49.2	52.7	22.3	124.2	244.6	27.1	44.0	25.3	96.5	32.6	27.5	42.6	102.8	443.9
Трансфери (частни), нето	-0.9	2.2	4.4	5.6	11.5	10.9	10.5	33.0	38.6	11.1	9.1	10.5	30.8	10.8	14.6	13.2	38.6	108.0
Послужия	9.0	6.7	8.4	24.1	13.0	12.4	11.9	37.3	61.4	13.0	10.7	12.5	36.2	13.7	18.6	16.2	48.6	146.1
Плащания	9.9	4.5	4.0	18.4	1.4	1.5	1.4	4.3	22.7	1.9	1.5	2.0	5.4	2.9	4.0	3.0	10.0	38.1
Безвъзмездни трансфери, нето ⁶	7.1	1.8	28.0	36.9	7.9	3.0	3.0	13.9	50.8	6.6	5.5	31.7	43.8	11.3	6.7	16.2	34.2	128.8
КАПИТАЛОВА СМЕТКА ^{1,7}	-41.3	-34.6	-16.4	-92.4	294.9	86.4	3.7	385.0	292.6	130.7	-15.3	-4.8	110.5	76.5	-21.5	-60.9	-5.9	397.2
Директни инвестиции в България ⁸	14.6	5.6	21.4	41.5	152.3	63.6	57.6	273.5	315.0	48.4	22.3	19.0	89.6	51.9	6.3	26.0	84.2	488.8
Директни инвестиции в чужбина	-0.2	0.2	-0.1	0.0	0.7	0.0	0.0	0.7	0.7	0.4	0.0	0.3	0.7	0.1	0.0	0.2	0.3	1.7
Порфейлни инвестиции, нето	3.9	10.4	14.8	29.2	82.7	19.1	46.9	148.7	177.9	57.3	-34.8	-13.3	9.3	-7.1	-48.6	-48.4	-104.0	83.2
Активи	2.4	1.1	-8.4	-4.8	-0.7	-0.4	0.1	-1.1	-5.9	8.5	-11.7	-0.1	-3.3	-6.1	2.5	-0.7	-4.3	-13.6
Пасиви	1.5	9.3	23.2	34.0	83.4	19.6	46.8	149.8	183.8	48.9	-23.0	-13.2	12.7	-1.0	-51.0	-47.7	-99.7	96.7
Средносрочни и дългосрочни заеми, нето	-16.7	-7.9	-10.6	-35.2	-8.3	1.4	6.5	-0.4	-35.6	2.0	43.5	-1.6	43.8	-10.7	11.0	-159.9	-159.6	-151.4
Получени	5.1	1.9	7.2	14.2	6.6	10.9	11.3	28.8	43.0	7.4	56.1	10.8	74.2	5.9	15.1	25.6	46.6	163.8
Официални	5.1	1.7	4.4	11.1	6.6	10.9	11.1	28.6	39.8	7.1	53.7	10.3	71.1	5.9	15.1	25.6	46.6	157.5
Частни	0.0	0.2	2.9	3.1	0.0	0.0	0.1	0.1	3.2	0.3	2.3	0.5	3.1	0.0	0.0	0.0	0.1	6.4
Изплатени главници	21.8	9.8	17.8	49.5	14.9	9.5	4.8	29.2	78.6	5.4	12.6	12.4	30.4	16.6	4.1	185.5	206.2	315.2
Подкрепа на платежния баланс	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Европейски съюз – заеми	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
								0.0										0.0

(продължава)

(продължение)

(млн. щ. д.)

	I	II	III	I трим.	IV	V	VI	II трим.	I полугод.	VII	VIII	IX	III трим.	X	XI	XII	IV трим.	Общо
Предоставени заеми, нето	29.7	26.7	34.0	90.4	15.0	24.3	-0.2	39.2	129.5	0.8	0.2	3.0	4.0	2.6	1.4	1.5	5.5	139.0
Предоставени	0.1	0.0	0.0	0.1	9.5	0.0	0.3	9.8	9.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	9.9
Изплатени главници ⁹	29.8	26.7	34.0	90.5	24.6	24.3	0.1	48.9	139.4	0.8	0.2	3.0	4.0	2.6	1.4	1.5	5.5	148.9
Краткосрочен дълг, нето	-4.2	-6.0	-1.2	-11.4	26.3	2.9	-11.4	17.8	6.4	11.0	0.4	-8.4	3.0	1.4	-11.2	22.1	12.3	21.7
Търговски кредити, нето	1.3	-0.9	3.0	3.4	11.7	1.9	0.8	14.3	17.6	1.3	0.9	-1.2	1.0	-0.2	-1.0	-1.2	-2.4	16.2
Краткосрочни заеми, нето	-5.2	-4.8	-4.0	-14.1	14.7	1.2	-12.2	3.7	-10.4	10.0	-0.4	-5.9	3.7	4.5	-10.2	-6.7	-12.4	-19.0
Получени	16.0	15.9	18.9	50.8	29.2	29.5	10.5	69.2	119.9	30.0	30.5	28.3	88.8	27.3	19.1	16.7	63.2	271.9
Изплатени главници	21.2	20.7	23.0	64.9	14.5	28.3	22.6	65.5	130.3	20.0	30.9	34.2	85.1	22.8	29.3	23.4	75.5	290.9
Клирингови сметки	-0.3	-0.2	-0.1	-0.6	-0.1	-0.2	0.0	-0.2	-0.8	-0.3	-0.1	-1.4	-1.8	-2.9	0.0	29.9	27.1	24.5
Друг капитал	-28.0	-42.2	-59.7	-129.9	-1.7	-34.3	-90.5	-126.5	-256.4	5.4	-44.5	-6.2	-45.2	15.5	30.0	91.0	136.4	-165.2
Валутни депозити на ТБ	-3.0	0.8	-80.1	-82.4	-8.9	-82.0	-131.3	-222.2	-304.6	-58.5	-88.0	-33.1	-179.7	-25.8	26.0	48.2	48.3	-435.9
Валутни депозити на фирми	6.0	-1.7	-1.7	2.7	1.1	0.3	3.4	4.8	7.5	-3.7	0.4	3.2	-0.2	-0.9	3.8	4.4	7.3	14.6
Друг краткосрочен капитал (нето)	-30.9	-41.3	22.2	-50.1	6.1	47.3	37.4	90.8	40.7	67.7	43.2	23.8	134.6	42.2	0.2	38.4	80.8	256.1
Други валутни депозити ¹⁰	-30.9	-41.3	22.2	-50.1	6.1	47.3	37.4	90.8	40.7	67.7	43.2	23.8	134.6	42.2	0.2	38.4	80.8	256.1
Други инвестиции	-40.4	-21.4	-15.1	-77.0	27.8	9.4	-5.2	32.0	-44.9	5.3	-2.4	2.4	5.3	22.8	-10.4	6.7	19.1	-20.6
Други активи	-35.3	-16.7	-9.1	-61.1	23.3	10.5	-8.5	25.3	-35.8	10.4	-3.1	-3.3	4.1	15.0	-11.5	0.4	4.0	-27.8
Други пасиви	-5.2	-4.7	-6.0	-15.9	4.5	-1.1	3.3	6.8	-9.1	-5.1	0.7	5.6	1.2	7.8	1.1	6.2	15.1	7.2
Грешки и пропуски	-52.5	-12.6	38.1	-27.1	17.9	-18.2	148.1	147.8	120.7	-5.7	72.9	89.4	156.7	11.9	50.3	45.5	107.7	385.1
ОБЩ БАЛАНС	-103.0	32.4	104.0	33.4	393.2	126.6	95.5	615.3	648.6	125.3	114.6	154.3	394.2	138.1	13.6	3.7	155.4	1198.2
ФИНАНСИРАНЕ ¹¹	103.0	-32.4	-104.0	-33.4	-393.2	-126.6	-95.5	-615.3	-648.6	-125.3	-114.6	-154.3	-394.2	-138.1	-13.6	-3.7	-155.4	-1198.2
Резерви на БНБ (увеличение:-)	102.8	-27.0	-109.4	-33.5	-588.7	-135.0	-103.7	-827.3	-860.9	-225.6	-194.5	-159.2	-579.3	-139.8	-13.8	-96.9	-250.5	-1690.7
Монетарно злато	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-38.1	-6.7	-11.1	-55.9	-9.3	8.9	3.1	2.7	-53.2
Специални права на тираж	-2.4	6.4	-2.2	1.8	8.9	1.0	-15.3	-5.4	-3.6	15.0	-0.7	0.3	14.7	-0.7	1.5	-10.8	-10.0	1.1
Резерна позиция при МВФ	1.3	0.4	-0.1	1.6	0.8	-0.9	0.1	0.0	1.5	1.0	-0.2	-0.1	0.7	-0.6	0.9	0.0	0.3	2.6
Ползвани кредити от МВФ, нето	-12.6	-5.4	-18.6	-36.6	171.3	-1.8	0.0	169.5	133.0	121.4	79.2	0.0	200.6	-7.6	0.0	68.2	60.6	394.2

* Аналитично представяне на платежния баланс в съответствие с четвъртото издание на „Ръководство по платежен баланс“ на МВФ.

¹ Данните за 1997 г. са предварителни.

² Предварителните данни за вноса и износа за 1998 г. са ревизирани. Данните са предоставени от Изчислителния център на МФ и коригирани от БНБ.

³ Оценка на БНБ.

⁴ Данни на НСИ и оценка на БНБ.

⁵ Дължими лихви.

⁶ Включително данни от Агенцията за чуждестранна помощ и Българския червен кръст.

⁷ Оприщителният знак (-) показва изтичане на капитал (нарастване на активи или намаляване на пасиви).

⁸ Данни от Министерството на финансите, Агенцията за приватизация, НСИ, Централния депозитар, отраслови министерства и БНБ.

⁹ Включва погашенията с природен газ на задълженията на Русия по споразумението „Ямбург“.

¹⁰ Включва изменението на валутните депозити на гражданите и частните фирми.

¹¹ Включва отсрочени плащания и просрочия.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС ЗА 1998 г.*

(млн. щ. д.)

	I	II	III	I трим.	IV	V	VI	II трим.	I полугод.
ТЕКУЩА СМЕТКА ¹	-137.9	102.3	-30.2	-65.7	78.8	-40.7	13.2	51.3	-14.5
Търговски баланс ²	-31.5	78.7	-28.5	18.8	34.5	-54.3	-10.3	-30.1	-11.4
Износ, FOB	335.2	408.6	358.7	1102.5	360.4	356.6	386.1	1103.1	2205.6
Внос, FOB	366.6	329.9	387.2	1083.8	325.9	410.9	396.4	1133.2	2217.0
Услуги, нето	-123.0	4.8	-26.2	-144.4	30.2	-3.3	3.7	30.6	-113.8
Постъпления:	117.0	107.0	109.2	333.2	119.9	107.2	127.4	354.5	687.8
транспорт ³	28.5	30.7	38.8	98.0	36.5	35.0	40.4	111.9	209.8
туризъм ⁴	29.3	25.7	28.5	83.5	28.2	31.5	41.5	101.3	184.7
лихви ⁵	17.7	21.4	8.4	47.5	20.9	12.4	12.1	45.4	92.9
друг доход	3.7	5.3	6.6	15.7	3.7	3.8	4.2	11.7	27.4
други услуги	37.9	23.8	27.0	88.7	30.6	24.4	29.2	84.3	172.9
Плащания:	240.0	102.2	135.4	477.6	89.7	110.5	123.7	323.9	801.5
транспорт ³	40.9	37.3	43.5	121.7	38.3	46.4	44.5	129.2	250.9
туризъм ⁴	15.9	15.2	18.6	49.7	19.0	19.6	18.5	57.1	106.9
лихви ⁵	148.5	29.1	29.3	206.9	6.0	13.6	27.0	46.7	253.7
друг доход	4.5	1.4	5.5	11.4	1.7	2.5	1.9	6.1	17.5
други услуги	30.2	19.1	38.5	87.8	24.7	28.3	31.7	84.8	172.6
Трансфери (частни), нето	15.6	9.9	13.0	38.5	11.3	11.3	19.3	42.0	80.5
Постъпления	17.4	11.2	14.6	43.1	13.4	13.2	21.0	47.6	90.8
Плащания	1.8	1.3	1.5	4.7	2.1	1.8	1.7	5.6	10.3
Безвъзмездни трансфери, нето ⁶	1.0	9.0	11.4	21.4	2.8	5.6	0.4	8.8	30.2
КАПИТАЛОВА СМЕТКА ^{1,7}	0.5	119.4	31.4	151.3	-22.5	50.8	4.6	33.0	184.3
Директни инвестиции в България ⁸	30.9	26.4	16.7	74.0	11.1	17.2	6.6	34.9	109.0
Директни инвестиции в чужбина	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Портфейлни инвестиции, нето	-10.3	-18.2	38.7	10.2	-27.4	-32.2	-28.5	-88.1	-77.9
Активи	0.9	-18.0	-15.2	-32.4	-22.6	-7.4	0.8	-29.2	-61.5
Пасиви	-11.2	-0.1	53.9	42.5	-4.8	-24.7	-29.3	-58.9	-16.4
Средносрочни и дългосрочни заеми, нето	8.7	-2.7	101.4	107.4	186.2	4.4	3.4	194.0	301.4
Получени	15.2	10.2	116.1	141.5	203.4	8.1	7.2	218.7	360.2
Официални	10.0	9.5	114.7	134.2	198.8	7.0	2.1	207.9	342.1
Частни	5.2	0.7	1.4	7.3	4.5	1.1	5.1	10.7	18.1
Изплатени главници	6.5	12.8	14.7	34.1	17.2	3.7	3.8	24.7	58.8
Подкрепа на платежния баланс	0.0	136.4	-161.6	-25.2	0.0	0.0	0.0	0.0	-25.2
Европейски съюз - заеми	0.0	136.4	-161.6	-25.2	0.0	0.0	0.0	0.0	-25.2
Предоставени заеми, нето	-13.3	0.2	0.1	-13.0	0.1	1.1	2.1	3.3	-9.6
Предоставени	20.5	3.2	0.0	23.7	0.0	0.0	0.0	0.0	23.7
Изплатени главници ⁹	7.2	3.5	0.1	10.7	0.1	1.1	2.1	3.3	14.1
Краткосрочен дълг, нето	-3.5	6.9	14.3	17.8	-206.1	-9.7	12.4	-203.3	-185.6
Търговски кредити, нето	0.4	1.8	-2.0	0.1	-0.6	0.3	1.0	0.7	0.9
Краткосрочни заеми, нето	-3.1	5.4	17.1	19.4	-12.0	-11.1	11.7	-11.4	8.0
Получени	16.5	17.7	38.1	72.4	5.2	0.6	28.3	34.1	106.5
Изплатени главници	19.6	12.3	21.1	53.0	17.2	11.7	16.7	45.6	98.5
Клирингови сметки	-0.7	-0.3	-0.8	-1.8	-193.5	1.1	-0.2	-192.6	-194.4
Друг капитал	19.0	-26.1	28.9	21.7	18.5	63.5	13.4	95.5	117.2
Валутни депозити на ТБ	-36.5	-6.1	32.4	-10.2	-0.6	37.5	19.7	56.6	46.4
Валутни депозити на фирми	-5.7	-4.2	8.0	-2.0	0.1	-1.0	0.9	0.0	-1.9
Друг краткосрочен капитал (нето)	61.2	-15.7	-11.5	33.9	19.0	27.0	-7.2	38.8	72.7
Други валутни депозити ¹⁰	61.2	-15.7	-11.5	33.9	19.0	27.0	-7.2	38.8	72.7
Други инвестиции	-31.0	-3.7	-6.9	-41.6	-4.9	6.4	-4.9	-3.4	-45.0
Други активи	-2.3	-0.4	-6.5	-9.3	-7.8	8.5	1.8	2.5	-6.8
Други пасиви	-28.7	-3.3	-0.4	-32.3	2.9	-2.1	-6.7	-5.9	-38.2
Грешки и пропуски	-18.2	-20.0	77.0	38.8	-16.0	87.7	13.9	85.6	124.4
ОБЩ БАЛАНС	-155.6	201.7	78.3	124.4	40.3	97.8	31.7	169.8	294.2
ФИНАНСИРАНЕ ¹¹	155.6	-201.7	-78.3	-124.4	-40.3	-97.8	-31.7	-169.8	-294.2
Резерви на БНБ (увеличение:-)	168.1	-198.5	-65.6	-96.0	-44.4	-263.8	-18.7	-327.0	-423.0
Монетарно злато	5.2	1.7	2.1	9.1	-5.6	-2.5	4.4	-3.7	5.4
Специални права на тираж	-5.0	14.0	-1.8	7.3	-9.3	10.8	-11.5	-10.1	-2.8
Резервна позиция при МВФ	0.2	-0.2	0.5	0.5	-0.4	0.4	0.1	0.1	0.6
Ползвани кредити от МВФ, нето	-12.6	-3.5	-15.6	-31.6	-7.4	166.0	-15.5	143.1	111.5

* Аналитично представяне на платежния баланс в съответствие с четвъртото издание на „Ръководство по платежен баланс“ на МВФ.

¹ Данните за 1997 г. са предварителни.

² Предварителните данни за вноса и износа за 1998 г. са ревизирани. Данните са предоставени от Изчислителния център на МФ и коригирани от БНБ.

³ Оценка на БНБ.

⁴ Данни на НСИ и оценка на БНБ.

⁵ Дължими лихви.

⁶ Включително данни от Агенцията за чуждестранна помощ и Българския червен кръст.

⁷ Отрицателният знак (-) показва изтичане на капитал (нарастване на активи или намаление на пасиви).

⁸ Данни от Министерството на финансите, Агенцията за приватизация, НСИ, Централния депозитар, отраслови министерства и БНБ.

⁹ Включва погашенията с природен газ на задълженията на Русия по споразумението „Ямбург“.

¹⁰ Включва изменението на валутните депозити на гражданите и частните фирми.

¹¹ Включва отсрочени плащания и просрочия.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС ЗА 1997 г.*

	I	II	III	I трим.	IV	V	VI	II трим.	I полугод.	VII	VIII	IX	III трим.	X	XI	XII	IV трим.	Общо
Текуща сметка ¹	-9.1	79.6	82.4	152.8	80.4	58.4	-56.3	82.5	235.3	0.3	57.0	69.6	126.9	49.7	-15.2	19.1	53.7	415.9
Стоки, услуги и доход, нето	-15.3	75.6	50.0	110.3	61.0	44.4	-69.8	35.6	145.9	-17.4	42.4	27.4	52.3	27.6	-36.4	-10.3	-19.1	179.1
кредит	518.5	464.2	503.9	1486.5	519.3	554.8	494.2	1568.3	3054.8	617.3	592.3	551.3	1760.9	553.8	541.2	563.6	1658.6	6474.3
дебит	-533.8	-388.6	-453.9	-1376.3	-458.3	-510.4	-564.0	-1532.7	-2909.0	-634.8	-549.9	-523.9	-1708.6	-526.2	-577.6	-573.8	-1677.6	-6295.2
Стоки, нето ²	97.9	110.7	98.1	306.7	63.1	53.4	-72.1	44.5	351.2	67.6	-2.3	18.8	84.1	2.5	-44.6	-24.4	-66.4	368.8
кредит	399.7	381.4	406.1	1187.2	411.3	439.2	381.6	1232.1	2419.3	452.1	405.3	408.8	1266.2	417.7	403.3	420.3	1241.3	4926.8
дебит	-301.8	-270.6	-308.1	-880.5	-348.2	-385.8	-453.7	-1187.6	-2068.1	-384.5	-407.6	-390.0	-1182.1	-415.2	-447.9	-444.6	-1307.7	-4558.0
Услуги, нето	-1.6	-19.6	-18.3	-39.5	6.3	2.9	1.4	10.6	-28.9	59.9	59.6	28.1	147.6	11.6	28.0	8.8	48.4	167.1
кредит	81.4	71.5	80.4	233.3	97.7	107.0	82.9	287.6	520.9	157.5	174.4	127.3	459.2	115.1	123.1	118.5	356.8	1336.8
Транспорт ³	31.2	27.3	30.4	88.9	30.5	33.5	31.0	95.0	184.0	51.0	54.2	43.8	149.0	39.2	37.2	38.9	115.2	448.2
Туризм ⁴	16.5	10.9	12.5	40.0	13.1	17.4	18.3	48.8	88.8	61.2	74.1	47.3	182.7	33.9	30.3	33.4	97.6	369.0
Други услуги	33.7	33.2	37.5	104.4	54.0	56.1	33.6	143.7	248.1	45.3	46.1	36.2	127.5	42.0	55.7	46.3	144.0	519.6
дебит	-83.0	-91.1	-98.7	-272.8	-91.4	-104.2	-81.5	-277.0	-549.9	-97.6	-114.8	-99.2	-311.6	-103.5	-95.1	-109.8	-308.4	-1169.8
Транспорт ³	-32.1	-33.0	-33.3	-98.3	-32.7	-38.8	-46.1	-117.7	-216.0	-46.5	-47.8	-48.0	-142.4	-48.4	-48.9	-48.6	-145.9	-504.3
Туризм ⁴	-15.8	-21.3	-17.0	-54.1	-9.4	-12.7	-13.0	-35.1	-89.2	-23.9	-23.0	-25.8	-72.7	-22.5	-18.6	-18.5	-59.7	-221.6
Други услуги	-35.2	-36.8	-48.4	-120.4	-49.2	-52.7	-22.3	-124.2	-244.6	-27.1	-44.0	-25.3	-96.5	-32.6	-27.5	-42.6	-102.8	-443.9
Доход, нето	-111.6	-15.5	-29.8	-157.0	-8.4	-11.8	0.8	-19.4	-176.4	-145.0	-14.9	-19.5	-179.4	13.5	-19.9	5.3	-1.1	-356.8
кредит	37.3	11.3	17.3	66.0	10.3	8.5	29.7	48.6	114.5	7.7	12.6	15.3	35.6	21.0	14.7	24.8	60.5	210.6
Централна банка	3.7	3.9	5.0	12.6	3.9	1.1	14.5	19.5	32.1	0.9	5.1	6.2	12.3	9.6	5.8	1.7	17.1	61.5
Държавно управление	22.7	0.0	0.0	22.7	0.0	0.0	0.0	0.0	22.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	22.7
Търговски банки	2.8	2.4	2.9	8.1	3.2	3.9	12.0	19.2	27.3	3.6	4.9	5.8	14.3	7.8	5.6	18.8	32.3	73.9
Други сектори	8.2	5.0	9.4	22.5	3.2	3.6	3.1	9.9	32.5	3.3	2.6	3.2	9.1	3.5	3.3	4.2	11.0	52.6
дебит	-149.0	-26.8	-47.1	-222.9	-18.8	-20.4	-28.9	-68.0	-291.0	-152.7	-27.6	-34.8	-215.0	-7.5	-34.6	-19.4	-61.5	-567.5
Централна банка	0.0	-6.3	0.0	-6.3	0.0	-6.1	0.0	-6.1	-12.3	0.0	-8.0	0.0	-8.0	0.0	-10.2	0.0	-10.2	-30.6
Държавно управление	-142.1	-16.3	-42.9	-201.2	-16.8	-10.2	-23.0	-50.0	-251.2	-138.1	-18.4	-31.5	-188.0	-6.1	-4.1	-17.2	-27.3	-466.5
Търговски банки	-3.1	-0.3	-1.9	-5.2	-1.3	-0.3	-0.9	-2.5	-7.8	-12.2	-0.2	-1.9	-14.4	-0.8	-0.5	-0.3	-1.5	-23.7
Други сектори	-3.8	-4.1	-2.4	-10.2	-0.6	-3.9	-5.0	-9.5	-19.7	-2.4	-0.9	-1.4	-4.6	-0.6	-19.8	-2.0	-22.4	-46.7
Текущи трансфери, нето	6.1	4.0	32.4	42.5	19.4	13.9	13.5	46.9	89.4	17.8	14.6	42.2	74.7	22.1	21.3	29.4	72.8	236.8
кредит	16.0	8.6	36.4	61.0	20.9	15.9	15.0	51.7	112.7	19.7	16.2	44.2	80.0	25.0	25.3	32.4	82.7	275.5
Държавно управление ⁵	7.1	1.9	28.0	36.9	7.9	3.5	3.0	14.4	51.4	6.6	5.5	31.7	43.8	11.3	6.7	16.2	34.2	129.4
Други сектори	9.0	6.7	8.4	24.1	13.0	12.4	11.9	37.3	61.4	13.0	10.7	12.5	36.2	13.7	18.6	16.2	48.6	146.1
дебит	-9.9	-4.5	-4.1	-18.5	-1.4	-2.0	-1.4	-4.8	-23.3	-1.9	-1.5	-2.0	-5.4	-2.9	-4.0	-3.0	-10.0	-38.7
Държавно управление	0.0	0.0	0.0	-0.1	0.0	-0.5	0.0	-0.5	-0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.6
Други сектори	-9.9	-4.5	-4.0	-18.4	-1.4	-1.5	-1.4	-4.3	-22.7	-1.9	-1.5	-2.0	-5.4	-2.9	-4.0	-3.0	-10.0	-38.1
Капиталова и финансова сметка ^{1,6}	60.4	-67.3	-120.3	-127.3	-99.0	-39.3	-91.9	-230.2	-357.5	42.5	-123.1	-147.9	-228.4	-51.6	-44.9	-67.8	-164.4	-750.4
Капиталова сметка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Финансова сметка	60.4	-67.3	-120.3	-127.3	-99.0	-39.3	-91.9	-230.2	-357.5	42.5	-123.1	-147.9	-228.4	-51.6	-44.9	-67.8	-164.4	-750.4

(млн. щ. д.)

(продължава)

(продължение)

(млн. ш. д.)

	I	II	III	I трим.	IV	V	VI	II трим.	I полугод.	VII	VIII	IX	III трим.	X	XI	XII	IV трим.	Общо
Преки инвестиции, нето	14.4	5.8	21.3	41.5	153.0	63.6	57.6	274.2	315.7	48.8	22.3	19.3	90.4	52.0	6.3	26.2	84.5	490.5
В чужбина	-0.2	0.2	-0.1	0.0	0.7	0.0	0.0	0.7	0.7	0.4	0.0	0.3	0.7	0.1	0.0	0.2	0.3	1.7
В страната ⁷	14.6	5.6	21.4	41.5	152.3	63.6	57.6	273.5	315.0	48.4	22.3	19.0	89.6	51.9	6.3	26.0	84.2	488.8
Портьфейлни инвестиции	3.9	10.4	14.8	29.2	82.7	19.1	46.9	148.7	177.9	57.3	-34.8	-13.3	9.3	-7.1	-48.6	-48.4	-104.0	83.2
Активи	2.4	1.1	-8.4	-4.8	-0.7	-0.4	0.1	-1.1	-5.9	8.5	-11.7	-0.1	-3.3	-6.1	2.5	-0.7	-4.3	-13.6
Пасиви	1.5	9.3	23.2	34.0	83.4	19.6	46.8	149.8	183.8	48.9	-23.0	-13.2	12.7	-1.0	-51.0	-99.7	-99.7	96.7
Други инвестиции	-59.5	-56.2	-47.2	-162.9	254.7	12.0	-92.6	174.1	11.2	124.9	77.1	-5.9	196.0	33.3	21.0	54.4	108.8	316.0
Активи	-33.6	-32.3	-34.8	-100.6	36.6	0.5	-99.2	-62.1	-162.7	16.7	-47.3	-6.4	-37.1	33.1	19.9	92.9	145.9	-54.0
Търговски кредити, нето	-0.1	0.0	0.0	-0.1	-9.5	9.6	0.1	0.2	0.1	-0.3	0.2	0.0	-0.2	0.0	0.0	0.0	-0.1	-0.2
Заеми	29.8	26.7	34.0	90.5	24.6	14.7	-0.3	39.0	129.5	1.1	0.0	3.0	4.2	2.7	1.4	1.5	5.6	139.3
Държавно управление ⁸	29.6	26.7	33.8	90.1	24.5	14.6	0.0	39.1	129.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	129.2
Дългосрочни	29.6	26.7	33.8	90.1	24.5	14.6	0.0	39.1	129.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	129.2
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Търговски банки	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	0.0	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	0.0	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5
Други сектори	0.2	0.0	0.2	0.4	0.0	0.1	-0.3	-0.1	0.3	0.7	0.0	3.0	3.8	2.7	1.4	1.5	5.6	9.6
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.5	1.6	0.2	0.1	1.3	1.5	3.1
Краткосрочни	0.2	0.0	0.2	0.4	0.0	0.1	-0.3	-0.1	0.3	0.7	0.0	1.5	2.2	2.5	1.3	0.3	4.1	6.5
Валутни депозити	3.0	-0.9	-81.8	-79.8	-7.8	-81.6	-127.9	-217.4	-297.1	-62.3	-87.7	-29.9	-179.9	-26.8	29.8	52.6	55.6	-421.4
Търговски банки	-3.0	0.8	-80.1	-82.4	-8.9	-82.0	-131.3	-222.2	-304.6	-58.5	-88.0	-33.1	-179.7	-25.8	26.0	48.2	48.3	-435.9
Други сектори	6.0	-1.7	-1.7	2.7	1.1	0.3	3.4	4.8	7.5	-3.7	0.4	3.2	-0.2	-0.9	3.8	4.4	7.3	14.6
Други активи	-35.3	-16.7	-9.1	-61.1	23.3	10.5	-8.5	25.3	-35.8	10.4	-3.1	-3.3	4.1	15.0	-11.5	0.4	4.0	-27.8
Държавно управление	-22.7	0.0	0.0	-22.7	0.0	0.0	0.0	0.0	-22.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-22.7
Търговски банки	-12.6	-16.7	-9.1	-38.4	23.3	10.5	-8.5	25.3	-13.1	10.4	-3.1	-3.3	4.1	15.0	-11.5	0.4	4.0	-5.1
Краткосрочни	-12.6	-16.7	-9.1	-38.4	23.3	10.5	-8.5	25.3	-13.1	10.4	-3.1	-3.3	4.1	15.0	-11.5	0.4	4.0	-5.1
Други	-30.9	-41.3	22.2	-50.1	6.1	47.3	37.4	90.8	40.7	67.7	43.2	23.8	134.6	42.2	0.2	38.4	80.8	256.1
Други валутни депозити ⁹	-30.9	-41.3	22.2	-50.1	6.1	47.3	37.4	90.8	40.7	67.7	43.2	23.8	134.6	42.2	0.2	38.4	80.8	256.1
Пасиви	-25.9	-23.9	-12.4	-62.3	218.0	11.6	6.6	236.2	174.0	108.2	124.4	0.5	233.1	0.2	1.1	-38.4	-37.1	370.0
Търговски кредити, нето	1.3	-0.9	3.0	3.4	11.7	1.9	0.8	14.3	17.6	1.3	0.9	-1.2	1.0	-0.2	-1.0	-1.2	-2.4	16.2
Заеми	-33.9	-18.3	-32.7	-85.0	177.7	1.4	-5.7	173.4	88.4	133.8	122.2	-8.5	247.5	-16.7	0.8	-68.5	-84.4	251.6
Централна банка	-12.6	-5.4	-18.6	-36.6	171.3	-1.8	0.0	169.5	133.0	121.4	79.2	0.0	200.6	-7.6	0.0	68.2	60.6	394.2
Ползвани кредити от МВФ	-12.6	-5.4	-18.6	-36.6	171.3	-1.8	0.0	169.5	133.0	121.4	79.2	0.0	200.6	-7.6	0.0	68.2	60.6	394.2
Получени	0.0	0.0	0.0	0.0	178.4	0.0	0.0	178.4	178.4	135.9	84.5	0.0	220.4	0.0	0.0	83.3	83.3	482.1
Изплатени главници	-12.6	-5.4	-18.6	-36.6	-7.0	-1.8	0.0	-8.8	-45.4	-14.5	-5.3	0.0	-19.7	-7.6	0.0	-15.2	-22.8	-87.9
Държавно управление	-3.8	-8.3	-11.7	-23.8	-7.8	2.7	7.9	2.8	-20.9	2.0	41.7	-2.2	41.4	-12.2	11.5	-101.9	-102.6	-82.1
Дългосрочни заеми	-3.8	-8.3	-11.7	-23.8	-7.8	2.7	7.9	2.8	-20.9	2.0	41.7	-2.2	41.4	-12.2	11.5	-101.9	-102.6	-82.1
Получени ¹⁰	5.1	1.7	4.4	11.1	6.6	10.9	11.1	28.6	39.8	7.1	53.7	10.3	71.1	5.9	15.1	25.6	46.6	157.5
Изплатени главници	-8.9	-10.0	-16.0	-34.9	-14.5	-8.1	-3.2	-25.8	-60.7	-5.1	-12.1	-12.5	-29.7	-18.0	-3.6	-127.5	-149.1	-239.5
Краткосрочни заеми	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Търговски банки	-12.3	0.0	-2.2	-14.5	-0.9	-3.8	-1.5	-6.2	-20.7	-1.8	-0.7	-1.1	-3.5	-1.4	-1.8	-27.6	-30.9	-55.1
Дългосрочни заеми	-12.3	0.0	-1.9	-14.2	0.0	-1.5	-1.5	-3.0	-17.2	-0.5	-0.7	-0.8	-2.0	-0.5	0.0	-27.5	-28.0	-47.2
Получени ¹⁰	0.9	0.0	0.0	0.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.9	0.0	0.4	0.4	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	1.3
Изплатени главници	-13.2	0.0	-1.9	-15.1	0.0	-1.5	-1.5	-3.0	-18.1	-0.6	-0.7	-1.2	-2.4	-0.5	0.0	-27.5	-28.0	-48.5
Краткосрочни заеми, нето	0.0	0.0	-0.3	-0.3	-0.9	-2.3	0.0	-3.2	-3.5	-1.2	0.0	-0.2	-1.5	-0.9	-1.8	-0.1	-2.9	-7.9
Други сектори, нето	-5.2	-4.6	-0.3	-10.1	15.0	4.2	-12.1	7.2	-2.9	12.2	2.0	-5.2	9.0	4.5	-8.9	-7.1	-11.5	-5.4
Дългосрочни заеми, нето	0.0	0.2	2.9	3.1	-0.5	0.0	0.1	-0.5	2.6	0.2	2.3	0.1	2.7	-0.9	-0.5	-0.6	-2.0	3.3
Краткосрочни заеми, нето	-5.2	-4.8	-3.1	-13.2	15.6	4.2	-12.2	7.7	-5.5	12.0	-0.4	-5.3	6.3	5.4	-8.4	-6.5	-9.5	-8.7

(продължава)

	I	II	III	I трим.	IV	V	VI	II трим.	I полугод.	VII	VIII	IX	III трим.	X	XI	XII	IV трим.	Общо
Валутни депозити	-5.2	-4.7	3.1	-6.8	4.5	-1.1	3.3	6.8	0.0	-5.1	0.7	5.6	1.2	7.8	1.1	6.2	15.1	16.3
Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Търговски банки	-5.2	-4.7	3.1	-6.8	4.5	-1.1	3.3	6.8	0.0	-5.1	0.7	5.6	1.2	7.8	1.1	6.2	15.1	16.3
Други пасиви	11.9	0.0	14.3	26.1	24.1	9.4	8.2	41.8	67.9	-21.8	0.7	4.5	-16.6	9.4	0.2	25.0	34.6	85.9
Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Държавно управление	0.0	0.0	21.1	21.1	23.2	10.1	5.9	39.2	60.3	-23.3	0.0	2.5	-20.8	11.8	0.0	2.5	14.3	53.8
Търговски банки	11.9	0.0	-6.8	5.0	0.9	-0.7	2.3	2.5	7.6	1.5	0.7	2.0	4.2	-2.4	0.2	22.5	20.3	32.1
Краткосрочни ¹⁰	11.9	0.0	-6.8	5.0	0.9	-0.7	2.3	2.5	7.6	1.5	0.7	2.0	4.2	-2.4	0.2	22.5	20.3	32.1
Други сектори, нето	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Други	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Резерви на БНБ (увеличение:-)	101.5	-27.4	-109.3	-35.1	-589.4	-134.1	-103.8	-827.3	-862.4	-188.5	-187.6	-148.0	-524.1	-129.9	-23.7	-100.0	-253.6	-1640.1
Монетарно злато	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Специални права на тираж	-2.4	6.4	-2.2	1.8	8.9	1.0	-15.3	-5.4	-3.6	15.0	-0.7	0.3	14.7	-0.7	1.5	-10.8	-10.0	1.1
Резервна позиция при МВФ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Валутни резерви	103.9	-33.8	-107.1	-36.9	-598.3	-135.1	-88.5	-821.9	-858.8	-203.5	-186.9	-148.3	-538.8	-129.2	-25.1	-89.3	-243.6	-1641.2
Грешки и пропуски	-51.2	-12.2	38.0	-25.5	18.6	-19.1	148.2	147.8	122.3	-42.8	66.1	78.3	101.5	1.9	60.1	48.7	110.7	334.5

* Стандартно представяне на платежния баланс на страната в съответствие с летното издание на МВФ „Ръководство по платежен баланс“.

¹ Данните за 1997 г. са предварителни.

² Предварителните данни за вноса и износа за 1998 г. са ревизиранни. Данните са предоставени от Изчислителния център на МФ и коригирани от БНБ.

³ Оценка на БНБ.

⁴ Данни на НСИ и оценка на БНБ.

⁵ Включително данни от Агенцията за чуждестранна помощ и Българския червен кръст.

⁶ Отрицателният знак (-) показва изтичане на капитал (нарастване на активи или намаление на пасиви).

⁷ Данни от Министерството на финансите, Агенцията за приватизация, НСИ, Централния депозитар, отраслови министерства и БНБ.

⁸ Включва погашенията с природен газ на задълженията на Русия по споразумението „Ямбург“.

⁹ Включва изменението на валутните депозити на гражданите и частните фирми.

¹⁰ Включва отсрочени и просрочени плащания на търговските банки към нерезиденти.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС ЗА 1998 г.*

(млн. щ. д.)

	I	II	III	I трим.	IV	V	VI	II трим.	I полугод.
Текуща сметка ¹	-137.9	102.3	-30.2	-65.7	78.8	-40.7	13.2	51.3	-14.5
Стоки, услуги и доход, нето	-154.4	83.5	-54.6	-125.6	64.7	-57.7	-6.6	0.5	-125.1
кредит	452.2	515.6	467.9	1435.7	480.3	463.8	513.5	1457.6	2893.3
дебит	-606.6	-432.2	-522.6	-1561.3	-415.6	-521.4	-520.1	-1457.1	-3018.5
Стоки, нето ²	-31.5	78.7	-28.5	18.8	34.5	-54.3	-10.3	-30.1	-11.4
кредит	335.2	408.6	358.7	1102.5	360.4	356.6	386.1	1103.1	2205.6
дебит	-366.6	-329.9	-387.2	-1083.8	-325.9	-410.9	-396.4	-1133.2	-2217.0
Услуги, нето	8.6	8.6	-6.4	10.9	13.3	-3.4	16.4	26.3	37.2
кредит	95.6	80.3	94.2	270.1	95.3	91.0	111.1	297.4	567.5
Транспорт ³	28.5	30.7	38.8	98.0	36.5	35.0	40.4	111.9	209.8
Туризм ⁴	29.3	25.7	28.5	83.5	28.2	31.5	41.5	101.3	184.7
Други услуги	37.9	23.8	27.0	88.7	30.6	24.4	29.2	84.3	172.9
дебит	-87.0	-71.7	-100.6	-259.3	-82.0	-94.3	-94.7	-271.1	-530.3
Транспорт ³	-40.9	-37.3	-43.5	-121.7	-38.3	-46.4	-44.5	-129.2	-250.9
Туризм ⁴	-15.9	-15.2	-18.6	-49.7	-19.0	-19.6	-18.5	-57.1	-106.9
Други услуги	-30.2	-19.1	-38.5	-87.8	-24.7	-28.3	-31.7	-84.8	-172.6
Доход, нето	-131.6	-3.8	-19.8	-155.2	16.9	0.0	-12.6	4.3	-150.9
кредит	21.4	26.7	15.0	63.1	24.6	16.2	16.4	57.1	120.3
Централна банка	9.6	16.0	1.0	26.6	12.5	6.5	6.0	25.1	51.7
Държавно управление	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Търговски банки	5.9	5.1	6.8	17.7	7.5	5.2	5.1	17.8	35.5
Други сектори	5.9	5.6	7.3	18.8	4.5	4.5	5.2	14.2	33.1
дебит	-153.0	-30.6	-34.8	-218.3	-7.7	-16.2	-29.0	-52.9	-271.2
Централна банка	0.0	-11.1	0.0	-11.1	0.0	-10.4	0.0	-10.4	-21.5
Държавно управление	-142.0	-14.9	-29.9	-186.8	-5.6	-3.0	-19.2	-27.8	-214.6
Търговски банки	-7.2	-4.0	0.0	-11.2	-0.9	-1.5	-6.9	-9.3	-20.5
Други сектори	-3.7	-0.6	-4.8	-9.2	-1.2	-1.3	-2.9	-5.4	-14.6
Текущи трансфери, нето	16.6	18.9	24.4	59.9	14.1	17.0	19.8	50.8	110.7
кредит	19.6	20.7	27.4	67.7	17.8	19.9	22.9	60.6	128.4
Държавно управление ⁵	2.2	9.5	12.9	24.6	4.4	6.7	1.9	13.0	37.6
Други сектори	17.4	11.2	14.6	43.1	13.4	13.2	21.0	47.6	90.8
дебит	-3.0	-1.9	-3.0	-7.9	-3.7	-3.0	-3.2	-9.8	-17.7
Държавно управление	-1.2	-0.5	-1.5	-3.2	-1.6	-1.1	-1.5	-4.2	-7.4
Други сектори	-1.8	-1.3	-1.5	-4.7	-2.1	-1.8	-1.7	-5.6	-10.3
Капиталова и финансова сметка ^{1,6}	150.6	-83.8	-49.5	17.3	-56.8	-44.9	-31.6	-133.3	-116.0
<i>Капиталова сметка</i>	<i>0.0</i>	<i>0.0</i>	<i>0.0</i>	<i>0.0</i>	<i>0.0</i>	<i>0.0</i>	<i>0.0</i>	<i>0.0</i>	<i>0.0</i>
Финансова сметка	150.6	-83.8	-49.5	17.3	-56.8	-44.9	-31.6	-133.3	-116.0
Преки инвестиции, нето	30.8	26.5	16.7	74.0	11.1	17.3	6.6	35.0	109.0
В чужбина	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
В страната ⁷	30.9	26.4	16.7	74.0	11.1	17.2	6.6	34.9	109.0
Портфейлни инвестиции	-10.3	-18.2	38.7	10.2	-27.4	-32.2	-28.5	-88.1	-77.9
Активи	0.9	-18.0	-15.2	-32.4	-22.6	-7.4	0.8	-29.2	-61.5
Пасиви	-11.2	-0.1	53.9	42.5	-4.8	-24.7	-29.3	-58.9	-16.4
Други инвестиции	-32.6	107.9	-36.6	38.7	-2.0	231.7	13.5	243.2	282.0
Активи	3.3	-26.3	22.4	-0.5	10.8	73.2	17.4	101.3	100.8
Търговски кредити, нето	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Заеми	-13.3	0.2	0.1	-13.0	0.1	1.1	2.1	3.3	-9.6
Държавно управление ⁸	-20.4	-3.2	0.0	-23.6	0.0	1.1	0.0	1.1	-22.5
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Краткосрочни	-20.4	-3.2	0.0	-23.6	0.0	1.1	0.0	1.1	-22.5
Търговски банки	0.0	0.8	0.0	0.8	0.0	0.0	2.0	2.0	2.8
Краткосрочни	0.0	0.8	0.0	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.8
Други сектори	7.1	2.7	0.1	9.9	0.1	0.0	0.1	0.2	10.1
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.2	0.2
Краткосрочни	7.1	2.7	0.1	9.9	0.0	0.0	0.0	0.0	9.9

(продължава)

(продължение)

(млн. щ. д.)

	I	II	III	I трим.	IV	V	VI	II трим.	I полуг.
Валутни депозити	-42.2	-10.4	40.4	-12.2	-0.5	36.6	20.6	56.7	44.5
Търговски банки	-36.5	-6.1	32.4	-10.2	-0.6	37.5	19.7	56.6	46.4
Други сектори	-5.7	-4.2	8.0	-2.0	0.1	-1.0	0.9	0.0	-1.9
Други активи	-2.3	-0.4	-6.5	-9.3	-7.8	8.5	1.8	2.5	-6.8
Държавно управление	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Търговски банки	-2.3	-0.4	-6.5	-9.3	-7.8	8.5	1.8	2.5	-6.8
Краткосрочни	-2.3	-0.4	-6.5	-9.3	-7.8	8.5	1.8	2.5	-6.8
Други	61.2	-15.7	-11.5	33.9	19.0	27.0	-7.2	38.8	72.7
Други валутни депозити ⁹	61.2	-15.7	-11.5	33.9	19.0	27.0	-7.2	38.8	72.7
<i>Пасиви</i>	<i>-36.0</i>	<i>134.2</i>	<i>-59.0</i>	<i>39.3</i>	<i>-12.8</i>	<i>158.6</i>	<i>-3.8</i>	<i>141.9</i>	<i>181.2</i>
Търговски кредити, нето	0.4	1.8	-2.0	0.1	-0.6	0.3	1.0	0.7	0.9
Заеми	-7.7	135.4	-59.5	68.2	-26.7	160.4	-0.7	133.0	201.3
Централна банка	-12.6	-3.5	-15.6	-31.6	-7.4	166.0	-15.5	143.1	111.5
Ползвани кредити от МВФ	-12.6	-3.5	-15.6	-31.6	-7.4	166.0	-15.5	143.1	111.5
Получени	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	166.0	0.0	166.0	166.0
Изплатени главници	-12.6	-3.5	-15.6	-31.6	-7.4	0.0	-15.5	-22.9	-54.5
Държавно управление	3.2	132.8	-61.5	74.5	-9.4	3.4	-1.3	-7.3	67.2
Дългосрочни заеми	3.9	133.1	-60.7	76.3	184.1	3.4	-1.1	186.4	262.7
Получени	10.0	145.8	114.7	270.6	198.8	7.0	2.1	207.9	478.5
Изплатени главници	-6.2	-12.7	-175.4	-194.3	-14.8	-3.5	-3.2	-21.5	-215.8
Краткосрочни заеми	-0.7	-0.3	-0.8	-1.8	-193.5	0.0	-0.2	-193.7	-195.5
Търговски банки	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.2	-0.1	-0.3	-0.3
Дългосрочни заеми	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1
Получени ¹⁰	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Изплатени главници	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1
Краткосрочни заеми, нето	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1	0.0	-0.1	-0.1
Други сектори, нето	1.7	6.1	17.5	25.4	-9.9	-8.8	16.2	-2.5	22.8
Дългосрочни заеми, нето	4.8	0.6	0.5	5.9	2.1	1.0	4.5	7.7	13.6
Краткосрочни заеми, нето	-3.1	5.4	17.1	19.4	-12.0	-9.8	11.7	-10.2	9.2
Валутни депозити	-28.7	-3.3	-0.4	-32.3	2.9	-2.1	-6.7	-5.9	-38.2
Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Търговски банки	-28.7	-3.3	-0.4	-32.3	2.9	-2.1	-6.7	-5.9	-38.2
Други пасиви	0.0	0.3	2.9	3.2	11.5	0.0	2.5	14.0	17.3
Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Държавно управление	0.0	0.0	2.5	2.5	11.5	0.0	2.5	14.0	16.5
Търговски банки	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Краткосрочни ¹⁰	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Други сектори, нето	0.0	0.3	0.4	0.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.8
Други	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Резерви на БНБ (увеличение:-)	162.7	-200.1	-68.2	-105.6	-38.5	-261.7	-23.3	-323.4	-429.0
Монетарно злато	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Специални права на тираж	-5.0	14.0	-1.8	7.3	-9.3	10.8	-11.5	-10.1	-2.8
Резервна позиция при МВФ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Валутни резерви	167.7	-214.1	-66.4	-112.9	-29.1	-272.5	-11.8	-313.4	-426.2
Грешки и пропуски	-12.8	-18.5	79.6	48.4	-21.9	85.6	18.4	82.0	130.4

* Стандартно представяне на платежния баланс на страната в съответствие с петото издание на МВФ „Ръководство по платежен баланс“.

¹ Данните за 1997 г. са предварителни.² Предварителните данни за вноса и износа за 1998 г. са ревизирани. Данните са предоставени от Изчислителния център на МФ и коригирани от БНБ.³ Оценка на БНБ.⁴ Данни на НСИ и оценка на БНБ.⁵ Включително данни от Агенцията за чуждестранна помощ и Българския червен кръст.⁶ Отрицателният знак (-) показва изтичане на капитал (нарастване на активи или намаление на пасиви).⁷ Данни от Министерството на финансите, Агенцията за приватизация, НСИ, Централния депозитар, отраслови министерства и БНБ.⁸ Включва погашенията с природен газ на задълженията на Русия по споразумението „Ямбург“.⁹ Включва изменението на валутните депозити на гражданите и частните фирми.¹⁰ Включва отсрочени и просрочени плащания на търговските банки към нерезиденти.

ИЗНОС ПО СТОКОВИ ГРУПИ

№	Стокови групи*	I тримесечие				II тримесечие				януари – юни				Промяна спрямо същия период на предходната година			
		млн. щ. д.		Промяна		млн. щ. д.		Промяна		1997		1998		млн. щ. д.		%	
		1997	1998	млн. щ. д.	%	1997	1998	млн. щ. д.	%	млн. щ. д.	отн. дял %	млн. щ. д.	отн. дял %	млн. щ. д.	отн. дял %	млн. щ. д.	%
1.	Неблагородни метали и изделия от тях, в т.ч.: Глава 72. Чугун, желязо и стомана Глава 74. Мед и изделия от мед Глава 79. Цинк и изделия от цинк Глава 73. Изделия от чугун, желязо или стомана	245.2 112.5 72.7 15.5 13.6	231.8 124.2 57.1 17.9 13.1	-13.4 11.7 -15.6 2.4 -0.5	-5.5 10.4 -21.5 15.5 -3.8	261.7 136.1 64.2 20.3 16.0	261.2 135.9 66.6 20.3 17.2	-0.4 -0.2 2.5 -0.8 1.2	-0.2 -0.1 3.8 -3.9 7.4	506.9 248.6 136.9 35.8 29.6	21.0 10.3 5.7 1.5 1.2	493.1 260.0 123.7 37.5 30.3	22.4 11.8 5.6 1.7 1.4	-13.8 11.5 -13.2 1.6 0.7	-2.7 4.6 -9.6 4.5 2.3		
2.	Текстил, кожени материали, дрехи, обувки и други потребителски стоки, в т.ч.: Глава 62. Облекла и допълнения за облеклата, различни от трикотажите или плетените Глава 61. Облекла и допълнения за облекла, трикотажни или плетени Глава 64. Обувки, тети и подобни артикули; части за тях	180.4	204.7	24.3	13.5	196.0	213.7	17.7	9.0	376.4	15.6	418.4	19.0	42.0	11.2		
3.	Химически продукти, пластмаси, каучук, в т.ч.: Глава 29. Органични химически продукти Глава 28. Неорганични химически продукти Глава 31. Торове Глава 39. Пластмаси и пластмасови изделия Глава 30. Фармацевтични продукти Глава 33. Етерични масла, готови парфюмерийни или тоалетни продукти Глава 40. Каучук и каучукови изделия	254.8 46.2 30.6 70.1 35.4 24.7 25.0 13.8	197.9 36.9 26.7 34.3 29.1 27.9 19.1 13.6	-56.9 -9.4 -3.9 -35.9 -6.3 3.2 -5.9 -0.2	-22.3 -20.2 -12.8 -51.1 -17.8 12.8 -23.5 -1.3	244.6 50.2 30.5 47.7 33.4 29.6 27.8 11.5	173.3 25.8 30.5 25.4 21.5 25.2 21.7 12.5	-71.2 -24.4 -0.5 -22.3 -11.9 -4.5 -6.1 1.0	-29.1 -48.5 -1.6 -46.7 -35.6 -15.1 -22.0 8.7	499.4 96.4 61.2 117.9 68.8 54.4 52.8 25.3	20.6 4.0 2.5 4.9 2.8 2.2 2.2 1.0	371.2 62.7 56.8 59.7 50.6 53.1 40.8 26.1	16.8 2.8 2.6 2.7 2.3 2.4 1.9 1.2	-128.2 -33.7 -4.4 -58.2 -18.2 -1.3 -12.0 0.8	-25.7 -35.0 -7.2 -49.4 -26.5 -2.4 -22.7 3.2		
4.	Машины, транспортни средства, апарати, инструменти, оръжия, в т.ч.: Глава 84. Ядрени реактори, котли, машини, апарати и механизми; части за тях Глава 85. Електрически машини и апарати Глава 89. Морско или речно корабоплаване	178.7	172.6	-6.0	-3.4	182.6	170.9	-11.8	-6.4	361.3	14.9	343.5	15.6	-17.8	-4.9		
5.	Продукти от животински и растителен произход, храни, напитки, тютюни, в т.ч.: Глава 22. Безалкохолни и алкохолни напитки и видове оцет Глава 24. Тютюн и обработени заместители на тютюна Глава 10. Житни растения	60.4 41.7 32.3	65.2 38.1 28.1	4.8 -3.6 -4.2	8.0 -8.6 -13.1	66.7 44.6 14.4	70.8 39.3 26.9	4.1 -5.4 12.6	6.1 -12.1 87.3	127.1 86.4 46.7	5.3 3.6 1.9	136.0 77.4 55.0	6.2 3.5 2.5	8.9 -9.0 8.3	7.0 -10.4 17.8		
6.	Минерални продукти и горива, в т.ч.: Глава 27. Минерални горива, минерални масла и продукти от тяхната дестилация Глава 25. Сол; сяра; пръст и камъни; гипс, вар и цимент	165.9 29.5 35.7 1.1	151.0 34.5 26.3 18.5	-14.9 5.0 -9.4 17.4	-9.0 17.1 -26.3 1593.0	144.1 40.1 30.6 0.8	162.9 43.9 31.4 16.3	18.8 3.7 0.7 15.5	13.1 9.3 2.4 1861.4	309.9 69.6 66.3 1.9	12.8 2.9 2.7 0.1	313.8 78.4 57.6 34.7	14.2 3.6 2.6 1.6	3.9 8.8 -8.7 32.8	1.3 12.6 -13.1 1709.0		
7.	Изделия от дърво, хартия, керамика и стъкло, в т.ч.: Глава 44. Дървен материал и изделия от дървен материал; дървени въглища	109.6	91.2	-18.4	-16.7	139.8	61.3	-78.5	-56.1	249.4	10.3	152.6	6.9	-96.9	-38.8		
	ОБЩО ИЗНОС (FOB)	84.4 15.5	76.5 9.0	-7.9 -6.5	-9.4 -42.2	89.8 21.6	36.5 15.1	-53.3 -6.4	-59.4 -29.9	174.3 37.1	7.2 1.5	113.0 24.1	5.1 1.1	-61.3 -13.0	-35.2 -35.0		
		52.7 18.5	53.3 18.0	0.6 -0.5	1.1 -2.6	63.3 21.9	59.7 22.9	-3.7 1.0	-5.8 4.4	116.0 40.4	4.8 1.7	112.9 40.9	5.1 1.9	-3.1 0.5	-2.7 1.2		
		1187.2	1102.5	-84.7	-7.1	1232.1	1103.1	-129.0	-10.5	2419.3	100.0	2205.6	100.0	-213.8	-8.8		

* Стоковите групи включват глави от Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките.

Източници: Данни от митнически декларации, получени от ИИЦ на МФ и НСИ и обработени от БНБ.

За 1997 г. – предварителни данни към 10 юли 1998 г.; за 1998 г. – предварителни данни към 10 септември 1998 г.

ВНОС ПО СТОКОВИ ГРУПИ

№	Стокови групи*	I тримесечие				II тримесечие				януари – юни				Промяна спрямо същия период на предходната година		
		млн. щ. д.		Промяна		млн. щ. д.		Промяна		1997		1998		млн. щ. д.		%
		1997	1998	млн. щ. д.	%	1997	1998	млн. щ. д.	%	млн. щ. д.	млн. щ. д.	млн. щ. д.	млн. щ. д.			
1.	Минерални продукти и горива, в т.ч.: Глава 27. Минерални горива, минерални масла и продукти от тяхната дестилация Глава 26. Руди, шлаки и пепели	396.4	396.8	0.3	0.1	451.7	302.8	-148.9	-33.0	848.2	699.6	29.1	-148.6	-17.5		
		330.1	323.7	-6.4	-1.9	373.1	212.4	-160.7	-43.1	703.2	536.1	22.3	-167.1	-23.8		
		34.6	46.8	12.3	35.4	43.8	53.6	9.8	22.4	78.3	3.5	100.4	4.2	22.1		
2.	Машины, транспортни средства, апарати, инструменти, оръжия, в т.ч.: Глава 84. Ядрени реактори, котли, машини, апарати и механизми; части за тях Глава 85. Електрически машини и апарати Глава 87. Автомобилни превозни средства Глава 90. Оптични измерителни или контролиращи инструменти и апарати	146.1	241.3	95.2	65.1	219.8	259.2	39.3	17.9	365.9	500.4	20.8	134.5	36.8		
		74.8	90.0	15.2	20.3	121.9	113.1	-8.9	-7.3	196.7	203.0	8.4	6.3	3.2		
		33.6	62.8	29.2	86.9	42.0	63.1	21.1	50.3	75.6	3.4	125.9	5.2	50.3		
		15.9	42.5	26.6	166.8	28.7	47.5	18.8	65.7	44.6	2.0	90.0	3.7	45.4		
		13.8	21.2	7.4	54.0	15.2	21.4	6.3	41.2	28.9	1.3	42.6	1.8	13.7		
3.	Текстил, кожени материали, дрехи, обувки и други потребителски стоки, в т.ч.: Глава 52. Памук Глава 55. Щапелни синтетични или изкуствени влакна Глава 61. Облекла и допълнения за облекла, трикотажни или плетени Глава 51. Вълна, фини и груби косми; прежди и тъкани от грива и опашки Глава 54. Синтетични или изкуствени нишки	132.7	173.6	40.9	30.8	203.9	220.2	16.3	8.0	336.6	393.8	16.4	57.2	17.0		
		28.1	37.6	9.5	33.6	34.6	29.1	-5.5	-15.9	62.7	2.8	66.7	2.8	3.9		
		22.8	23.7	0.9	4.0	27.7	29.9	2.2	8.0	50.5	2.3	53.7	2.2	3.1		
		9.3	17.6	8.3	88.7	14.1	21.3	7.2	51.5	23.4	1.0	38.9	1.6	15.5		
		13.3	3.1	30.6	22.6	21.5	21.5	-1.1	-4.8	32.8	1.5	34.8	1.4	2.0		
		9.5	13.5	4.0	42.6	14.7	19.2	4.6	31.1	24.1	1.1	32.7	1.4	8.6		
4.	Химически продукти, пластмаси, каучук, в т.ч.: Глава 39. Пластмаси и пластмасови изделия Глава 28. Неорганични химически продукти Глава 30. Фармацевтични продукти Глава 38. Различни видове продукти на химическата промишленост Глава 29. Органични химически продукти Глава 40. Каучук и каучукови изделия	107.0	145.0	38.0	35.5	171.1	209.2	38.1	22.3	278.1	354.2	14.7	76.1	27.4		
		19.8	28.5	8.6	43.5	24.0	32.9	8.9	36.9	43.8	2.0	61.3	2.6	17.5		
		6.8	6.1	-0.7	-9.9	37.9	53.2	15.3	40.5	44.7	2.0	59.3	2.5	14.6		
		11.9	21.4	9.5	79.5	23.8	24.9	1.1	4.6	35.7	1.6	46.2	1.9	10.6		
		17.3	23.4	6.1	35.0	24.3	25.6	1.3	5.5	41.6	1.9	49.0	2.0	7.4		
		22.5	22.7	0.2	0.7	24.8	21.0	-3.8	-15.4	47.3	2.1	43.7	1.8	-3.6		
		8.9	13.9	5.0	55.8	11.3	15.9	4.6	40.7	20.2	0.9	29.8	1.2	9.6		
5.	Продукти от животински и растителен произход, храни, напитки, тютюни, в т.ч.: Глава 17. Захар и захарни изделия	73.0	94.0	21.0	28.8	112.2	102.1	-10.1	-9.0	185.2	8.3	196.1	8.2	10.9		
		17.1	11.8	-5.3	-31.3	18.5	24.5	6.0	32.3	35.6	1.6	36.3	1.5	0.6		
6.	Неблагородни метали и изделия от тях, в т.ч.: Глава 72. Чугун, желязо и стомана Глава 76. Алуминий и изделия от алуминий	50.4	72.3	21.9	43.4	80.3	79.1	-1.2	-1.5	130.7	5.9	151.4	6.3	20.7		
		17.6	32.5	14.9	84.8	32.2	33.5	1.2	3.8	49.8	2.2	66.0	2.7	16.1		
		10.5	13.4	3.0	28.4	18.8	15.6	-3.1	-16.6	29.2	1.3	29.1	1.2	-0.1		
7.	Изделия от дърво, хартия, керамика и стъкло, в т.ч.: Глава 48. Хартии и картони; изделия от целулозна маса, от хартия или от картон ОБЩО ВНОС (CIF) (-) Транспортни разходи ОБЩО ВНОС (FOB)	40.7	52.7	12.0	29.5	45.2	55.5	10.3	22.9	85.9	3.9	108.2	4.5	22.3		
		21.8	28.1	6.3	28.8	22.1	29.8	7.7	34.8	43.9	2.0	57.9	2.4	14.0		
		946.4	1175.6	229.2	24.2	1284.2	1228.1	-56.1	-4.4	2230.6	100.0	2403.7	100.0	173.1		
		65.9	91.9		96.6	94.9				162.5		186.8		7.8		
		880.5	1083.8	203.3	23.1	1187.6	1133.2	-54.4	-4.6	2068.1		2217.0		148.8		

* Стоковите групи включват глави от Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките.

Източници: Данни от митнически декларации, получени от ИИЦ на МФ и НСИ и обработени от БНБ.

За 1997 г. – предварителни данни към 10 юли 1998 г.; за 1998 г. – предварителни данни към 10 септември 1998 г.

ИЗНОС. НАЧИН НА ИЗПОЛЗВАНЕ

№	Групи стоки	I тримесечие						II тримесечие						януари – юни						Промяна спрямо същия период на предходната година	
		1997			1998			1997			1998			1997			1998			млн. щ. д.	%
		млн. щ. д.	млн. щ. д.	%	млн. щ. д.	млн. щ. д.	%	млн. щ. д.	млн. щ. д.	%	млн. щ. д.	млн. щ. д.	%	млн. щ. д.	млн. щ. д.	%	млн. щ. д.	млн. щ. д.			
		1997	1998	%	1997	1998	%	1997	1998	%	1997	1998	%	1997	1998	%	1997	1998	%		
I. Потребителски стоки																					
1. Храни																					
2. Напитки																					
3. Цигари																					
4. Дрехи и обувки																					
5. Лекарства и козметика																					
6. Мебели и дом. обзавеждане																					
7. Други																					
II. Суровини и материали																					
1. Чугун, желязо и стомана																					
2. Цветни метали																					
3. Химически продукти																					
4. Торове																					
5. Текстилни материали																					
6. Пластмаси, каучук																					
7. Суровини за производство на храни																					
8. Дървен материал и хартия, картон																					
9. Други																					
III. Инвестиционни стоки																					
1. Машини, уреди и апарати																					
2. Електрически машини																					
3. Транспортни средства																					
4. Резервни части и оборудване																					
5. Други																					
IV. Енергийни ресурси																					
1. Петролни продукти																					
2. Електричество																					
3. Други																					
ОБЩО ИЗНОС (FOB)																					
1187.2 1102.5 -84.7 -7.1 1232.1 1103.1 -129.0 -10.5 2419.3 100.0 2205.6 100.0 -213.8 -8.8																					

Източници: Данни от митнически декларации, получени от ИИЦ на МФ и НСИ и обработени от БНБ.

За 1997 г. – предварителни данни към 10 юли 1998 г.; за 1998 г. – предварителни данни към 10 септември 1998 г.

ВНОС. НАЧИН НА ИЗПОЛЗВАНЕ

№	Групи стоки	I тримесечие				II тримесечие				януари – юни				Промяна спрямо същия период на предходната година		
		млн. щ. д.		Промяна		млн. щ. д.		Промяна		1997		1998		млн. щ. д.		%
		1997	1998	млн. щ. д.	%	1997	1998	млн. щ. д.	%	млн. щ. д.	отн. дял %	млн. щ. д.	отн. дял %	млн. щ. д.		
I.	Потребителски стоки	85.6	164.5	78.9	92.2	131.9	183.3	51.4	38.9	217.5	9.8	347.8	14.5	130.3	59.9	
	1. Храни, напитки и цигари	17.2	48.1	30.9	179.9	28.5	42.4	13.9	48.9	45.7	2.0	90.5	3.8	44.8	98.2	
	2. Дрехи и обувки	26.2	40.2	14.0	53.5	42.0	51.3	9.4	22.3	68.1	3.1	91.5	3.8	23.4	34.3	
	3. Мебели и дом. обзавеждане	9.4	19.0	9.5	100.7	12.6	20.1	7.5	59.1	22.1	1.0	39.0	1.6	17.0	76.9	
	4. Лекарства и козметика	15.3	28.8	13.5	88.5	25.3	32.6	7.3	28.9	40.5	1.8	61.3	2.6	20.8	51.3	
	5. Автомобили	3.6	7.7	4.1	113.7	7.9	10.7	2.8	34.8	11.5	0.5	18.4	0.8	6.9	59.6	
	6. Други	13.9	20.8	6.9	49.3	15.7	26.2	10.6	67.8	29.6	1.3	47.0	2.0	17.4	58.9	
II.	Суровини и материали	363.5	446.0	82.6	22.7	542.5	565.9	23.4	4.3	906.0	40.6	1011.9	42.1	105.9	11.7	
	1. Руди	34.6	46.8	12.3	35.4	43.8	53.6	9.8	22.4	78.3	3.5	100.4	4.2	22.1	28.2	
	2. Чугун, желязо и стомана	17.6	32.5	14.9	84.8	32.2	33.5	1.2	3.8	49.8	2.2	66.0	2.7	16.1	32.4	
	3. Цветни метали	5.8	10.8	5.1	88.2	12.3	10.2	-2.0	-16.6	18.0	0.8	21.1	0.9	3.0	16.8	
	4. Текстилни материали	87.7	109.1	21.4	24.4	128.9	133.2	4.3	3.4	216.5	9.7	242.3	10.1	25.7	11.9	
	5. Химически продукти	45.4	50.7	5.3	11.6	85.8	98.6	12.8	14.9	131.2	5.9	149.3	6.2	18.1	13.8	
	6. Пластмаси, каучук	28.5	41.3	12.9	45.2	34.7	47.4	12.7	36.7	63.1	2.8	88.7	3.7	25.6	40.5	
	7. Дървен материал и хартия, картон	24.1	35.1	11.0	45.5	28.1	34.4	6.3	22.5	52.2	2.3	69.5	2.9	17.3	33.1	
	8. Суровини за производство на храни	51.6	40.1	-11.5	-22.3	82.9	53.6	-29.3	-35.4	134.5	6.0	93.7	3.9	-40.9	-30.4	
	9. Други	68.3	79.6	11.3	16.6	93.9	101.4	7.5	8.0	162.2	7.3	181.0	7.5	18.9	11.6	
III.	Инвестиционни стоки	144.2	223.6	79.4	55.1	212.7	240.7	28.0	13.2	357.0	16.0	464.4	19.3	107.4	30.1	
	1. Мащини, уреди и апарати	62.0	67.3	5.3	8.6	98.5	87.6	-10.9	-11.0	160.5	7.2	154.9	6.4	-5.5	-3.5	
	2. Електрически машини	18.4	50.3	31.9	173.5	21.4	41.4	20.0	93.4	39.8	1.8	91.7	3.8	51.9	130.4	
	3. Транспортни средства	9.9	37.0	27.0	272.6	22.8	34.5	11.7	51.2	32.7	1.5	71.4	3.0	38.7	118.3	
	4. Резервни части и оборудване	20.7	36.2	15.5	74.6	32.3	39.7	7.5	23.1	53.0	2.4	75.9	3.2	22.9	43.3	
	5. Други	33.2	32.9	-0.3	-0.9	37.8	37.5	-0.3	-0.8	71.0	3.2	70.4	2.9	-0.6	-0.8	
IV.	Енергийни ресурси	353.1	341.5	-11.7	-3.3	397.0	238.2	-158.8	-40.0	750.2	33.6	579.6	24.1	-170.5	-22.7	
	Горива	341.7	330.9	-10.9	-3.2	374.4	223.0	-151.4	-40.4	716.2	32.1	553.9	23.0	-162.2	-22.7	
	1. Суров петрол	136.3	128.8	-7.5	-5.5	192.6	92.9	-99.7	-51.8	328.9	14.7	221.7	9.2	-107.2	-32.6	
	2. Въглища	26.7	86.7	60.0	225.0	42.8	48.9	6.2	14.4	69.5	3.1	135.7	5.6	66.2	95.3	
	3. Природен газ	152.0	110.9	-41.0	-27.0	111.2	76.6	-34.5	-31.0	263.1	11.8	187.6	7.8	-75.5	-28.7	
	4. Други	26.8	4.4	-22.4	-83.6	27.9	4.6	-23.3	-83.6	54.7	2.5	9.0	0.4	-45.7	-83.6	
	Други	11.4	10.6	-0.8	-7.3	22.6	15.1	-7.5	-33.0	34.0	1.5	25.7	1.1	-8.3	-24.4	
	1. Масла	11.4	10.6	-0.8	-7.3	22.6	15.1	-7.5	-33.0	34.0	1.5	25.7	1.1	-8.3	-24.4	
	ОБЩО ВНОС (CIF)	946.4	1175.6	229.2	24.2	1284.2	1228.1	-56.1	-4.4	2230.6	100.0	2403.7	100.0	173.1	7.8	

Източници: Данни от митнически декларации, получени от ИИЦ на МФ и НСИ и обработени от БНБ.

За 1997 г. – предварителни данни към 10 юли 1998 г.; за 1998 г. – предварителни данни към 10 септември 1998 г.

ИЗНОС ПО ОСНОВНИ ТЪРГОВСКИ ПАРТНЬОРИ И РЕГИОНИ

№	Страни	I тримесечие			II тримесечие			януари – юни			Промяна спрямо същия период на предходната година				
		млн. щ. д.		Промяна	млн. щ. д.		Промяна	1997		1998		млн. щ. д.	%		
		1997	1998	млн. щ. д.	%	1997	1998	млн. щ. д.	отн. дял %	млн. щ. д.	отн. дял %				
1.	Европейски съюз, в т. ч.:	533.2	534.3	1.2	0.2	522.1	558.3	36.2	6.9	1055.3	43.6	1092.7	49.5	37.4	3.5
	Италия	159.0	139.8	-19.2	-12.1	146.0	150.9	4.8	3.3	305.1	12.6	290.7	13.2	-14.4	-4.7
	Германия	121.2	105.2	-16.0	-13.2	96.5	106.9	10.4	10.7	217.7	9.0	212.1	9.6	-5.6	-2.6
	Гърция	94.0	96.7	2.7	2.9	102.1	102.1	0.0	0.0	196.1	8.1	198.8	9.0	2.7	1.4
	Белгия	26.7	36.8	10.1	37.6	17.3	50.8	33.5	193.3	44.0	1.8	87.6	4.0	43.5	98.8
	Франция	31.7	34.6	2.9	9.1	31.8	34.0	2.3	7.1	63.5	2.6	68.6	3.1	5.1	8.1
	Испания	26.8	37.6	10.8	40.5	33.7	31.2	-2.5	-7.4	60.5	3.1	68.9	3.1	8.4	13.8
	Великобритания	23.3	26.7	3.4	14.4	47.6	29.9	-17.7	-37.1	70.9	2.9	56.6	2.6	-14.3	-20.2
	Холандия	16.4	21.9	5.6	33.9	16.6	16.8	0.2	0.9	33.0	1.4	38.7	1.8	5.7	17.3
	Австрия	10.7	16.9	6.1	57.1	12.7	16.3	3.6	28.0	23.4	1.0	33.1	1.5	9.7	41.3
2.	ЕАСТ	9.3	7.6	-1.7	-18.3	7.7	8.0	0.4	5.0	17.0	0.7	15.6	0.7	-1.3	-7.8
3.	Други от ОИСР, в т. ч.:	153.4	113.8	-39.7	-25.9	178.5	117.6	-60.9	-34.1	331.9	13.7	231.4	10.5	-100.5	-30.3
	Турция	99.7	75.7	-24.0	-24.1	113.7	70.1	-43.6	-38.4	213.4	8.8	145.8	6.6	-67.6	-31.7
	САЩ	25.4	20.9	-4.4	-17.5	37.2	30.0	-7.2	-19.4	62.6	2.6	50.9	2.3	-11.6	-18.6
	Япония	8.7	9.7	0.9	10.4	12.6	9.9	-2.7	-21.8	21.3	0.9	19.5	0.9	-1.8	-8.6
4.	Балкански страни, в т. ч.:	68.4	64.9	-3.4	-5.0	81.8	56.2	-25.7	-31.4	150.2	6.2	121.1	5.5	-29.1	-19.4
	Югославия	24.8	32.3	7.4	30.0	31.7	23.4	-8.3	-26.2	56.5	2.3	55.7	2.5	-0.9	-1.5
	Македония	21.1	24.6	3.4	16.2	23.1	22.7	-0.4	-1.9	44.2	1.8	47.2	2.1	3.0	6.7
5.	ЦЕФТА, в т. ч.:	27.8	64.1	36.3	131.0	20.3	56.0	35.7	175.7	48.1	2.0	120.1	5.4	72.0	149.9
	Полша	7.4	21.7	14.3	193.8	6.2	19.1	13.0	211.2	13.5	0.6	40.9	1.9	27.3	201.7
6.	Страни от бившия СССР, в т. ч.:	204.7	166.5	-38.2	-18.7	219.8	150.8	-69.0	-31.4	424.5	17.5	317.3	14.4	-107.2	-25.3
	Русия	89.6	73.8	-15.8	-17.7	94.8	71.1	-23.7	-25.0	184.4	7.6	144.9	6.6	-39.5	-21.4
	Украйна	34.2	29.8	-4.4	-13.0	40.1	29.7	-10.4	-25.9	74.3	3.1	59.5	2.7	-14.8	-20.0
	Грузия	32.4	22.5	-9.9	-30.6	33.0	12.3	-20.6	-62.6	65.4	2.7	34.8	1.6	-30.5	-46.7
	Молдова	18.4	17.1	-1.3	-6.8	21.7	14.6	-7.1	-32.8	40.1	1.7	31.7	1.4	-8.4	-20.9
7.	Други, в т. ч.:	190.5	151.3	-39.2	-20.6	201.9	156.1	-45.8	-22.7	392.4	16.2	307.4	13.9	-85.0	-21.7
	Страни от Югоизточна Азия ⁴	29.0	10.9	-18.1	-62.4	26.3	2.9	-23.5	-89.1	55.3	2.3	13.8	0.6	-41.5	-75.1
	ОБЩО ИЗНОС (FOB)	1187.2	1102.5	-84.7	-7.1	1232.1	1103.1	-129.0	-10.5	2419.3	100.0	2205.6	100.0	-213.8	-8.8

¹ Включва Австралия, Канада, Нова Зеландия, САЩ, Турция и Япония.

² Включва Албания, Босна и Херцеговина, Македония, Хърватско и Югославия.

³ От 1 юли 1997 г. включително и Румъния. Поради това групите ЦЕФТА и Балкански страни не могат пряко да бъдат сравнявани.

Износът към Румъния възлиза на 34,3 млн. щ. д. за 1997 г. и 33,6 млн. щ. д. за 1998 г.

⁴ Включва Корея, Малайзия, Тайланд, Филипините и Индонезия.

Източници: Данни от митнически декларации получени от ИИЦ на МФ и НСИ и обработени от БНБ.

За 1997 г. – предварителни данни към 10 юли 1998 г.; за 1998 г. – предварителни данни към 10 септември 1998 г.

ВНОС ПО ОСНОВНИ ТЪРГОВСКИ ПАРТНЬОРИ И РЕГИОНИ

№	Страни	I тримесечие				II тримесечие				януари – юни				Промяна спрямо същия период на предходната година		
		млн. щ. д.		Промяна		млн. щ. д.		Промяна		1997		1998		млн. щ. д.		%
		1997	1998	млн. щ. д.	%	1997	1998	млн. щ. д.	%	млн. щ. д.	отн. дял %	млн. щ. д.	отн. дял %	млн. щ. д.		
1.	Европейски съюз, в т. ч.:	335.8	490.2	154.4	46.0	485.9	572.1	86.2	17.7	821.6	36.8	1062.3	44.2	240.6	29.3	
	Германия	98.3	149.8	51.4	52.3	154.2	165.7	11.5	7.5	252.5	11.3	315.5	13.1	62.9	24.9	
	Италия	61.3	77.1	15.8	25.7	97.1	105.2	8.0	8.3	158.4	7.1	182.2	7.6	23.8	15.0	
	Гърция	40.1	66.1	26.0	64.9	51.8	74.7	22.9	44.1	91.9	4.1	140.8	5.9	48.9	53.2	
	Франция	30.2	48.7	18.4	61.0	47.6	63.0	15.5	32.5	77.8	3.5	111.7	4.6	33.9	43.6	
	Австрия	24.6	34.5	9.9	40.4	32.0	33.2	1.2	3.7	56.6	2.5	67.7	2.8	11.1	19.7	
	Великобритания	29.7	28.3	-1.4	-4.6	30.6	28.5	-2.1	-6.8	60.2	2.7	56.8	2.4	-3.5	-5.7	
	Холандия	15.6	22.3	6.8	43.4	25.3	27.1	1.8	6.9	40.9	1.8	49.4	2.1	8.5	20.8	
	Белгия	10.4	20.2	9.8	94.1	16.0	25.5	9.5	59.6	26.3	1.2	45.6	1.9	19.3	73.2	
2.	ЕАСТ, в т. ч.:	16.4	16.8	0.4	2.5	28.7	20.5	-8.1	-28.3	45.0	2.0	37.3	1.6	-7.7	-17.1	
	Швейцария	14.5	14.8	0.3	2.1	27.5	19.1	-8.4	-30.5	42.1	1.9	34.0	1.4	-8.1	-19.2	
3.	Други от ОИСР, в т. ч.:	59.9	110.6	50.7	84.6	105.9	84.1	-21.8	-20.6	165.8	7.4	194.7	8.1	28.9	17.4	
	САЩ	30.0	71.2	41.2	137.4	52.8	36.4	-16.4	-31.1	82.8	3.7	107.6	4.5	24.8	29.9	
	Турция	18.2	22.5	4.3	23.8	30.6	31.2	0.6	2.1	48.7	2.2	53.7	2.2	5.0	10.2	
	Япония	5.5	9.6	4.1	75.3	14.7	9.7	-5.0	-34.1	20.2	0.9	19.3	0.8	-0.8	-4.2	
4.	Балкански страни, в т. ч.:	20.2	19.3	-0.9	-4.6	31.3	22.7	-8.6	-27.4	51.5	2.3	42.0	1.7	-9.5	-18.5	
5.	ЦЕФТА, в т. ч.:	29.7	55.8	26.2	88.1	56.0	66.5	10.5	18.8	85.7	3.8	122.4	5.1	36.7	42.8	
	Чешка република	9.2	17.9	8.6	93.1	13.0	23.6	10.6	81.7	22.2	1.0	41.5	1.7	19.2	86.4	
6.	Страни от бившия СССР, в т. ч.:	335.7	341.6	5.9	1.8	417.3	295.0	-122.3	-29.3	752.9	33.8	636.6	26.5	-116.4	-15.5	
	Русия	299.4	272.0	-27.4	-9.1	350.2	241.3	-108.9	-31.1	649.7	29.1	513.3	21.4	-136.3	-21.0	
	Украйна	25.5	51.1	25.7	100.8	54.3	46.3	-8.0	-14.8	79.8	3.6	97.4	4.1	17.6	22.1	
7.	Други, в т. ч.:	148.8	141.4	-7.4	-5.0	159.2	167.1	7.9	5.0	308.0	13.8	308.5	12.8	0.5	0.2	
	Страни от Югоизточна Азия ⁴	6.8	19.2	12.3	181.1	9.0	19.9	11.0	122.4	15.8	0.7	39.1	1.6	23.3	147.8	
	ОБЩО ВНОС (CIF)	946.4	1175.6	229.2	24.2	1284.2	1228.1	-56.1	-4.4	2230.6	100.0	2403.7	100.0	173.1	7.8	

¹ Включва Австралия, Канада, Нова Зеландия, САЩ, Турция и Япония.

² Включва Албания, Босна и Херцеговина, Македония, Хърватско и Югославия.

³ От 1 юли 1997 г. включително и Румъния. Поради това групите ЦЕФТА и Балкански страни не могат пряко да бъдат сравнявани.

Вносът от Румъния възлиза на 25.4 млн. щ. д. за 1997 г. и 32.9 млн. щ. д. за 1998 г.

⁴ Включва Корея, Малайзия, Тайланд, Филипините и Индонезия.

Източници: Данни от митнически декларации получени от ИИЦ на МФ и НСИ и обработени от БНБ.

За 1997 г. – окончателни данни.; за 1998 г. – предварителни данни към 10 август 1998 г.

КОНСОЛИДИРАН ДЪРЖАВЕН БЮДЖЕТ

(млн. лв.)

	Консолидиран държавен бюджет				Републикански бюджет				Съдебна власт						
	30.VI.1997 г.		30.VI.1998 г.		30.VI.1997 г.		30.VI.1998 г.		30.VI.1997 г.		30.VI.1998 г.				
	Отчет	% от БВП	Отчет	% от БВП	Отчет	% от БВП	Отчет	% от БВП	Отчет	Отн. дял	% от БВП	Отчет	Отн. дял	% от БВП	
Нетни приходи	1 783 758.2	10.4	3 849 177.4	17.2	930 705.3	52.2	5.4	2 149 284.2	55.8	9.6	5 643.3	0.3	22 186.4	0.6	0.1
Нетни разходи	2 069 713.4	12.1	3 687 695.9	16.4	1 231 030.9	59.5	7.2	1 788 616.7	48.5	8.0	10 682.6	0.5	25 538.5	0.7	0.1
Трансфери от РБ за извънбюджетни сметки			0.0					64 177.5							
Правителствени трансфери	0.0		0.0		135 429.9		0.8	250 390.0		1.1	-5 536.0		-19 147.0		0.1
Бюджетен дефицит	-285 955.2	1.7	161 481.5	0.7	-435 755.5		2.5	46 100.0		0.2	496.7		15 794.9		0.1
Финансиране – нето	285 955.2	1.7	-161 481.5	0.7	435 755.5		2.5	-46 100.0		0.2	-496.7		-15 794.9		0.1
Външно финансиране – нето	155 930.1	0.9	28 445.8	0.1	-59 593.4		0.3	-84 325.8		0.4					0.0
Вътрешно финансиране – нето	130 025.1	0.8	-189 927.5	0.8	495 349.0		2.9	38 225.7		0.2	-496.7		-15 794.9		0.1
Операции с ДЦК – нето	579 154.8		-64 957.0		579 154.8			-18 015.6							
Банково – нето	-773 982.3		-272 006.1		-275 138.7			5 310.3			-496.7		-15 794.9		
БНБ – нето	-315 870.6		-203 572.2		-267 911.2			37 150.0			-70.1		-15 146.5		
Дългосрочни заеми	66 800.0		0.0		66 800.0			0.0			0.0		0.0		
Погашения	-1 495.3		-98 433.6		-1 495.3			-98 433.6			0.0		0.0		
Временни заеми	60 000.0		0.0		60 000.0			0.0			0.0		0.0		
Погашения	-60 000.0		0.0		-60 000.0			0.0			0.0		0.0		
Наличност по левови сметки	-102 144.7		-1 087 354.4		-53 002.7			-104 662.5			-194.5		-16 123.2		
Наличност по валутни сметки – левова равностойност	-272 077.8		-358 538.1		-272 077.8			-358 538.1			0.0		0.0		
Срочен депозит в левове	-29 000.0		-26 000.0		-29 000.0			-26 000.0			0.0		0.0		
Преходни остатъци	22 047.2		1 366 753.9		20 804.6			624 784.2			124.4		976.7		
Други банки и финансови институции – нето	-458 111.7		-68 433.9		-7 227.5			-31 839.7			-426.6		-648.4		
Отпуснати кредити	0.0		0.0		0.0			0.0			0.0		0.0		
Погашения	-126.5		-63.2		-126.5			-63.2			0.0		0.0		
Възстановени заеми от ОбНС	0.0														
Средства по сметки – нето	-457 985.2		-68 370.7		-7 101.0			-31 776.5			-426.6		-648.4		
Преходни остатъци	166 006.2		20 984.2		73.8			7 106.6			207.9		151.0		
Наличности по сметки	-623 991.4		-89 354.9		-7 174.8			-38 883.1			-634.5		-799.4		
Друго финансиране	-380.5		0.0		-103 809.1			0.0			0.0		0.0		
Други погашения	0.0		-56.0					0.0							
Временни безлихвени заеми от извънбюджетни сметки			199.5					199.5							
Приходи от приватизация	325 233.1		131 629.4		295 142.0			41 972.9							
Преоценка на валута	0.0		15 262.7					8758.6							

(продължава)

	Социално осигуряване						Общински народни съвети						Извънбюджетни сметки					
	30.VI.1997 г.			30.VI.1998 г.			30.VI.1997 г.			30.VI.1998 г.			30.VI.1997 г.			30.VI.1998 г.		
	Отчет	Отн. дял	% от БВП	Отчет	Отн. дял	% от БВП	Отчет	Отн. дял	% от БВП	Отчет	Отн. дял	% от БВП	Отчет	Отн. дял	% от БВП	Отчет	Отн. дял	% от БВП
Нетни приходи	425 515.2	23.9	2.5	881 883.8	22.9	3.9	224 489.8	12.6	1.3	489 524.3	12.7	2.2	197 404.6	11.1	1.2	306 298.7	8.0	1.4
Нетни разходи	398 769.2	19.3	2.3	944 924.6	25.6	4.2	297 611.2	14.4	1.7	661 394.9	17.9	2.9	131 619.5	6.4	0.8	267 221.2	7.2	1.2
Трансфери от РБ за извънбюджетни сметки				-1 049.3														
Правителствени трансфери	-21 171.8		0.1	-26 776.6		0.1	-89 917.6		0.5	-204 466.5		0.9	-18 804.5		0.1			0.0
Бюджетен дефицит	47 917.8		0.3	-35 214.9		0.2	16 796.2		0.1	32 595.8		0.1	84 589.6		0.5	102 205.7		0.5
Финансиране – нето	-47 917.8		0.3	35 214.9		0.2	-16 796.2		0.1	-32 595.8		0.1	-84 589.6		0.5	-102 205.7		4.6
Външно финансиране – нето	0.0		0.0	0.0		0.0	0.0		0.0	0.0		0.0	0.0		1.3	112 771.6		0.5
Вътрешно финансиране – нето	-47 917.8		0.3	35 214.9		0.2	-16 796.2		0.1	-32 595.8		0.1	-300 113.2		1.8	-214 977.4		1.0
Операции с ДЦК – нето																-46 941.4		
Банково – нето	-47 917.8			35 214.9			-16 796.2			-32 595.8			-433 632.9			-264 140.6		
БНБ – нето	-47 889.3			38 564.9			0.0			0.0			0.0			-264 140.6		
Дългосрочни заеми	0.0			0.0			0.0			0.0			0.0			0.0		
Погашения	0.0			0.0			0.0			0.0			0.0			0.0		
Временни заеми	0.0			0.0			0.0			0.0			0.0			0.0		
Погашения	0.0			0.0			0.0			0.0			0.0			0.0		
Наличност по левови сметки	-48 947.5			-74 461.6			0.0			0.0			0.0			-892 107.1		
Наличност по валутни сметки – легова равностойност	0.0			0.0			0.0			0.0			0.0			0.0		
Срочен депозит в левове	0.0			0.0			0.0			0.0			0.0			0.0		
Преходни остатъци	1 058.2			113 026.5			0.0			0.0			0.0			627 966.5		
Други банки и финансови институции – нето	-28.5			-3 350.0			-16 796.2			-32 595.8			-433 632.9			0.0		
Отпуснати кредити	0.0			0.0			0.0			0.0			0.0			0.0		
Погашения	0.0			0.0			0.0			0.0			0.0			0.0		
Възстановени заеми от ОбНС	0			0.0			0.0			0			0			0		
Средства по сметки – нето	-28.5			-3 350.0			-16 796.2			-32 595.8			-433 632.9			0.0		
Преходни остатъци	0.0			0.0			651.9			13 726.6			165 072.6					
Наличности по сметки	-28.5			-3 350.0			-17 448.1			-46 322.4			-598 705.5					
Друго финансиране	0.0			0.0			0.0			0.0			103 428.6			-56.0		
Други погашения							0.0			0.0								
Временни безлихвени заеми от извънбюджетни сметки																		
Приходи от приватизация													30091.1			89656.5		
Преоценка на валута																6504.1		

Забележки: 1. Размерът на БВП за 1997 г., с който се работи в таблицата, е 17 103,4 млрд. лв.

2. Размерът на БВП за 1998 г., с който се работи в таблицата, е 22 430 млрд. лв.

3. Републиканският бюджет включва централния републикански бюджет, бюджетите на министерствата и ведомствата, бюджетите на областните администрации, бюджетите на ВУЗ и БАН и бюджетната сметка на Сметната палата.

4. В данните за трансферите, предоставени от РБ за извънбюджетни сметки и фондове, са посочени само средствата на включените в КДБ фондове.

Източник: БНБ и МФ.

КАСОВО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕНТРАЛНИЯ РЕПУБЛИКАНСКИ БЮДЖЕТ

(млн. лв.)

	1997 г.			1998 г.		
	ЗДБ	Изпълнение към 30 юни	% от ЗДБ	ЗДБ	Изпълнение към 30 юни	% от ЗДБ
I. Приходи - всичко	2560288.3	915898.0	35.8	3417126.9	2076244.1	60.8
1.1. Текущи приходи	2560288.3	915097.0	35.7	3417126.9	2076244.1	60.8
1.1.1. Данъчни приходи	2265849.2	833606.4	36.8	3338051.5	1936277.0	58.0
1.1.1.1. Данъчни приходи	108986.1	38733.5	35.5	103410.3	116700.2	112.9
Данък върху печалбата от финансови институции	343389.0	194041.6	56.5	201469.6	170814.6	84.8
Данък върху печалбата от нефинансови предприятия	344156.8	113581.4	33.0	401500.0	216935.6	54.0
Мита и митнически такси	1037400.0	321399.7	31.0	1622200.0	879379.4	54.2
Данък върху добавената стойност	294439.1	81490.6	27.7	79075.4	139967.1	177.0
1.1.2. Неданъчни приходи						
в т. ч.:						
БНБ - превизиране на приходите над разходите	34000.0	0.0	0.0		6237.6	0.0
Приходи от лихви	10720.0	18422.2	171.8	4720.0	19606.7	415.4
Други неданъчни приходи		800.8		37326.3	14265.8	
1.2. Приходи от продажба на държавно имущество					0.0	
II. Разходи - всичко	3496873.2	1362489.0	39.0	4027952.7	2105437.1	52.3
1. Текущи разходи	1736877.4	872742.7	50.2	1382921.6	935791.1	67.7
в т. ч.:						
Други разходи	55104.1	7186.2	13.0	181832.0	165929.7	91.3
Субсидии - всичко	79641.0	25987.7	32.6	124716.0	64154.6	51.4
Лихви - всичко	1547320.5	833058.3	53.8	1001746.7	695267.6	69.4
Лихви по външни заеми	486456.0	152909.9	31.4	650650.0	537417.3	82.6
Лихви по вътрешни заеми	1060864.5	680148.4	64.1	351096.7	157850.3	45.0
в т. ч.:						
по ДЦК, емитирани за финансиране на дефицита (лихви и отстъпки)	787938.8	504623.2	64.0	111856.8	33432.8	29.9
по ДЦК - некасови емисии	141061.0	80656.7	57.2	98497.2	87659.0	89.0
по заеми от БНБ	129520.0	93397.2	72.1	87386.2	36715.0	42.0
2. Капиталови разходи и прираст на държавния резерв	11723.0	652.0	5.6	11662.3	7446.1	63.8
3. Структурна реформа и програма за оздравяване	138900.0	250.6	0.2	275399.2	7124.1	2.6
4. За ликвидирани на последните от стихийни бедствия	6500.0			0.0		
5. Трансфери от ЦРБ за други бюджети	1525316.0	446168.7	29.3	2217228.7	1075267.1	48.5
5.1. Субсидии	1534099.4	445955.8	29.1	2260318.2	1091019.2	48.3
5.2. Временни заеми, предоставени от РБ		1090.7	0.0		0.0	
На ОбНС		-409.3	0.0		0.0	
На ОбЛНС		0.0	0.0		0.0	
На министерства и ведомства		1500.0	0.0		0.0	
На ГУ „Социално осигуряване“		0.0	0.0		0.0	
На извънбюджетни сметки и фондове		0.0	0.0		0.0	
На съдебната власт		0.0	0.0		0.0	
На специални ведомства		0.0	0.0		0.0	
На държавни висши училища		0.0	0.0		0.0	
5.3. Вноски в РБ	-8783.4	-877.8	10.0	-43089.5	-15752.1	36.6
6. Трансфери от ЦРБ за извънбюджетни сметки	77556.8	46375.0	59.8	140740.8	79808.7	56.7
7. Временни безлихвени заеми от извънбюджетни сметки и фондове		-37000.0				
III. Дефицит(-) / излишък(+)						

(продължава)

	1997 г.				1998 г.			
	ЗДБ	Изпълнение към 30 юни	% от ЗДБ	% от БВП	ЗДБ	Изпълнение към 30 юни	% от ЗДБ	% от БВП
1. Първичен дефицит/излишък	610735.6	386467.3	63.3	2.3	390920.9	666074.6	170.4	3.0
Платени лихви по вътрешни заеми	1060864.5	680148.4	64.1	4.0	351096.7	157850.3	45.0	0.7
2. Външен дефицит	-450128.9	-293681.1	65.2	1.7	39824.2	508224.3	1276.2	2.3
Платени лихви по външни заеми	486456.0	152909.9	31.4	0.9	650650.0	537417.3	82.6	2.4
3. Касов дефицит	-936585.0	-446591.2	47.7	2.6	-610825.9	-29193.0	4.8	0.1
IV. Операции по финансирането на дефицита	936585.0	446591.2	47.7	2.6	610825.9	29193.0	4.8	0.1
1. Външно финансиране (операции с чужбина)	133247.8	-59593.5	-44.7	0.3		-84325.7		0.4
1.1. Получени заеми и еврооблигации	373660.0	0.0				0.0		
1.2. Погашения по предоставени кредити на други държави	14.0	199.2	1422.9			2.7		
1.3. Погашения по ползвани външни заеми	-208346.2	-49939.0	24.0			-76510.7		
1.4. Просрочени плащания	-16930.0	-8429.7	49.8					
1.5. Погасяване на пасивни салда в преводни рубли към страните – членки на бившия СИВ	-15000.0	-1424.0	9.5			-7667.7		
1.6. Легови полици	-150.0	0.0				-150.0		
2. Вътрешно финансиране	803337.2	506184.7	63.0	3.0	113518.7	113518.7		
2.1. Операции с ДЦК (нето)	474724.4	579154.8	122.0			-18015.7		0.5
Емисии на ДЦК през текущата година (нето)		777488.7				437609.1		
Емисия на съкровищни бонове		3574425.6				471200.1		
Емисия на облигации		62550.0				48481.1		
Изплащане на ДЦК през текущата година – всичко		-3057820.8				-537696.9		
Изплащане на ДЦК, емитирани през текущата година		-2859486.9				-82072.1		
Изплащане на ДЦК, емитирани през предходни години		-198333.9				-455624.8		
2.2. Банково (нето)								
БНБ (нето)	-8985.5	65304.7	726.8			-98433.6		
Дългосрочни заеми	66800.0	66800.0						
Погашения по дългосрочни заеми	-75785.5	-1495.3	2.0			-98433.6		
Временни заеми		60000.0						
Погашения по временни заеми		-60000.0						
Получени заеми от БНБ по чл. 45 от ЗБНБ								
2.3. Депозити (нето)								
Преходен остатък	-253.0	-126.5				-63.2		
Наличност по сметки в края на периода	-98368.1	-329429.2				179299.7		
Бюджетен депозит в левове	20803.5	20864.6				601416.6		
Срочен депозит в левове	-119171.6	-350293.8				-422116.9		
Валутен бюджетен депозит (левава равностойност)		-49216.0				-37578.8		
2.4. Друго финансиране		-29000.0				-26000.0		
Заеми на бюджета от ДФРР (нето)	-103922.6	-272077.8				-358538.1		
Заеми на бюджета от ДФРР (нето)		-103861.1				0.0		
Погашения на заеми от ДФРР		-103861.1						
Заеми на бюджета от ДФРР		98877.4						
Погашения на заеми от ДФРР		-202738.6						
Възстановени заеми от общински НС от минали години								
2.5. Преоценка на валута								
2.6. Приходи от приватизация								
	540142.0	295142.0			540000.0	8758.6		
						41972.9		

Забележки: 1. Информациите за касовото изпълнение на ЦРБ е изготвена въз основа на телеграфната отчетност, получена от търговските банки и БНБ, и е групирана по начина, прилаган от МФ.
2. Разпределението на приходите със закона разходи и приходи е по данни на МФ.

Източник: БНБ.

ПАРИЧЕН ОТЧЕТ ЗА 1998 Г.

	III'97	VI'97	IX'97	XII'97	I'98	II'98	III'98	IV'98	V'98	VI'98
			в т. ч. в ликвидация				в т. ч. в ликвидация		в т. ч. в ликвидация	
	валюта	валюта	валюта	валюта	валюта	валюта	валюта	валюта	валюта	валюта
Валутен курс: лева за 1 ш. д. лева за 1 герм. марка	1588.7 947.63	1718.6 992.66	1762.8 1000.0	1776.5 1000.0	1809.2 1000.0	1820.2 1000.0	1834.0 1000.0	1798.0 1000.0	1782.4 1000.0	1810.2 1000.0
ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (нето)	170952	2430469	3464264	4950218	4865301	5289002	-344621	5374302	5426207	5658682
Чуждестранни активи	4469525	6134743	7532477	7803024	7673946	8160190	140646	8072461	8400490	8611722
Международни резерви на БНБ	1312822	2794294	3936242	4395322	4172053	4558856	0	4701067	5130536	5244427
Други чуждестранни активи	3156702	3340449	3596235	3407702	3501893	3601334	140646	3371394	3269954	3367295
минус: чуждестранни пасиви	4298573	3704274	4068213	2852806	2808645	2871188	485267	2698159	2974283	2953040
НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ	2978938	1580498	1659893	1068369	1017632	610382	439289	584713	457966	386713
ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ	4908431	4960650	5101699	5136474	5262162	4898765	4672939	4339261	4224532	4169032
левове	869439	595325	693989	1035600	815019	721695	665188	560860	607792	728341
валута	4038992	4365325	4407710	4100874	4447143	4177070	4007751	3778400	3616740	3440691
ВЗЕМАНИЯ ОТ ПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР (нето)	2235716	2167599	1955763	1641560	1671826	1290354	1165965	919156	740919	757471
левове	634750	330131	56979	104055	-151306	-289967	-372830	-545963	-546070	-420100
валута	1600966	1837467	1898784	1537505	1823132	1580321	1538795	1465119	1286989	1177571
ВЗЕМАНИЯ ОТ ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ (нето)	2396367	2831935	2790295	2493051	2250202	1772618	1589504	1403451	1303211	1315356
левове	701587	423913	240384	424471	119733	-8375	-139259	-221005	-224694	-45766
валута	1694779	2408021	2549911	2068580	2130469	1780993	1728763	1628145	1455274	1361122
ВЗЕМАНИЯ ОТ ПРАВИТЕЛСТВОТО (нето)	2413024	2868079	2850810	2560441	2325231	1841209	1685793	1503533	1410862	1425023
левове	716844	458364	298381	489129	191661	57397	-46170	-220535	-127911	61856
валута	1696180	2409715	2552429	2071312	2135670	1783812	1731963	-58659	1631444	1363167
Вземания от правителството	4887661	9500523	12136551	4142728	4816671	5510162	5709754	113219	6379874	7137492
левове	2701932	6320371	8788328	872653	9993	1561507	2239499	9667	3333107	4105913
валута	2185729	3270152	3348223	3270075	3255164	3270663	3095420	103552	3046767	3031579
ДЦК	2133622	2016785	2099238	2271523	104216	2378586	2280642	107853	2303949	2310791
Краткосрочни (до 12 месеца)	510461	528449	475564	570509	621609	642102	649895	5833	662682	663630
Средносрочни (до 5 години)	122247	279139	372812	498406	0	526072	549556	0	556824	557005
левове	60019	96654	129849	134834	0	143707	152163	0	161757	163332
валута	62228	182485	242963	363572	0	382365	384690	0	395067	391673
Дългосрочни (над 5 години)	1500914	1209197	1250862	1202608	98882	1230905	1081191	102020	1084443	1090156
левове	113714	52302	60299	90040	1489	125827	118259	1476	123749	117297
валута	1387200	1156895	1190563	1112568	97393	1105078	960611	100544	967859	972859
Кредити	138515	1167264	1139269	1633140	0	1633906	1643412	0	1576684	1528491
левове	138515	1138	1075	1012	0	991	970	0	0	0
валута	0	1166126	1138194	1632128	0	1632915	1642442	0	1576684	1528491
Други вземания	2615524	6406474	8898044	238065	15302	804179	1469388	5366	2499241	3276812
левове	1879223	5641828	8121541	76258	3170	669373	1330936	2358	2384919	3159654
валута	736301	764646	776503	161807	12132	134806	138652	3008	114322	117158

(млн. лв.)

(продължава)

	III'97	VI'97	IX'97	XII'97	I'98	II'98	III'98	IV'98	V'98	VI'98
	в т. ч. в ликвидация	в т. ч. в ликвидация	в т. ч. в ликвидация	в т. ч. в ликвидация	в т. ч. в ликвидация	в т. ч. в ликвидация	в т. ч. в ликвидация	в т. ч. в ликвидация	в т. ч. в ликвидация	в т. ч. в ликвидация
минус: депозити на правителството										
левове	-2474637	-6722444	-9285741	-1582287	-369020	-2491440	-3668953	-4876341	-5726630	-6829738
валута	-1985088	-5862007	-8489947	-383524	-102631	-1369846	-2182102	-3461018	-4153464	-5115474
	-489549	-860437	-795794	-1198763	-266389	-1121594	-1486851	-1415323	-1573166	-1714264
ВЗЕМАНИЯ ОТ МЕСТНИ БЮДЖЕТИ (нето)										
левове	-16657	-36144	-60515	-67390	-773	-75029	-68591	-100082	-107651	-109667
валута	-15257	-34451	-57997	-64658	-449	-71928	-65772	-96783	-104512	-107622
	-1400	-1693	-2518	-2732	-324	-3101	-2819	-3299	-3139	-2045
Вземания от местни бюджети										
левове	85871	339872	649670	32	30	80282	197636	503283	650559	806359
валута	85793	339849	649670	32	30	80282	197636	503283	650559	805184
	78	23	0	0	0	0	0	0	0	1175
минус: депозити от местни бюджети										
левове	-102528	-376016	-710185	-67422	-803	-155311	-266227	-603365	-758210	-916026
валута	-101050	-374300	-707667	-64690	-479	-152210	-263408	-600066	-755071	-912806
	-1478	-1716	-2518	-2732	-324	-3101	-2819	-3299	-3139	-3320
ВЗЕМАНИЯ ОТ ДЪРЖАВНИ ФОНДОВЕ И ИЗВЪНБЮДЖЕТНИ СМЕТКИ (нето)										
левове	-160651	-664336	-834532	-851491	-5341	-578376	-482264	-484295	-562292	-557885
валута	-66837	-93782	-183405	-320416	-2208	-271039	-281592	-321269	-394007	-374334
	-93814	-570554	-651127	-531075	-3133	-307337	-200672	-163026	-168285	-183551
Вземания от държавни фондове и извънбюджетни сметки										
левове	90062	318703	567466	52	6	78519	177740	350158	431476	589178
валута	90062	318703	567466	52	6	78519	177740	350158	431476	589178
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
минус: депозити на държавни фондове и извънбюджетни сметки										
левове	-250713	-983039	-1401998	-851543	-5347	-656895	-660004	-834453	-993768	-1147063
валута	-156899	-412485	-750871	-320468	-2214	-349558	-459332	-671427	-825483	-963512
	-93814	-570554	-651127	-531075	-3133	-307337	-200672	-163026	-168285	-183551
ВЗЕМАНИЯ ОТ НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР										
левове	2672715	2793052	3145936	3494914	1818464	3590336	3608411	3420105	3483613	3411561
валута	234689	265194	637010	931545	117548	966325	1011662	1106823	1153862	1148441
	2438026	2527858	2508926	2563369	1700916	2624011	2596749	2313282	2329751	2263120
Вземания от нефинансови държавни предприятия										
левове	978764	985389	1158408	1254051	554420	1276389	1238927	1107189	1096023	974372
валута	75835	84309	284385	336204	28566	336883	326411	314968	309399	248865
	902929	901080	874023	917847	525854	939506	912516	448776	792221	786624
Вземания от частни предприятия										
левове	1621446	1721263	1825714	1982195	1180998	2036633	2066689	1947343	1986605	2000210
валута	153700	166907	277905	419962	78132	436493	463787	504062	520164	537066
	1467746	1554357	1547809	1562233	1102866	1600140	1602902	1443281	1466441	1463144
Вземания от населението										
левове	6823	8312	68045	169620	2184	186998	215118	292129	328475	364951
валута	2694	3326	62825	163405	221	180812	208854	241302	322221	359333
	4128	4986	5220	6215	1963	6186	6264	6404	6254	5618
Вземания от небанкови финансови институции										
левове	65683	78088	93769	89048	80862	90316	87677	73444	72510	72028
валута	2460	10652	11895	11974	10629	12137	12610	2068	2078	3177
	63223	67436	81874	77074	70233	78179	75067	71376	70432	68851
ДРУГИ ПОЗИЦИИ (нето)										
левове	-1929493	-3380153	-3441806	-4068105	-988076	-4244530	-4288383	-3754548	-3766566	-3782319
валута	-2643301	-2869477	-2966860	-3763347	-943024	-4051356	-4097104	-3574348	-3557260	-3562834
	713823	-510657	-474919	-304755	-45045	-193201	-191257	-180179	-209268	-219448

(продължава)

(продължение)

(млн. лв.)

	III'97	VI'97	IX'97	XII'97	I'98	II'98	III'98	IV'98	V'98	VI'98			
	в т. ч. в банки		в т. ч. в ликвидация		в т. ч. в банки		в т. ч. в ликвидация		в т. ч. в банки				
Капитал и резерви	-1407560	-1246288	-1074629	-1270530	484816	-1319354	-1393275	-1492137	479912	-1249042	-1252476	-884892	878594
Нетен доход	-15486	-88603	12858	1910	3764	-46428	-79298	-131579	38896	-206842	-207291	-266566	36006
Други активи и пасиви (нето)	-506432	-2045243	-2380008	-2799482	-1476649	-2878775	-2815788	-2609912	-1415497	-2298643	-2306761	-2630824	-1568792
ШИРОКИ ПАРИ М3	3149890	4010967	5124157	6018587	220061	5882933	5899384	5957875	172049	5959015	5884173	6045395	164454
лево	1060700	1605984	2545101	3394500	34668	3096380	3125224	3271642	54953	3285784	3217202	3385976	80279
валута	2089191	2404983	2579056	2624087	185393	2786553	2774160	2686233	117096	2673231	2666971	2659419	84175
ПАРИ М1	462938	884416	1573833	2290316	23429	1977498	1985491	2097489	43484	2119751	2082274	2229810	70120
Пари извън банките	265586	553211	966832	1314106	0	1203366	1243725	1285373	0	1305105	1323723	1416209	0
Безсрочни депозити (в лево)	197352	331205	607001	976210	23429	774132	741766	812116	43484	814646	758551	813601	70120
държавни предприятия	96019	160268	245126	451456	8015	340573	346683	376951	25342	391890	359477	359605	47958
частни предприятия	86477	144271	319245	440604	15006	359133	331082	363346	17022	351470	330339	380823	18926
население	9561	15341	31117	44089	120	42245	43893	44718	797	44710	47677	50689	806
небанкови финансови институции	5295	11325	11513	40061	288	32181	20108	27101	323	26576	21058	22484	2430
ПАРИ М2 (М1 + квазипари)	2954500	3796921	4899113	5750728	211954	5622464	5626632	5605593	164405	5635697	5554316	5688708	157093
Квазипари	2491562	2912505	3325280	3460412	188525	3644966	3641141	3508104	120921	3515946	3472042	3458898	86973
Срочни депозити (в лево)	491532	594903	769331	804923	8776	818027	832207	829887	10224	831950	792605	788770	9473
държавни предприятия	18095	33156	36444	43600	892	35407	4013	45071	783	61277	35995	32177	575
частни предприятия	24089	26913	29787	37622	3206	41553	40846	44883	5042	43364	40492	35118	6328
население	446185	530447	690882	691386	4519	703869	709133	712412	4239	701316	692078	693614	2414
небанкови финансови институции	3164	4387	12218	32315	159	37198	42015	27521	160	25993	24040	27861	156
Слестовни депозити (в лево)	91161	99915	161517	226923	2090	228600	234333	238431	576	241087	243673	253545	92
Депозити в чуждестранна валута	1908869	2217687	2394432	2428566	177659	2598339	2574601	2439786	110121	2442909	2435764	2416583	77408
държавни предприятия	730116	789529	740565	603207	99625	647079	608600	496093	68334	500346	481145	466619	40575
частни предприятия	323652	417510	474612	469270	28780	519844	482407	462519	19411	478018	511256	482303	18684
население	766015	906092	1110525	1267165	34128	1323657	1337532	1349102	7054	1336685	1331341	1358961	5377
небанкови финансови институции	89086	104556	68730	88924	15126	107759	146062	132072	15322	127860	112022	108700	12772
ПАРИ М3 (М2 + инструменти на паричния пазар и блокирани депозити)	3149890	4010967	5124157	6018587	220061	5882933	5899384	5957875	172049	5959015	5884173	6045395	164454
Инструменти на паричния пазар	942	1211	1888	4476	149	4537	4702	4661	149	4723	4646	4527	159
лево	191	399	1867	4446	149	4509	4677	4638	149	4682	4589	4421	159
валута	751	812	21	30	0	28	25	23	0	41	57	106	0
Депозити срещу внос и блокирани депозити	194448	212835	223156	263383	7958	255932	268050	347621	7495	318595	325211	352160	7202
лево	14878	26351	38553	67892	224	67746	68516	101197	520	88314	94061	109430	435
валута	179570	186484	184603	195491	7734	188186	199534	246424	6975	230281	231150	242730	6767

Източник: БНБ.

АНАЛИТИЧНА ОТЧЕТНОСТ НА БНБ

(млн. лв.)

	III'97	VI'97	IX'97	XII'97	I'98	II'98	III'98	IV'98	V'98	VI'98
ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ										
Международни резерви на БНБ	2337581	3474722	4498636	4954900	4742290	5128291	5282869	5117139	5536175	5659665
в т. ч. злато	1312822	2794294	3936242	4395322	4172053	4558856	4713688	4701067	5130536	5244427
Други чуждестранни активи	572587	515611	515611	515611	515611	515611	515611	515611	515611	515611
	1024759	680428	562394	559578	570237	569435	569181	416072	405639	415238
ВЗЕМАНИЯ ОТ ПРАВИТЕЛСТВОТО										
в левове	2326054	6119364	7898766	1632128	2072485	2491578	2545482	2945371	3440646	4225508
в т. ч. заеми	1942091	4953238	6760572	0	439570	849136	936642	1368687	1890757	2697017
във валута	137313	0	0	0	0	0	0	0	0	0
в т. ч. заеми	383963	1166126	1138194	1632128	1632915	1642442	1608840	1576684	1549889	1528491
	0	1166126	1138194	1632128	1632915	1642442	1608840	1576684	1549889	1528491
ВЗЕМАНИЯ ОТ ДЪРЖАВНИ ФОНДОВЕ И ИЗВЪНБЮДЖЕТНИ СМЕТКИ										
в левове	43528	141025	253643	0	45909	110655	164469	219002	272718	374824
във валута	43528	141025	253643	0	45909	110655	164469	219002	272718	374824
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ВЗЕМАНИЯ ОТ НЕФИНАНСОВИ ДЪРЖАВНИ ПРЕДПРИЯТИЯ										
в левове	643	643	643	643	660	660	661	661	661	661
във валута	643	643	643	643	660	660	661	661	661	661
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ВЗЕМАНИЯ ОТ НЕБАНКОВИ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ										
в левове	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
във валута	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ВЗЕМАНИЯ ОТ ТЪРГОВСКИТЕ БАНКИ										
в левове	487317	311604	315059	334617	287626	283261	283910	271250	267562	265459
Депозити	139085	152547	155437	152729	152167	152218	154490	152052	152049	148307
Кредити	12	12	18	20	20	23	23	23	23	25
Обезпечени кредити	56172	53827	53757	53404	53404	53404	53404	53404	53404	53404
Овърдрафт	1000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Други кредити	374	378	353	0	0	0	0	0	0	0
Просрочени	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Други вземания	54798	53449	53404	53404	53404	53404	53404	53404	53404	53404
във валута	82901	98708	101662	99305	98743	98791	101063	98625	98622	94878
Депозити	348232	159057	159622	181888	135459	131043	129420	119198	115513	117152
Кредити	226561	24562	24856	49954	9645	11697	9379	2946	2912	2963
Обезпечени кредити	120718	114652	111150	110483	105953	100680	101201	97777	94138	95410
Овърдрафт	7361	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Други кредити	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Просрочени	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Други вземания	113357	114652	111150	110483	105953	100680	101201	97777	94138	95410
	953	19843	23616	21451	19861	18666	18840	18475	18463	18779
ДРУГИ ПОЗИЦИИ (нето)										
в левове	423080	-554074	-685616	-389894	-412283	-431692	-388794	-399306	-399827	-374798
във валута	-177218	-356841	-487108	-191826	-211293	-228800	-186375	-199361	-203110	-190550
	600298	-197233	-198508	-198068	-200990	-202892	-202419	-199945	-196717	-184248

(продължава)

	III'97	VI'97	IX'97	XII'97	I'98	II'98	III'98	IV'98	V'98	VI'98
РЕЗЕРВНИ ПАРИ	608602	1110135	1610451	2174241	1957995	1892905	2095001	1920731	1916288	2074151
Пари извън банките	265586	553211	966832	1314106	1203366	1243725	1285373	1305105	1323723	1416209
Банкови резерви	342865	553281	642321	852095	750750	648721	808694	615111	592506	654847
в левове	203626	395273	504699	717699	610584	510062	670230	483083	397742	513679
Задължителни минимални резерви	130524	191782	273469	319364	314132	319364	327647	347308	288265	353900
Сръбрезерви	39756	157715	165567	292631	209561	110600	267937	60888	39246	85809
Каси на ТБ	33346	45776	65663	105704	86891	80098	74646	74887	70231	73970
във валута	139239	158008	137622	134396	140166	138659	138464	132028	194764	141168
Задължителни минимални резерви	112681	104270	122744	124303	130236	132718	132310	125819	188426	133904
Сръбрезерви	26558	53738	14878	10093	9930	5941	6154	6209	6338	7264
Други депозити на небанкови финансови институции в левове	151	3643	1298	8040	3879	459	934	515	59	3095
СРОЧНИ, СПЕСТОВНИ И ДЕПОЗИТИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА	14765	24527	712	715	718	362	338	337	333	335
ИНСТРУМЕНТИ НА ПАРИЧНИЯ ПАЗАР И БЛОКИРАНИ ДЕПОЗИТИ	137	75	12653	16174	16174	16174	16557	16607	16622	17648
ЧУЖДЕСТРАННИ ПАСИВИ	1879186	1214353	1572265	1675827	1677479	1686471	1652950	1622701	1891536	1888850
ДЕПОЗИТИ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО	1840799	5494352	7368554	981551	1625603	2547761	2623287	3150280	3738586	4502138
в левове	1783132	5112826	7062241	236947	895501	1451850	1615863	2088486	2521136	3152848
във валута	57667	381526	306313	744604	730102	1095911	1007424	1061794	1217450	1349290
ДЕПОЗИТИ ПО ДЪРЖАВНИ ФОНДОВЕ И ИЗВЪНБЮДЖЕТНИ СМЕТКИ	163267	758123	1019707	722165	495119	470135	475829	590414	710199	811566
в левове	86857	205699	392238	273548	269432	344083	354305	492148	610805	689725
във валута	76410	552424	627469	448617	225687	126052	121524	98266	99394	121841
КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	1111463	891743	696809	961744	963620	968963	1024659	853072	844389	856654

Източник: БНБ.

АНАЛИТИЧНА ОТЧЕТНОСТ НА ТЪРГОВСКИТЕ БАНКИ И ДСК

(млн. лв.)

	III'97	VI'97	IX'97	XII'97	I'98	II'98	III'98	IV'98	V'98	VI'98	
	в т. ч. в банки		в т. ч. в банки		в т. ч. в банки		в т. ч. в банки		в т. ч. в банки		
	ликвидация		ликвидация		ликвидация		ликвидация		ликвидация		
РЕЗЕРВИ	332447	508270	611817	818446	16349	691982	610373	580365	564240	617378	13303
ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ	2131943	2660021	3033841	2848124	138884	2931656	3031899	2957431	2864315	2952057	113168
ВЗЕМАНИЯ ОТ ПРАВТЕЛСТВОТО	2561607	3471159	4237785	2510600	119518	2744186	3018584	3164272	3696846	4029253	111561
в левове	759841	1367133	2027756	872653	9993	1121937	1390363	1677692	2215156	2480313	9352
във валута	1801766	2104026	2210029	1637947	109525	1622249	1628221	1486580	1481690	1548940	102209
ВЗЕМАНИЯ ОТ ДЪРЖАВНИ ФОНДОВЕ И ИЗВЪНБЮДЖЕТНИ СМЕТКИ	46534	177678	313823	52	6	32610	67085	103170	158758	214354	1
в левове	46534	177678	313823	52	6	32610	67085	103170	158758	214354	1
във валута	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ВЗЕМАНИЯ ОТ МЕСТНИТЕ БЮДЖЕТИ	85871	339872	649670	32	30	80282	197636	335614	650559	806359	22
в левове	85793	339849	649670	32	30	80282	197636	335614	650559	805184	22
във валута	78	23	0	0	0	0	0	0	0	1175	0
ВЗЕМАНИЯ ОТ НЕФИНАНСОВИ ДЪРЖАВНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	978121	984746	1157765	1253408	554420	1275729	1238267	1127422	1095362	973711	421425
в левове	75192	83666	283742	335561	28566	336223	325751	305625	308738	248204	23516
във валута	902929	901080	874023	917847	525854	939506	912516	821797	786624	725507	397909
ВЗЕМАНИЯ ОТ ЧАСТНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	1621446	1721263	1825714	1982195	1180998	2036633	2066689	2056713	1986605	2000210	994688
в левове	153700	166907	277905	419962	78132	436493	463787	488051	520164	537066	62355
във валута	1467746	1554357	1547809	1562233	1102866	1600140	1602902	1568662	1443281	1466441	932333
ВЗЕМАНИЯ ОТ НАСЕЛЕНИЕТО	6823	8312	68045	169620	2184	186998	215118	247630	328475	364951	967
в левове	2694	3326	62825	163405	221	180812	208854	241302	322221	359333	119
във валута	4128	4986	5220	6215	1963	6186	6264	6328	6404	5618	848
ВЗЕМАНИЯ ОТ НЕБАНКОВИ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ	65661	78066	93747	89026	80862	90294	87655	74526	72488	72006	60486
в левове	2438	10630	11873	11952	10629	12115	12588	2357	2046	3155	1429
във валута	63223	67436	81874	77074	70233	78179	75067	72169	70432	68851	59057
ДРУГИ ПОЗИЦИИ (НЕТО)	-1421897	-1846365	-1966089	-2708646	-1489234	-2741778	-2708307	-2342683	-2353521	-2750582	-1546089
в левове	-1243351	-1460522	-1575344	-2464324	-1461968	-2656616	-2629891	-2280435	-2261048	-2646853	-1644412
във валута	-178547	-385843	-390745	-244322	-27266	-85162	-78416	-62248	-92473	-103729	98323
БЕЗСРОЧНИ ДЕПОЗИТИ (в левове)	197201	327562	605703	968170	23429	770253	741307	811182	758492	810506	70120
държавни предприятия	96019	160268	245126	451456	8015	340573	346683	376957	359477	359605	47958
частни предприятия	86477	144271	319245	440604	15006	359133	331082	363346	330339	380823	18926
население	9413	15341	31117	44089	120	42245	43893	44718	47677	50689	806
небанковски финансови институции	5292	7682	10215	32021	288	28302	19649	26061	20999	19389	2430

(продължава)

(продължение)

(млн. лв.)

	III'97	VI'97	IX'97	XI'97	I'98	II'98	III'98	IV'98	V'98	VI'98
	в т. ч. в банки		в т. ч. в банки		в т. ч. в банки		в т. ч. в банки		в т. ч. в банки	
	ликвидация	ликвидация	ликвидация	ликвидация	ликвидация	ликвидация	ликвидация	ликвидация	ликвидация	ликвидация
СРОЧНИ, СПЕСТОВНИ И ДЕПОЗИТИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА	2476797	2887978	3324568	3459697	3644248	3640779	3507766	3515609	3471709	3458563
СРОЧНИ ДЕПОЗИТИ (в левове)	491404	594545	768973	804565	817669	832207	829887	831950	792605	788770
държавни предприятия	18095	33156	36444	43600	35407	40213	45071	61277	35995	32177
частни предприятия	24087	26913	29787	37622	41553	40846	44883	43364	40492	35118
население	446185	530447	690882	691386	703869	709133	712412	701316	692078	693614
небанкови финансови институции	3038	4029	11860	31957	36840	42015	27521	25993	24040	27861
СПЕСТОВНИ ДЕПОЗИТИ (в левове)	91161	99915	161517	226923	228600	234333	238431	241087	243673	253545
ДЕПОЗИТИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА	1894232	2193518	2394078	2428209	2597979	2574239	2439448	2442572	2435431	2416248
държавни предприятия	729753	789182	740211	602850	646719	608238	495755	500009	480812	466284
частни предприятия	323652	417510	474612	469270	519844	482407	462519	478018	511256	482303
население	766009	906092	1110525	1267165	1323657	1337532	1349102	1336685	1331341	1358961
небанкови финансови институции	74818	80734	68730	88924	107759	146062	132072	127860	112022	108700
ИНСТРУМЕНТИ НА ПАРИЧНИЯ ПАЗАР И БЛОКИРАНИ ДЕПОЗИТИ	195253	213971	212391	251685	244295	256578	335725	306711	313235	339039
ПОЛУЧЕНИ ЗАЕМИ И СЪУЧАСТИЯ в левове	942	1211	1888	4476	4537	4702	4661	4723	4646	4527
държавни предприятия	191	399	1867	4446	4509	4677	4638	4682	4589	4421
частни предприятия	128	240	1672	4297	4360	4479	4440	4476	4385	4211
население	5	101	137	99	99	148	148	146	144	150
небанкови финансови институции	0	0	0	0	0	0	0	10	10	10
във валута	58	58	58	50	50	50	50	50	50	50
държавни предприятия	751	812	21	30	28	25	23	41	57	106
частни предприятия	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
население	751	809	21	30	28	25	23	20	18	52
небанкови финансови институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	3	0	0	0	0	0	21	39	54
ДЕПОЗИТИ СРЕЩУ ВНОС И БЛОКИРАНИ ДЕПОЗИТИ в левове	194311	212760	210503	247209	239758	251876	331064	301988	308589	334512
държавни предприятия	14741	26310	25900	51718	51572	52342	84640	71707	77439	91782
частни предприятия	5144	10903	14793	14710	15241	14530	23539	17228	18411	19002
население	1853	2923	6931	22201	17644	17251	19295	20684	25233	32392
небанкови финансови институции	7701	12234	3491	4170	7628	9059	11777	7528	8218	13561
във валута	43	250	685	10637	11059	11502	30029	26267	25577	26827
държавни предприятия	179570	186450	184603	195491	188186	199534	246424	230281	231150	242730
частни предприятия	152358	151083	153374	147022	132790	133435	152675	148810	139384	138458
население	21770	28556	24186	40150	46387	57101	79092	70612	77405	89795
небанкови финансови институции	4531	6059	6424	6034	5865	5426	5333	5371	5467	5627
	911	752	619	2285	3144	3572	9324	5488	8894	8850

(продължава)

	III'97	VI'97	IX'97	XII'97	I'98	II'98	III'98	IV'98	V'98	VI'98
	в т. ч. в ликвидация		в т. ч. в ликвидация		в т. ч. в ликвидация		в т. ч. в ликвидация		в т. ч. в ликвидация	
	всички банки	всички банки	всички банки	всички банки	всички банки	всички банки	всички банки	всички банки	всички банки	всички банки
ЧУЖДЕСТРАННИ ПАСИВИ	2419387	2489921	2495948	1176979	1131166	1184717	1068764	1075458	1082747	479954
в левове	4147	4117	6715	21988	6201	6334	6589	7330	7858	680
във валута	2415240	2485804	2489233	1154991	1124965	1178383	1062175	1068128	1074889	479274
ДЕПОЗИТИ НА ПРАВТЕЛСТВОТО	633838	1228092	1917187	600736	865837	1121192	1400674	1726061	1988044	397462
в левове	201956	749181	1427706	146577	474345	730252	1044641	1372532	1632328	236553
във валута	431882	478911	489481	454159	391492	390940	356033	353529	355716	160909
ДЕПОЗИТИ ПО ДЪРЖАВНИ ФОНДОВЕ И ИЗВЪНБЮДЖЕТНИ СМЕТКИ	87446	224916	382291	129378	161776	189869	215349	244039	283569	5417
в левове	70042	206786	358633	46920	80126	115249	146905	179279	214678	2214
във валута	17404	18130	23658	82458	81650	74620	68444	64760	68891	3203
ДЕПОЗИТИ НА МЕСТНИТЕ БЮДЖЕТИ	102528	376016	710185	67422	155311	266227	431903	603365	758210	824
в левове	101050	374300	707667	64690	152210	263408	428703	600066	755071	492
във валута	1478	1716	2518	2732	3101	2819	3200	3299	3139	332
КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	296097	354545	377820	308786	355734	424312	467478	395970	408087	-878594
в левове	238861	302696	325492	256485	303316	372207	414464	348422	360708	-898169
във валута	57236	51849	52328	52301	52418	52105	53014	47548	47379	19575

Източник: БНБ.

НОМИНАЛНИ ЛИХВЕНИ ПРОЦЕНТИ ПО КРАТКОСРОЧНИ КРЕДИТИ ПРЕЗ 1998 г.

Месеци	I	II	III	IV	V	VI
януари	1.17					
февруари	2.31	1.13				
март	3.41	2.22	1.08			
април	4.59	3.39	2.24	1.14		
май	5.85	4.63	3.46	2.36	1.20	
юни	7.04	5.80	4.62	3.50	2.33	1.12

Източник: БНБ.

РЕАЛНИ ЛИХВЕНИ ПРОЦЕНТИ ПО КРАТКОСРОЧНИ КРЕДИТИ ПРЕЗ 1998 г.*

Месеци	I	II	III	IV	V	VI
януари	-0.80					
февруари	-1.40	-0.60				
март	-0.28	0.52	1.13			
април	0.75	1.56	2.17	1.03		
май	1.49	2.31	2.93	1.78	0.74	
юни	4.58	5.43	6.07	4.88	3.81	3.05

* Лихвените проценти са дефлирани с индекса на потребителските цени.

Източник: БНБ и НСИ.

НОМИНАЛНИ ЛИХВЕНИ ПРОЦЕНТИ ПО ЕДНОМЕСЕЧНИ ДЕПОЗИТИ ПРЕЗ 1998 г.

Месеци	I	II	III	IV	V	VI
януари	0.25					
февруари	0.49	0.24				
март	0.72	0.47	0.23			
април	0.95	0.70	0.46	0.23		
май	1.18	0.92	0.68	0.45	0.23	
юни	1.40	1.15	0.91	0.68	0.45	0.23

Източник: БНБ.

РЕАЛНИ ЛИХВЕНИ ПРОЦЕНТИ ПО ЕДНОМЕСЕЧНИ ДЕПОЗИТИ ПРЕЗ 1998 г.*

Месеци	I	II	III	IV	V	VI
януари	-1.70					
февруари	-3.15	-1.48				
март	-2.88	-1.20	0.28			
април	-2.76	-1.09	0.40	0.12		
май	-2.99	-1.32	0.16	-0.12	-0.23	
юни	-0.92	0.79	2.30	2.02	1.90	2.14

* Лихвените проценти са дефлирани с индекса на потребителските цени.

Източник: БНБ и НСИ.

КУПЮРЕН СТРОЕЖ НА ЕМИСИЯТА ОТ БАНКНОТИ И МОНЕТИ

(лв.)

Купюри	30 юни 1997 г.	31 декември 1997 г.	30 юни 1998 г.
Банкноти, общо	896 662 289 718	1 875 722 358 472	1 875 527 815 417
50 000 лв.	351 500 000 000	951 500 000 000	952 435 000 000
10 000 лв.	100 000 000 000	399 999 980 000	400 034 985 000
5 000 лв.	120 100 000 000	204 994 925 000	204 828 925 000
2 000 лв.	110 748 920 000	110 503 471 000	110 059 047 000
1 000 лв.	78 466 981 000	78 282 550 500	85 395 780 000
500 лв.	74 245 417 250	73 762 730 750	73 041 565 250
200 лв.	39 968 495 800	38 083 224 900	33 856 039 900
100 лв.	14 550 067 800	12 320 315 250	10 248 469 600
50 лв.	4 361 436 125	3 880 878 525	3 385 900 900
20 лв.	1 991 735 167	1 852 931 187	1 731 942 407
10 лв.	372 074 472	240 541 172	223 461 172
5 лв.	207 272 092	162 200 276	151 250 276
2 лв.	72 171 061	66 399 089	64 903 089
1 лв.	77 718 951	72 210 823	70 545 823
Монети, общо	2 007 086 717	5 147 623 049	6 818 657 649
50 лв.	11 260 000	2 540 087 500	3 114 387 500
20 лв.	4 714 960	491 869 980	1 059 507 780
10 лв.	636 770 000	750 630 000	1 084 480 000
5 лв.	332 663 950	332 646 450	332 646 450
2 лв.	160 545 000	160 180 000	159 148 000
1 лв.	137 230 651	136 608 651	136 273 051
50 ст.	55 588 358	42 074 358	41 133 358
20 ст.	47 644 061	46 755 061	44 289 861
10 ст.	33 336 493	32 955 993	31 692 993
5 ст.	12 083 009	-	-
2 ст.	10 862 659	-	-
1 ст.	8 644 520	-	-
Възпоменателни	555 743 056	613 815 056	815 098 656
Банкноти и монети, общо	898 669 376 435	1 880 869 981 521	1 882 346 473 066

Източник: БНБ.

СБОРЕН БАЛАНС НА ТЪРГОВСКИТЕ БАНКИ И ДСК КЪМ 30 ЮНИ 1998 г.

(млн. лв.)

шифър	Първа група			Втора група			Трета група			Общо за банковата система		
	отчетна стойност	коректив	балансова стойност	отчетна стойност	коректив	балансова стойност	отчетна стойност	коректив	балансова стойност	отчетна стойност	коректив	балансова стойност
10001	6 343 397	845 847	5 497 550	1 670 288	120 222	1 550 066	298 268	22 897	275 371	8 311 952	988 966	7 322 987
10000	899 609	39 355	860 254	364 462	7 005	357 458	40 754	41	40 713	1 304 825	46 401	1 258 424
10100	381 341	4 576	376 765	89 313	6	89 308	8 341	0	8 341	478 995	4 581	474 414
10200	518 269	34 780	483 489	275 149	6 999	268 150	32 412	41	32 372	825 830	41 820	784 010
11000	1 792 929	204 453	1 588 476	373 472	23 842	349 629	27 627	0	27 627	2 194 028	228 296	1 965 732
11100	684 620	5 767	678 853	166 935	635	166 300	8 498	0	8 498	860 052	6 401	853 651
11200	1 108 309	198 687	909 622	206 537	23 207	183 330	19 129	0	19 129	1 333 976	221 894	1 112 082
12000	1 900 803	165 143	1 735 660	365 142	15 425	349 717	91 849	76	91 773	2 357 794	180 644	2 177 150
12100	52 290	26 017	26 273	29 798	919	28 879	1 561	75	1 486	83 649	27 011	56 638
12200	1 848 513	139 126	1 709 387	335 344	14 506	320 838	90 288	1	90 287	2 274 145	153 633	2 120 512
13000	1 641 095	385 947	1 255 148	513 206	63 256	449 950	137 765	22 724	115 041	2 292 066	471 926	1 820 139
13100	1 045 460	53 516	991 944	225 053	18 428	206 625	41 817	780	41 038	1 312 330	72 724	1 239 606
13200	595 634	332 431	263 204	288 154	44 828	243 326	95 948	21 944	74 004	979 736	399 202	580 533
14000	28 474	0	28 474	6 785	800	5 985	195	8	188	35 454	808	34 647
14100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14200	28 474	0	28 474	6 785	800	5 985	195	8	188	35 454	808	34 647
15000	227	227	0	38 697	6 498	32 200	0	0	0	38 925	6 725	32 200
15100	227	227	0	37 089	6 498	30 591	0	0	0	37 317	6 725	30 591
15200	0	0	0	1 608	0	1 608	0	0	0	1 608	0	1 608
16000	80 260	50 721	29 539	8 523	3 396	5 127	78	49	29	88 861	54 166	34 695
16100	12	12	0	200	185	15	0	0	0	212	198	15
16200	500	500	0	59	2	57	0	0	0	559	502	57
16300	47 878	46 886	992	8 264	3 209	5 055	78	49	29	56 219	50 143	6 076
16400	31 870	3 323	28 547	0	0	0	0	0	0	31 870	3 323	28 547
17000	261 943	61 159	200 784	135 918	19 610	116 308	7 719	2 130	5 589	405 580	82 898	322 682
17100	3 223	0	3 223	7 150	0	7 150	0	0	0	10 373	0	10 373

(продължава)

(продължение)

(млн. лв.)

	шифър	Първа група			Втора група			Трета група			Общо за банковата система		
		отчетна стойност	коректив	балансова стойност	отчетна стойност	коректив	балансова стойност	отчетна стойност	коректив	балансова стойност	отчетна стойност	коректив	балансова стойност
ДЪЛГОТРАЙНИ НЕФИНАНСОВИ АКТИВИ													
Нематериални дълготрайни активи	17200	258 720	61 159	197 561	128 768	19 610	109 158	7 719	2 130	5 589	82 898	312 308	
Материални дълготрайни активи	17210	2 688	627	2 061	2 547	401	2 146	1 748	268	1 479	1 297	5 686	
РАЗХОДИ ЗА БЪДЕЩИ ПЕРИОДИ	17250	256 032	60 532	195 500	126 221	19 209	107 013	5 971	1 861	4 110	388 224	306 623	
ВЗЕМАНИЯ ПО ЗАПИСАНИ	18000	5 934	0	5 934	9 403	19	9 385	1 017	0	1 017	16 355	16 336	
ДЯЛОВИ ВНОСКИ	19000	0	0	0	70 055	0	70 055	0	0	0	70 055	70 055	
ДРУГИ АКТИВИ	20000	71 514	11 928	59 585	19 317	836	18 481	5 800	478	5 323	96 631	83 389	
СУМА НА АКТИВА	91000	6 682 788	918 934	5 763 854	1 904 982	140 687	1 764 295	312 804	25 504	287 300	8 900 574	7 815 449	
ЗАДБАЛАНСОВИ АКТИВИ	93000	10 886 845	1 013 108	885 832	2 185 209	1 069	2 184 140	527 778	218	527 561	13 599 832	13 597 532	
ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА	30001			4 371 977			1 316 982			256 880		5 945 838	
ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ БАНКИ И ДР. ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ	30000			612 235			255 753			73 413		941 400	
Привлечени средства от банки и др. финансови институции в левове	30100			57 999			79 183			15 619		152 802	
Привлечени средства от банки и др. финансови институции във валута	30200			554 235			176 570			57 794		788 599	
ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ НЕФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ И ДРУГИ КЛИЕНТИ	31000			3 759 742			1 061 229			183 467		5 004 438	
Привлечени средства от нефин. инст. и др. клиенти в левове	31100			1 738 351			405 531			26 698		2 170 580	
Привлечени средства от нефин. инст. и др. клиенти във валута	31200			2 021 391			655 698			156 768		2 833 858	
ПРИХОДИ ЗА БЪДЕЩИ ПЕРИОДИ	32000			326 599			20 402			5 010		352 010	
ДРУГИ ПАСИВИ	33000			281 416			80 118			30 952		392 485	
СОБСТВЕН КАПИТАЛ	37000			783 863			346 793			-5 541		1 125 116	
ПЕЧАЛБА	34000			139 691			13 801			-6 384		147 108	
Неразпределена печалба от минали години	34100			0			1 883			1 488		3 371	
Печалба от текущата година	34200			139 691			24 759			11 826		176 277	
Непокрита загуба от минали години	34300			0			-10 383			-18 455		-28 839	
Загуба от текущата година	34400			0			-2 458			-1 242		-3 700	
КАПИТАЛ	35000			321 684			281 951			131		603 767	
Основен капитал	35100			296 086			280 182			0		576 268	
Допълнителен капитал	35200			25 598			1 770			131		27 499	
РЕЗЕРВИ	36000			322 488			51 041			712		374 240	
СУМА НА ПАСИВА	92000			5 763 854			1 764 295			287 300		7 815 449	
ЗАДБАЛАНСОВИ ПАСИВИ	94000			7 081 760			1 730 319			269 791		9 081 870	

Източник: БНЕ.

СБОРЕН ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ НА ТЪРГОВСКИТЕ БАНКИ И ДСК КЪМ 30 ЮНИ 1998 г.

(млн. лв.)

Шифър	Показател	Първа група	Втора група	Трета група	Общо
50000	ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	1 911 452	571 791	64 117	2 547 361
50100	Лихви по левови операции	15 840	10 797	446	27 082
50200	Лихви по валутни операции	28 766	15 426	3 402	47 593
50300	Отрицателни разлики от ценни книжа	102 919	43 477	1	146 397
50400	Курсови разлики	1 673 277	460 335	56 426	2 190 037
50500	Комисиони и такси	5 584	9 729	211	15 524
50600	Разходи за провизии на вземания	84 683	31 977	3 629	120 289
50700	Други финансови разходи	385	51	3	438
51000	ИЗВЪНРЕДНИ РАЗХОДИ	8 525	2 781	45	11 351
52000	РАЗХОДИ ПО ИКОНОМИЧЕСКИ ЕЛЕМЕНТИ	103 436	47 085	8 739	159 260
52100	Материали	7 367	3 224	438	11 029
52200	Външни услуги	26 013	17 073	3 639	46 726
52300	Заплати и други възнаграждения	33 937	12 767	1 875	48 579
52400	Социални осигуровки и надбавки	14 131	4 995	645	19 772
52500	Амортизации	10 652	3 978	622	15 252
52600	Други разходи	11 335	5 047	1 519	17 901
54000	ДАНЪЦИ	55 368	4 936	358	60 662
54100	Данъци върху печалбата	40 576	3 873	358	44 807
54200	Други данъци	14 793	1 063	0	15 856
55000	ОБЩО РАЗХОДИ	2 078 782	626 593	73 259	2 778 634
56000	РЕЗУЛТАТ ОТ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД (ПЕЧАЛБА)	139 691	24 759	11 826	176 277
58000	ВСИЧКО РАЗХОДИ	2 218 473	651 353	85 086	2 954 911
60000	ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	2 202 662	630 338	83 817	2 916 817
60100	Лихви по левови операции	72 220	21 833	1 762	95 816
60200	Лихви по валутни операции	90 382	36 989	8 326	135 697
60300	Приходи от съучастия и дялове	335	138	0	473
60400	Положителни разлики от ценни книжа	88 820	51 874	765	141 459
60500	Курсови разлики	1 723 164	464 810	58 908	2 246 883
60600	Комисиони и такси	31 005	21 947	3 640	56 592
60700	Други финансови приходи	196 735	32 748	10 415	239 898
61000	ИЗВЪНРЕДНИ ПРИХОДИ	12 451	17 546	20	30 018
62000	ПРИХОДИ ОТ НЕФИНАНСОВИ УСЛУГИ	3 360	1 010	6	4 376
63000	ОБЩО ПРИХОДИ	2 218 473	648 895	83 843	2 951 211
64000	РЕЗУЛТАТ ОТ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД (ЗАГУБА)	0	2 458	1 242	3 700
65000	ВСИЧКО ПРИХОДИ	2 218 473	651 353	85 086	2 954 911

Източник: БНБ.

ЛИКВИДНОСТ (СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 11 НА БНБ) КЪМ 30 ЮНИ 1998 г.
(очаквани нетни активни/пасивни парични потоци)

(млн. лв.)

Период	За периода	Кумулативни (с натрупване)
0 – 7 дни	400 546	400 546
8 – 30 дни	51 506	452 052
2 месеца (31 – 60 дни)	-114 929	337 123
3 месеца (61 – 90 дни)	-237 857	63 266
6 месеца (91 – 180 дни)	-325 218	-261 952
1 година (181 – 365 дни)	-92 293	-354 245
над 1 година	874 075	519 830

ВАЛУТЕН РИСК (СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 4 НА БНБ) КЪМ 30 ЮНИ 1998 г.

	Първа група	Втора група	Трета група	Общо
Открита балансова позиция (млн. лв.)	740 571	26 033	-21 794	744 810
Открита позиция (млн. лв.)	572 936	16 959	-32 023	557 873
Капиталова база (млн. лв.)	749 101	263 094	34 257	1 046 453
Открита позиция/капиталова база (%)	76.48	6.45	-93.48	53.31

КРЕДИТНА КОНЦЕНТРАЦИЯ (СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 7 НА БНБ) КЪМ 30 ЮНИ 1998 г.

	Първа група	Втора група	Трета група	Общо
Големи кредити (млн. лв.)	343 817	380 032	88 591	812 440
Капиталова база (млн. лв.)	749 101	263 156	0	1 012 258
Големи кредити/капиталова база (%)	45.90	144.41		80.26

Източник: БНБ.

КАПИТАЛОВА АДЕКВАТНОСТ (СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 8 НА БНБ)

	шифър	Първа група		Втора група		Общо			
		VI'97	XII'97	VI'98	XII'97	VI'97	XII'97	VI'98	
Капиталова база, млн. лв.	1000	130 916	432 828	749 101	170 839	263 157	203 806	603 667	1 012 258
Първичен капитал, млн. лв.	1100	101 486	245 944	527 329	125 348	216 670	156 794	371 292	744 000
Сума на активите, млн. лв.	5000	6 435 872	6 726 543	6 361 400	1 546 000	1 744 094	7 336 811	8 272 543	8 105 494
Общ рисков компонент, млн. лв.	5100	1 373 012	1 898 781	2 007 803	423 548	680 593	1 796 561	2 579 374	2 748 124
Обща капиталова адекватност, % (1000/5100)	5200	9.5	22.8	37.3	17.2	35.5	11.3	23.4	36.8
Адекватност на първичния капитал, % (1100/5100)	5210	7.4	13.0	26.3	13.1	29.3	8.7	14.4	27.1
Степен на риск на активите, % (5100/5000)	5300	21.3	28.2	31.6	47.0	42.4	24.5	31.2	33.9
Степен на покритие на активите, % (1000/5000)	5400	2.0	6.4	11.8	8.1	15.1	2.8	7.3	12.5

Източник: БНБ

БАЛАНС НА УПРАВЛЕНИЕ „ЕМИСИОННО“ НА БНБ

	30.01.1998 г.	27.02.1998 г.	31.03.1998 г.	30.04.1998 г.	29.05.1998 г.	30.06.1998 г.
АКТИВИ						
1. Налични парични средства в чуждестранна валута	4 172 053	4 558 741	4 713 689	4 701 067	5 130 537	5 244 426
2. Монетарно злато	2 114 891	1 943 808	1 292 388	1 075 272	1 333 205	1 136 562
3. Търгуеми чуждестранни ценни книжа	644 122	644 141	644 193	644 248	646 768	646 799
4. Вземания по начислени лихви	1 405 131	1 955 899	2 759 059	2 968 653	3 141 944	3 452 592
	7 909	14 893	18 049	12 894	8 620	8 473
ПАСИВИ						
1. Банкноти и монети в обращение	4 172 053	4 558 741	4 713 689	4 701 067	5 130 537	5 244 426
2. Разплащателни сметки и депозити на банки	1 290 257	1 323 823	1 360 019	1 379 991	1 393 954	1 490 178
3. Депозити на правителството и бюджетни организации	678 822	583 581	746 762	554 889	536 694	580 868
4. Сметки на други депозанти	1 634 639	2 056 604	1 997 317	2 152 241	2 283 286	2 240 889
5. Задължения по начислени лихви	20 771	16 995	17 829	17 458	17 014	21 078
6. Депозит в управление „Банково“	638	1 552	820	1 022	2 400	983
7. Депозит в управление „Банково“	546 926	576 186	590 942	595 466	897 189	910 430
Източник: БНБ.						

БАЛАНС НА УПРАВЛЕНИЕ „БАНКОВО“ НА БНБ

	30.01.1998 г.	27.02.1998 г.	31.03.1998 г.	30.04.1998 г.	29.05.1998 г.	30.06.1998 г.
АКТИВИ						
1. Злато и други благородни метали	3 724 837	3 772 730	3 785 132	3 589 283	3 838 973	3 854 047
2. Инвестиции в ценни книжа	86 976	82 220	79 311	82 869	76 847	81 886
3. Предоставени кредити и депозити на банки, намалени с провизии	287 821	289 928	292 126	138 786	137 582	141 007
4. Вземания от правителството	8 048	10 087	7 740	1 365	1 365	1 368
5. Участие на България в МВФ и в други международни финансови институции	1 632 915	1 642 442	1 608 840	1 576 684	1 549 889	1 528 491
6. Вземания по начислени лихви	1 056 415	1 066 644	1 063 329	1 050 912	1 033 124	1 046 182
7. Инвестиции в други местни предприятия	52	167	32	31	28	30
8. Дълготрайни активи	2 151	2 151	2 152	2 152	2 152	2 152
9. Други активи	97 275	97 407	133 658	133 871	133 117	135 901
10. Депозит в управление „Емисионно“	6 258	5 498	7 002	7 147	7 680	6 600
	546 926	576 186	590 942	595 466	897 189	910 430
ПАСИВИ						
Задължения						
1. Кредити от МВФ	3 724 837	3 772 730	3 785 132	3 589 283	3 838 973	3 854 047
2. Други задължения към международни финансови институции	2 741 218	2 754 182	2 717 373	2 675 268	2 924 724	2 936 766
3. Задължения по начислени лихви	1 676 206	1 686 153	1 652 414	1 619 747	1 888 073	1 884 018
4. Други пасиви	1 048 415	1 058 544	1 055 242	1 045 070	1 027 837	1 042 091
	1 132	177	395	625	648	2 018
	15 465	9 308	9 322	9 826	8 166	8 639
Собствен капитал						
5. Основен капитал	983 619	1 018 548	1 067 759	914 015	914 249	917 281
6. Резерви	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
7. Неразпределена печалба	686 460	766 952	811 355	833 073	824 389	836 653
	277 159	231 596	236 404	60 942	69 860	60 628
Източник: БНБ.						

По-важни решения на Управителния съвет на БНБ

- 29 януари** От 9 февруари 1998 г. БНБ пуска в обращение сребърна възпоменателна монета EURO (малка) „Църквата „Св. София“, емисия 1998 г.
- Въз основа на проведен публичен търг се избира фирмата КРМГ да извърши проверка и заверка на финансовите и счетоводните отчети на БНБ в съответствие с Международните счетоводни стандарти за финансовите 1997 г., 1998 г. и 1999 г.
- 10 февруари** От 13 февруари 1998 г. БНБ пуска в обращение медно-никелова възпоменателна монета „100 години Българска телеграфна агенция“, емисия 1998 г.
- 19 февруари** От 27 февруари 1998 г. БНБ пуска в обращение сребърна възпоменателна монета „120 години от Освобождението на България от османско робство“ с номинална стойност 10 000 лв., емисия 1998 г.
- Приема се Наредба № 21 за задължителните минимални резерви, които банките поддържат при Българската народна банка.
- Приема се Наредба № 6 за кредитиране на банки в левове срещу обезпечение.
- 19 март** БНБ пуска в обращение от 30 март 1998 г. като законно платежно средство банкнота с номинал 1000 лв., емисия 1997 г. Банкнотата е отпечатана в Печатницата на БНБ.
- 31 март** На основание чл. 4, ал. 2 от Наредба № 5 от 1996 г. и писмо № 17-00-0362 от 27 март 1998 г. на министъра на финансите се утвърждават първичните дилъри на държавни ценни книжа за периода 1 април – 31 декември 1998 г.
- 28 април** На основание чл. 16, т. 13 и чл. 51 от Закона за Българската народна банка се приемат годишният отчет за дейността на БНБ, годишният счетоводен отчет и отчетът за изпълнението на бюджета на БНБ за 1997 г. и се възлага на управителя да ги представи на Народното събрание заедно с доклада на международния одитор.
- 7 май** На основание чл. 137, ал. 1, т. 3 от Търговския закон и чл. 6, ал. 4, т. 6 от Устава на „БОРИКА“ – ЕООД, се приемат годишният отчет и баланс на дружеството.